

KARTY PRZEDMIOTÓW

WYDZIAŁ:	ELEKTRONIKI
KIERUNEK:	INFORMATYKA
POZIOM KSZTAŁCENIA:	II stopień, studia magisterskie
FORMA STUDIÓW:	stacjonarna
PROFIL:	ogólnoakademicki
JĘZYK STUDIÓW:	polski
SPECJALNOŚCI:	IMT – Systemy informatyki w medycynie INS – Inżynieria systemów informatycznych INT – Inżynieria internetowa ISK – Systemy i sieci komputerowe

STUDIUM NAUK HUMANISTYCZNYCH	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Komunikacja społeczna: Cywilizacje – Organizacje – Media
Nazwa w języku angielskim:	Social Communication: Civilizations – Organizations – Media
Kierunek studiów:	Informatyka, Automatyka i Robotyka, Elektronika, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy / ogólnouczelniany
Kod przedmiotu:	FLEW201
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	0,5				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Student poznaje problematykę interdyscyplinarną z zakresu teorii kultury, teorii organizacji i zarządzania i teorii mediów oraz zagadnienia transdyscyplinarne z zakresu nauk humanistycznych i społecznych oraz inżynierjno-technicznych ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki kierunku studiów elektroniki
- C2 Student otrzymuje wprowadzenie do głównych teorii kultury z uwzględnieniem porównawczej nauki o cywilizacjach jako podstawa orientacji we współczesnym procesie globalizacji ze wskazaniem głównych obszarów zastosowania w kontekście praktyki zawodowej inżyniera
- C3 Student poznaje główne teorie organizacji i zarządzania przy podkreśleniu uwarunkowań kulturowych systemów organizacyjnych oraz przy zastosowaniu metody porównawczej
- C4 Poprzez przedstawienie głównych teorii mediów student poznaje główne obszary

zastosowania wiedzy z zakresu nauk humanistycznych i społecznych w pracy zawodowej inżyniera

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_HUM T2A_W08

Student ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, politycznych i prawnych uwarunkowań działalności inżynierskiej oraz funkcjonowania instytucji i mechanizmów na gruncie polskim i międzynarodowym w przestrzeni politycznej, prawnej, gospodarczej i społecznej oraz ich uwzględnienia w praktyce inżynierskiej

Z zakresu umiejętności:

Z zakresu kompetencji społecznych:

Nie ma żadnych kompetencji? Przedmiot aż się prosi do stworzenia kompetencji.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Świat człowieka jako przestrzeń komunikacji. Orientacja transdyscyplinarna w kontekście cywilizacji, organizacji i mediów na styku nauk humanistycznych i społecznych oraz nauk inżynieryjno-technicznych	3
Wy2	Cywilizacje jako przestrzeń rozwoju człowieczeństwa (humanitas). Czym jest cywilizacja i jak ją wyjaśniać? Definicje, dziedziny i teorie cywilizacji	2
Wy3	Synergia czy zderzenie? Konsekwencje afirmacji wielości cywilizacji na kanwie porównawczej nauki o cywilizacjach	2
Wy4	Proces organizacji społeczeństwa a wielość cywilizacji: indywidualizm a kolektywizm, organiczność a technokratyzm w kontekście porównawczej analizy kultur organizacyjnych	2
Wy5	Główne teorie i praktyka zarządzania organizacjami	2
Wy6	Media jako główna przestrzeń i zasadniczy element komunikacji społecznej z typologią mediów przy uwzględnieniu uwarunkowań cywilizacyjnych i technologicznych (globalizm a regionalizm mediów)	2
Wy7	Pedagogika mediów: kompetencje społeczno-medialne. Etyka mediów: czyja odpowiedzialność za media?	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład informacyjny
N2. Wykład, prezentacja multimedialna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
P	HUM T2A_W08	Zaliczenie ustne lub pisemne

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] McQuail, Denis, *Teoria komunikowania masowego*, PWN, Warszawa 2007
- [2] Konersmann, Ralf, *Filozofia kultury*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2009
- [3] Huntington, Samuel P., *Zderzenie cywilizacji*, Muza SA, Warszawa 2003
- [4] Kaliszewski, Andrzej, *Główne nurty w kulturze XX i XXI wieku*, Poltext, Warszawa 2012
- [5] Hofstede, Geert / Hofstede, Geert Jan, *Kultury i organizacje*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007
- [6] Griffin, Ricky W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa 2004
- [7] Levinson, Paul, *Nowe nowe media*, WAM, Kraków 2010
- [8] Briggs, Asa / Burke, Peter, *Społeczna historia mediów. Od Gutenberga do Internetu*, PWN, Warszawa 2010

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Koźmiński, A.K., Piotrowski, W., *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, PWN, Warszawa 2000
- [2] Lepa, Adam, *Pedagogika mass-mediów*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 2000
- [3] Dusek, Val, *Wprowadzenie do filozofii techniki*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2011
- [4] Stępień, Tomasz, *Kultura, cywilizacja i historia. Geneza pojęć i teorii na kanwie sporu realizm vs. antyrealizm*, [w:] Sikora, Marek (red.), *Realizm wobec wyzwań antyrealizmu. Multidyscyplinarny przegląd stanowisk*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2011

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr Tomasz Stępień; tomasz.stepien@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Komunikacja społeczna: Cywilizacje – Organizacje – Media

Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU

Informatyka, Automatyka i Robotyka, Elektronika, Telekomunikacja, Teleinformatyka

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_HUM T2A-W08	K2INF_W03 K2AIR_W03 K2EKA_W03 K2TEL_W03 K2TIN_W02	C1 C2 C3 C4	Wy 1-7 Wy 2-3 Wy 4-5 Wy 6-7	N1, N2 N2 N2 N2

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Fizyka
Nazwa w języku angielskim:	Physics
Kierunek studiów:	Automatyka i Robotyka, Elektronika, Informatyka, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	FZEW201
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	0,5				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zdobycie wiedzy w zakresie wybranych, fundamentalnych praw fizyki współczesnej koniecznej do zrozumienia zjawisk fizycznych w obrębie studiowanej dyscypliny naukowej
- C2 Zrozumienie potrzeby samokształcenia.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 zna i rozumie na czym polega dualizm korpuskularno-falowy światła i materii
PEK_W02 zna i rozumie postulaty mechaniki kwantowej
PEK_W03 zna i rozumie sens fizyczny równania Schrodingera
PEK_W04 zna i rozumie sens fizyczny rozwiązania równania Schrodingera dla atomu wodoru i atomów wieloelektronowych
PEK_W05 zna i rozumie oraz jest świadomy wpływu statystyk kwantowych na własności materii
PEK_W06 zna i rozumie zasadę działania lasera
PEK_W07 zna i rozumie jak na gruncie modelu pasmowego ciał stałych oraz rodzajów wiązań chemicznych wyjaśnić można właściwości elektro-optyczne ciał stałych
PEK_W08 zna i rozumie zasadę działania nowoczesnych wybranych urządzeń półprzewodnikowych

TRZĘŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Dualizm korpuskularno - falowy światła i materii. Prawo Plancka. Postulat de Broglie'a. Zasada nieoznaczoności Heisenberga. Mikroskop elektronowy.	2
Wy2	Postulaty mechaniki kwantowej. Funkcja falowa.	1
Wy3	Równanie Schrodingera i jego zastosowanie (studnia potencjału, efekt tunelowy, skaningowy mikroskop tunelowy).	3
Wy4	Atom wodoru. Liczby kwantowe. Spin. Atom wieloelektronowy. Widmo absorpcji i emisji.	2
Wy5	Statystyki kwantowe: Fermiego-Diraca i Bose-Einsteina. Lasery.	2
Wy6	Wiązania międzycząsteczkowe i w ciele stałym. Struktura krystaliczna ciał stałych. Model pasmowy ciał stałych.	2
Wy7	Właściwości elektro-optyczne metali, izolatorów, półprzewodników i nadprzewodników.	2
Wy8	Wybrane nowoczesne przyrządy półprzewodnikowe (ogniwo słoneczne, fotodiody, laser półprzewodnikowy).	1
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład tradycyjny z prezentacjami multimedialnymi uzupełniony demonstracjami zjawisk fizycznych.
N2 E-materiały do wykładu umieszczone w Internecie.
N3 Konsultacje i kontakt pocztą elektroniczną.
N4 Praca własna – przygotowanie do testu końcowego

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
--	--------------------------	---

F1	PEK_W01,PEK_W02, PEK_W03,PEK_W04, PEK_W05,PEK_W06, PEK_W07,PEK_W08, PEK_K01, PEK_K02	aktywność na wykładzie : odpowiedź ustna oraz testy
F2	PEK_W01,PEK_W02, PEK_W03,PEK_W04, PEK_W05,PEK_W06, PEK_W07,PEK_W08, PEK_K01, PEK_K02	test końcowy
P = F2 z uwzględnieniem F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Materiały do wykładu (pliki PPT), dostępne poprzez internet: www.if.pwr.wroc.pl/~popko
 [2] J. Orear, *Fizyka*, tom 2., WNT, Warszawa 2008.
 [3] K.Sieranski, J.Szatkowski *Fizyka. Wzory i Prawa z Objasnieniami* cz.III, Scripta 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Paul A. Tipler *Fizyka Współczesna*; PWN, Warszawa 2011
 [2] R R. A. Serway, *Physics for Scientists and Engineers*, 8th Ed., Brooks/Cole, Belmont 2009;
Physics for Scientists and Engineers with Modern Physics, 8th Ed., Brooks/Cole, Belmont 2009

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Ewa Popko,   ewa.popko@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Fizyka
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU
Automatyka i robotyka, Elektronika, Informatyka, Telekomunikacja, Teleinformatyka

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy1	N1-N4
PEK_W02	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy2	N1-N4
PEK_W03	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy3	N1-N4
PEK_W04	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy4	N1-N4
PEK_W05	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy5	N1-N4
PEK_W06	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy5	N1-N4
PEK_W07	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy6,Wy7	N1-N4
PEK_W08	K2AIR_W02, K2EKA_W02, K2INF_W02, K2TEL_W02, K2TIN_W01	C1,C2	Wy8	N1-N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Systemy ochrony informacji
Nazwa w języku angielskim:	
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU001
Grupa kursów:	NIE

Proszę podać tytuł w języku angielskim.

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie praktycznej wiedzy dotyczącej ochrony informacji w systemach komputerowych oraz zagrożeń związanych z podsłuchiwaniami i kradzieżą danych
- C2 Nabycie wiedzy praktycznej dotyczącej metod uwierzytelniania i kontroli dostępu
- C3 Nabycie wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa przechowywania danych
- C4 Nabycie wiedzy dotyczącej podstaw kryptografii
- C5 Nabycie wiedzy z zakresu ochrony własności intelektualnych i prawnych aspektów przechowywania i przetwarzania danych
- C6 Nabycie umiejętności wyszukiwania i korzystania z dokumentacji technicznej
- C7 Nabycie wiedzy dotyczącej bezpiecznego pisania programów komputerowych i podstawowych technik programowania defensywnego

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – zna metody programowe i sprzętowe uwierzytelniania i autoryzacji dostępu
- PEK_W02 – wie, co to są hasła jednorazowe, tokeny, karty dostępowe
- PEK_W03 – zna metody zapewniania bezpieczeństwa komunikacji w sieciach komputerowych
- PEK_W04 – zna podstawowe algorytmy kryptograficzne, rozróżnia systemy z kluczem prywatnym i publicznym
- PEK_W05 – wie, na czym polega integralność danych, rozumie problemy zapewnienia synchronizacji przy dostępie do danych w systemach współbieżnych i rozproszonych
- PEK_W06 – zna i rozumie zagrożenia ochrony własności intelektualnej
- PEK_W07 – zna podstawowe metody pisania programów w sposób bezpieczny
- PEK_W08 – wie, co to jest nadpisanie bufora i inne typowe błędy związane z bezpieczeństwem i wie jakimi technikami unikać takich błędów
- PEK_W09 – zna i kojarzy metody fizycznej ochrony danych (backupy, macierze dyskowe)

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi ocenić poziom bezpieczeństwa różnych metod uwierzytelniania
- PEK_U02 – potrafi rozróżnić podstawowe algorytmy kryptograficzne i wskazać obszar ich zastosowania
- PEK_U03 – potrafi wskazać błędy związane z bezpieczeństwem analizując przykładowe programy
- PEK_U04 – potrafi rozpoznać typowe ataki typu phishing, XSS, SQL-injection itp.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 – jest świadomy znaczenia wagi przykładanej do deterministycznego zachowania aplikacji i poprawnego pisania programów z zastosowaniem kontroli błędów.
- PEK_K02 – jest świadom wagi problemu ochrony informacji w systemach online
- PEK_K03 – rozumie konieczność samokształcenia oraz samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy w praktyce

Jest tylko wykład, a wykład nie może generować umiejętności.

Proponuję, albo usunąć umiejętności, albo „przechrzcić” je na wiedzę, jeśli jest to istotne.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Systemy uwierzytelniania, tokeny, karty mikroprocesorowe.	2
Wy2	Metody autoryzacji dostępu, systemy haseł jednorazowych. Bezpieczeństwo sieci bezprzewodowych WiFi.	2
Wy3	Zagrożenia - podsłuchiwanie informacji, Ochrona transmisji w Internecie,	2
Wy4	Utrata informacji, awarie, ataki. Backupy, systemy RAID, macierze sieciowe.	2
Wy5	CRC, kody korekcyjne, szyfrowanie.	2
Wy6	Podstawy kryptografii, szyfry symetryczne i asymetryczne, podpisy, funkcje skrótu.	2
Wy7	Zabezpieczenia nośników informacji (CDROM, klucze sprzętowe)	2
Wy8	Zabezpieczenia w bazach danych, spójność informacji. Integralność transmisyjna, współbieżność, logi, blokady.	2
Wy9	Prawa autorskie, własność intelektualna, ochrona danych osobowych.	2
Wy10	Bezpieczeństwo systemów wbudowanych.	2
Wy11	Programowanie bezpieczne. Unikanie błędów (nadpisanie bufora, łańcuchy formatujące, inne)	2
Wy12	Wykrywanie błędów oprogramowania, testowanie, techniki defensywne.	2
Wy13	Systemy wysokiej wiarygodności – definicje, pojęcia.	2

Wy14	Klasy wysokiej dostępności, projekt Linux HA	2
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
 N2. Konsultacje
 N3. Praca własna: przygotowanie do kolokwium podsumowującego przedmiot.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-PEK_W09, PEK_U01-PEK_U07, PEK_K01-PEK_K03	Kolokwium zaliczeniowe
P=F1		

Wykład nie generuje umiejętności. Czy rzeczywiście wszystkie kompetencje da się sprawdzić na kolokwium (PEK_K03)?

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] GARFINKEL & SPAFFORD: Bezpieczeństwo w Uniksie i Internecie
- [2] SCHNEIER, BRUCE : Kryptografia dla praktyków
- [3] BACH, MAURICE J., Budowa systemu operacyjnego UNIX
- [4] KUTYŁOWSKI M., Kryptografia. Teoria i praktyka zabezpieczania systemów komputerowych

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Stevens - Programowanie zastosowań sieciowych w systemie UNIX
- [2] Silberschatz, Abraham – Podstawy systemów operacyjnych

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Tomasz Surmacz, tomasz.surmacz@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Systemy ochrony informacji
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W05	C2, C3	Wy1	N1, N2, N3
PEK_W02	K2INF_W05	C2, C3	Wy1, Wy2	N1, N2, N3
PEK_W03	K2INF_W05	C1, C2	Wy3, Wy10	N1, N2, N3
PEK_W04	K2INF_W05	C4	Wy6	N1, N2, N3
PEK_W05	K2INF_W05	C1	Wy4, Wy5, Wy7, Wy8	N1, N2, N3
PEK_W06	K2INF_W05	C3, C6, C7	Wy9	N1, N2, N3
PEK_W07	K2INF_W05	C6, C7	Wy10-Wy13	N1, N2, N3
PEK_W08	K2INF_W05	C6, C7	Wy10-Wy13	N1, N2, N3
PEK_W09	K2INF_W05	C1, C3, C6	Wy4, Wy5	N1, N2, N3
PEK_U01	K2INF_W05	C1	Wy3	N1, N2, N3
PEK_U02	K2INF_W05	C2	Wy5	N1, N2, N3
PEK_U03	K2INF_W05	C6, C7	Wy10-Wy12	N1, N2, N3
PEK_U04	K2INF_W05	C6, C7	Wy10-Wy12	N1, N2, N3
PEK_K01	K2INF_W05	C1	Wy10	N1, N2
PEK_K02	K2INF_W05	C5	Wy9	N1, N2
PEK_K03	K2INF_W05	C6	Wy1-Wy15	N1, N2

Wykład nie generuje umiejętności – PEK_U* nie może odnosić się do wiedzy, podobnie PEK_K* powinno odnosić się do kompetencji.

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Zastosowania informatyki w gospodarce
Nazwa w języku angielskim:	IT Applications in Business and Commerce
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU002
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90			90	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie podstawowej wiedzy o zastosowaniach współczesnych technologii informatycznych w gospodarce i strukturach państwa z uwzględnieniem różnorodnych aspektów wynikających z uwarunkowań ekonomicznych, prawnych i społecznych.
- C2. Zdobywanie umiejętności zaproponowania i przygotowania rozwiązania informatycznego dla wybranego problemu z zakresu gospodarki lub życia społecznego.
- C3. Nabywanie i utrwalanie kompetencji obejmujących rozumienie mechanizmów procesów zachodzących w życiu współczesnych społeczeństw w kontekście korzyści i zagrożeń wynikających z upowszechnienia informatyki

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 zna problematykę e-biznesu

PEK_W02 zna aktualne technologie internetowe wykorzystywane w gospodarce elektronicznej

PEK_W03 zna podstawowe reguły działania dużych systemów informatycznych funkcjonujących w sektorze publicznym i w obsłudze rynków kapitałowych

PEK_W04 zna zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa wynikające z zastosowanych technologii informatycznych

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 potrafi sformułować specyfikację złożonego systemu informatycznego

PEK_U02 potrafi przygotować projekt systemu informatycznego dla określonego przedsięwzięcia gospodarczego, uwzględniający wymagania bezpieczeństwa

PEK_U03 potrafi wykonać aplikację dla określonego przedsięwzięcia gospodarczego z zastosowaniem aktualnych technologii internetowych oraz ocenić jego bezpieczeństwo

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 ma świadomość znaczenia wpływu nowoczesnych technologii na przebieg procesów ekonomicznych i społecznych oraz posiada zdolność krytycznej analizy związanych z tym zjawisk,

PEK_K02 rozumie konieczność i posiada pewną umiejętność selekcji ważności oceny znaczenia informacji dostarczanych przez media

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, ogólna charakterystyka zagadnień omawianych w ramach wykładu	2
Wy2	E-biznes i aplikacje e-biznesowe	2
Wy3	Aplikacje rozproszone i XML	2
Wy4	Usługi sieciowe	2
Wy5	Modelowanie procesów biznesowych w usługach sieciowych	2
Wy6	Podstawowe mechanizmy bezpieczeństwa transakcji	2
Wy7	Bezpieczna komunikacji – protokół SSL	2
Wy8	Bezpieczeństwo transakcji bankowych	2
Wy9	Zagrożenia bezprzewodowych sieci korporacyjnych	2
Wy10	System ubezpieczeń społecznych, znaczenie, zasady działania	2
Wy11	Problemy informatyczne związane z obsługą systemu ubezpieczeń społecznych.	2
Wy12	KSI ZUS jako przykład dużego systemu informatycznego	2
Wy13	Współczesne rynki kapitałowe a informatyka	2
Wy14	Obsługa informatyczna Giełdy Papierów Wartościowych	2
Wy15	Repetytorium	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Ustalenie tematyki projektu	2
Pr2	Prowadzenie projektu informatycznego	2
Pr3	Specyfikacja złożonego systemu informatycznego	2

Pr4	Projekt systemu informatycznego dla określonego przedsięwzięcia gospodarczego	6
Pr5	Implementacja i testowanie systemu informatycznego	16
Pr6	Prezentacja gotowej aplikacji	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Konsultacje
N3. Praca własna – studiowanie literatury
N4. Praca zespołowa – przygotowywanie oprogramowania
N5. Przygotowywanie pisemnej dokumentacji w ramach projektu
N6. Przygotowywanie prezentacji multimedialnych rozwiązania informatycznego

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01÷PEK_W04 PEK_K01, PEK_K02	kolokwium (test wyboru)
F2	PEK_U01÷PEK_U03 PEK_K01	analiza realizacji zadania projektowego, dokumentacja pisemna projektu, prezentacje założeń i rozwiązania końcowego
$P = 0,4 * F1 + 0,6 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Przemysław Kazienko, Krzysztof Gwiazda „XML na poważnie”, Helion
- [2] Thomas Erl „SOA Design Patterns”
- [3] Januszewski A.: Funkcjonalność informatycznych systemów zarządzania, PWN, Warszawa, 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Matjaz B. Juric , Kapil Pant “Business Process Driven SOA using BPMN and BPEL”
- [2] Markus Alekxy “Implementing Distributed Systems with Java & CORBA”
- [3] Dave Chaffey “E-Business and E-Commerce Management: Strategy, Implementation and Practice “
- [4] Kluszczyńska Z. i inni,: *System Ubezpieczeń Społecznych. Zagadnienia Podstawowe*, LexisNexis Polska 2009.
- [5] Socha J.: Rynek Papierów Wartościowych w Polsce, Olympus 2003,
- [6] Kłós B.:*Europejskie systemy emerytalne – stan i perspektywy*, Biuro Analiz Sejmowych, Warszawa 2011.
- [7] Ustawy z lat 1997 do 2012 dotyczące systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce.
- [8] Regulamin Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jacek Jarnicki, jacek.jarnicki@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Zastosowania informatyki w gospodarce
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W06	C1, C3	Wy2	N1, N2, N3
PEK_W02	K2INF_W06	C1, C3	Wy3, Wy4, Wy5, Pr1	N1, N2, N3
PEK_W03	K2INF_W06	C1, C3	Wy10÷Wy14	N1, N2, N3
PEK_W04	K2INF_W06	C1, C3	Wy6÷Wy9	N1, N2, N3
PEK_U01	K2INF_U01	C2	Pr2, Pr3	N2, N3, N4, N5, N6
PEK_U02	K2INF_U01	C2	Pr4	N2, N3, N4, N5
PEK_U03	K2INF_U01	C2	Pr5	N2, N3, N4, N5, N6
PEK_K01	K2INF_K03	C3	Wy1÷Wy14	N1, N2, N3, N6
PEK_K02	K2INF_K03	C3	Wy1÷Wy14	N1, N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Zastosowanie informatyki w medycynie
Nazwa w języku angielskim:	Application of Informatics in Medicine
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU003
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			15	15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	80			80	80
Forma zaliczenia	Egzamin			Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	8				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			4	2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2			2	2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poznanie wymagań funkcjonalnych i użytecznych informatycznych systemów medycznych
- C2 Poznanie metod i algorytmów przetwarzania informacji w medycynie ze szczególnym uwzględnieniem: komputerowo wspomaganą diagnostykę medyczną, 2 komputerowych systemów obrazowania medycznego oraz komputerowego przetwarzania i analizy biosygnali
- C3 Poznanie budowy systemów telemedycznych stosowane do monitorowania stanu pacjenta i telekonsultacji
- C4 Uświadomienie roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Zna podział szpitalnych systemów informacyjnych (HIS) oraz budowę modułową zintegrowanych HIS
- PEK_W02 Ma wiedzę na temat funkcji i budowy modułów centralnych (ADT i moduł zleceń medycznych) oraz modułów peryferyjnych (LIS, PIS, RIS), zna sposoby kodowania informacji medycznych (ICD9, ICD10) oraz standard wymiany danych HL7
- PEK_W03 Zna rolę i znaczenie szpitalnego systemu archiwizacji i transmisji obrazów (PACS) oraz cechy standardu DICOM
- PEK_W04 Zna typowe przykłady problemów decyzyjnych w medycynie oraz metody i algorytmy stosowane w komputerowym wspomaganie podejmowania decyzji medycznych
- PEK_W05 Zna rolę i znaczenie sygnału EKG w diagnostyce medycznej i etapy komputerowego przetwarzania, analizy i interpretacji tego sygnału
- PEK_W06 Ma wiedzę na temat roli sygnałów EMG i EEG w budowie interfejsów człowiek-maszyna i mózg-komputer
- PEK_W07 Zna podstawowe metody obrazowania medycznego i rolę informatyki w akwizycji obrazów
- PEK_W08 Zna etapy przetwarzania informacji obrazowej oraz stosowane metody i algorytmy tego przetwarzania
- PEK_W09 Wie na czym polega analiza i rozpoznawanie obrazów oraz jakie jest znaczenie rozumienia obrazów dla komputerowej diagnostyki medycznej.
- PEK_W10 Zna rolę telemedycyny w zadaniach konsultacji, diagnostyki i monitorowania pacjentów
- PEK_W11 Ma wiedzę na temat narzędzi teleinformatycznych stosowanych w systemach telemedycznych oraz zna trendy rozwoju systemów telemedycznych

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 Umie praktycznie zastosować algorytmy rozpoznawania do komputerowego wspomaganie zadania diagnostyki medycznej
- PEK_U02 Potrafi empirycznie ocenić skuteczność algorytmu klasyfikacji w zadaniu diagnostyki medycznej z wykorzystaniem danych rzeczywistych
- PEK_U03 Umie pozyskać informacje z różnych źródeł oraz przygotować prezentację dotyczącą problemowo-zorientowanego systemu lub metody z zakresu informatyki medycznej

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 Ma świadomość roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem.
- PEK_K02 Potrafi współdziałać z innymi wykonawcami przy zespołowej realizacji projektu wykonując w sposób twórczy i odpowiedzialny powierzone zadania

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie: miejsce i rola informatyki medycznej w informatyce i inżynierii biomedycznej, omówienie zakresu tematycznego wykładu	2
Wy2	Szpitalne systemy informacyjne (HIS): podział i rozwój HIS, systemy jednolite, modułowe zamknięte i otwarte, zintegrowany system HIS, poziomy informatyzacji jednostek służby zdrowia, moduły szpitalnego systemu informacyjnego	2
Wy3	Szpitalne systemy informacyjne: moduły HIS części szarej, centralne moduły HIS części białej: moduł ADT i moduł zleceń medycznych, kodowanie diagnoz (ICD10) i procedur medycznych (ICD9)	2

Wy4	Szpitalne systemy informacyjne: moduły peryferyjne – moduł laboratoryjny (LIS), moduł farmaceutyczny (PIS), moduł radiologiczny (RIS), system archiwizacji i transmisji obrazów (PACS), standard DICOM, transfer danych w HIS – standard HL7	2
Wy5	Komputerowe wspomaganie decyzji medycznych: komputerowe wspomaganie diagnostyki, komputerowe wspomaganie procesu terapeutycznego, rys historyczny, przykłady komputerowych systemów doradczych (ekspertowych) w medycynie	2
Wy6	Komputerowe wspomaganie decyzji medycznych: metody i algorytmy klasyfikacji (metody statystyczne, algorytmy minimalno-odległościowe, metody rozmyte, sztuczne sieci neuronowe, metody wieloklasyfikatorowe) i ich zastosowanie w komputerowych systemach decyzyjnych w medycynie	2
Wy7	Komputerowe przetwarzanie i analiza biosygnalów: sygnał EKG – rys historyczny, morfologia krzywej EKG, akwizycja sygnału EKG, znaczenie diagnostyczne, filtracja, analiza i interpretacja sygnału EKG	2
Wy8	Komputerowe przetwarzanie i analiza biosygnalów: sygnał EMG – własności sygnału, sposób akwizycji, rola sygnału EMG w sterowaniu bioprotezą, algorytmy rozpoznawania akcji ruchowej dłoni, interfejs człowiek- maszyna	2
Wy9	Komputerowe przetwarzanie i analiza biosygnalów: sygnał EEG – własności i natura sygnału EEG, sposób rejestracji, znaczenie diagnostyczne, wzrokowe i słuchowe potencjały wywołane, interfejs mózg-komputer	2
Wy10	Obrazowanie medyczne: znaczenie diagnostyki obrazowej, metody obrazowania medycznego – rentgenografia, tomografia komputerowa, magnetyczny rezonans jądrowy, scyntografia, pozytronowa emisyjna tomografia, termografia, ultrasonografia, fotogrametria.	2
Wy11	Obrazowanie medyczne: komputerowe przetwarzanie informacji obrazowej – operacje arytmetyczne, geometryczne, kontekstowe (filtracja), przekształcanie histogramu	2
Wy12	Obrazowanie medyczne: komputerowe przetwarzanie informacji obrazowej – segmentacja, analiza obrazu – wyznaczanie cech morfometrycznych	2
Wy13	Obrazowanie medyczne: rozpoznawanie obiektów, rozumienie obrazów, metody strukturalne	2
Wy14	Systemy telemedyczne: rys historyczny, podział systemów telemedycznych, systemy telekonsultacyjne – asynchroniczne, synchroniczne, systemy monitorowania pacjentów – mobilne, bezprzewodowe, czujniki bezprzewodowe (BAN), czujniki ubieralne	2
Wy15	Systemy telemedyczne: przykład systemu telemedycznego - telemetryczny system wczesnego ostrzegania dla oddziałów szpitalnych (TSWO): architektura systemu, funkcje i cechy systemu, kryteria alarmowania, mobilna stacja pacjenta, stacje lekarskie, centralna stacja monitorująca.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, rozdanie i omówienie tematów zadań projektowych	2
Pr2	Omówienie założeń projektowych i etapów pracy	2
Pr3	Realizacja projektu	7
Pr4	Prezentacje uzyskanych rezultatów i dyskusja na temat zdobytych doświadczeń	4
	Suma godzin	15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Sprawy organizacyjne, rozdanie i omówienie tematów seminaryjnych, ustalenie harmonogramu prezentacji	1
Se2	Prezentacja seminaryjna nt. komputerowego modelowania procesów i obiektów medycznych	2
Se3	Prezentacja seminaryjna nt. komputerowej analizy odcisków palców	2
Se4	Prezentacja seminaryjna nt. komputerowej analizy i rozpoznawania twarzy	2
Se5	Prezentacja seminaryjna nt. strukturalnych metod rozpoznawania obrazów i ich zastosowaniu w medycynie	2
Se6	Prezentacja seminaryjna nt. zastosowania metod automatycznej klasyfikacji w diagnostyce medycznej	2
Se7	Prezentacja seminaryjna nt. wybranych problemów komputerowo wspomaganego obrazowania medycznego	2
Se8	Prezentacja seminaryjna nt. praktycznych rozwiązań systemów telemedycznych dla telekonsultacji i zdalnego monitorowania	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem slajdów N2. Zajęcia seminaryjne –grupowa (dwuosobowa) prezentacja zadanych tematów seminaryjnych z wykorzystaniem slajdów N3. Zajęcia seminaryjne – dyskusja nad przedstawioną prezentacją N4. Konsultacje N5. Praca własna – przygotowanie prezentacji seminaryjnej N6. Praca własna – realizacja projektu i opracowanie sprawozdania N7. Praca własna – przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U03, PEK_K01, PEK_K02	Prezentacja seminaryjna, aktywność – udział w dyskusji
F2	Pek_U01, PEK_U02, PEK_K01, PEK_K02	Przedstawienie wyników realizacji projektu wraz z ich dyskusją i wnioskami
F3	PEKW01 ÷ W11, PEK_K01	Egzamin
P=0.5 F3+0.25 F1+0.25 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] E. Piętka, Zintegrowany system informacyjny w pracy szpitala, PWN, Warszawa 2004
- [2] Biocybernetyka i Inżynieria Biomedyczna, M Nałęcz [red.], tom 7 Systemy komputerowe i teleinformatyczne, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2001
- [3] Biocybernetyka i Inżynieria Biomedyczna, M Nałęcz [red.], tom 8 Obrazowanie biomedyczne, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2003
- [4] A. Gacek, Przetwarzanie sygnałów EKG z wykorzystaniem metod inteligencji obliczeniowej, Prace IBiB (nr 71), Warszawa 2008
- [5] P. Augustyniak, Elektrokardiografia dla informatyka-praktyka, Wydawnictwo AGH, Kraków 2011
- [6] W. Mokrzycki, Wprowadzenie do przetwarzania informacji wizualnej, Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2010
- [7] R. Tadeusiewicz, J. Śmiateński, Pozyskiwanie obrazów medycznych, Wydawnictwo AGH, Kraków 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] M. Flasiński, Strukturalne metody rozpoznawania obiektów, Wydawnictwo UJ, Kraków 1991
- [2] P. Augustyniak, Elektrokardiografia dla informatyka-praktyka, Wydawnictwo AGH, Kraków 2011
- [3] W. Malina, Podstawy cyfrowego przetwarzania obrazów, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2002
- [4] K. Ślot, Wybrane zagadnienia biometrii, WKŁ, Warszawa 2008
- [5] K. Ślot, Rozpoznawanie biometryczne, WKŁ, Warszawa 2010
- [6] S. Bielawski, Modele farmakokinetyczne, WKiŁ, Warszawa 1989
- [7] Z. Wróbel, R. Koprowski, Praktyka przetwarzania obrazów z zadaniami w programie Matlab, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2008
- [8] J. Moczko, L. Kramer, Cyfrowe metody przetwarzania sygnałów biomedycznych, Wydawnictwo UAM, Poznań 2001
- [9] P. Drapikowski, Komputerowe modelowanie przestrzenne w diagnostyce medycznej, Wydawnictwo Pol. Poznańskiej, Poznań 2010

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Zastosowanie informatyki w medycynie
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W07	C1	Wy2	N1, N4, N7
PEK_W02	K2INF_W07	C1	Wy2, Wy3, Wy4	N1, N4, N7
PEK_W03	K2INF_W07	C1	Wy4	N1, N4, N7
PEK_W04	K2INF_W07	C2.1	Wy5, Wy6	N1, N4, N7
PEK_W05	K2INF_W07	C2.3	Wy7	N1, N4, N7
PEK_W06	K2INF_W07	C2.3	Wy8, Wy9	N1, N4, N7
PEK_W07	K2INF_W07	C2.2	Wy10	N1, N4, N7
PEK_W08	K2INF_W07	C2.2	Wy11, Wy12	N1, N4, N7
PEK_W09	K2INF_W07	C2.2	Wy12, Wy13	N1, N4, N7
PEK_W10	K2INF_W07	C3	Wy14, Wy15	N1, N4, N7
PEK_W11	K2INF_W07	C3	Wy14, Wy15	N1, N4, N7
PEK_U01	K2INF_U02	C2.1, C4	Pr1 ÷ Pr4	N4, N6
PEK_U02	K2INF_U02	C2.1, C4	Pr1 ÷ Pr4	N4, N6
PEK_U03	K2INF_U03	C1 ÷ C4	Se1 ÷ Se8	N2, N3, N4, N5
PEK_K01	K2INF_K04	C4	Wy1 ÷ Wy15 Pr1 ÷ Pr4 Se1 ÷ Se8	N1 ÷ N7
PEK_K02	K2INF_K04	C2, C3	Pr2 ÷ Pr4 Se2 ÷ Se8	N2, N5, N6

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Modelowanie i analiza systemów informatycznych
Nazwa w języku angielskim:	Information Systems Modelling and Analysis
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU004
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	80		160		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	8				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		6		
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu tworzenia oprogramowania poprzez modelowanie oraz definiowania i stosowania transformacji modeli
- C2 Nabycie wiedzy i umiejętności dotyczących definiowania i oprogramowania języków dziedzinowych
- C3 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu modelowania i analizy systemów z wykorzystaniem sieci Petriego bez czynnika czasu
- C4 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu modelowania i analizy systemów z wykorzystaniem sieci Petriego z czynnikiem czasu
- C5 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu modelowania systemów informatycznych z użyciem automatów skończonych.
- C6 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu weryfikowania systemów informatycznych z użyciem automatów skończonych i logiki temporalnej.
- C7 Nabycie umiejętności stosowania narzędzi automatycznej weryfikacji modelowej, o której mowa w C6.
- C8 Nabycie wiedzy z zakresu zastosowania logiki temporalnej w temporalnych bazach danych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Zna metodologię MDA.
- PEK_W02 Zna metody definiowania języków dziedzinowych.
- PEK_W03 Zna metody translacji języków tekstowych i graficznych.
- PEK_W04 Zna metody analizy sieci Petriego bez czynnika czasu
- PEK_W05 Zna metody analizy sieci Petriego z czynnikiem czasu
- PEK_W06 Zna składnię i semantykę logiki temporalnej LTL oraz jej prawa.
- PEK_W07 Zna przykłady modeli prostych systemów technicznych, biologicznych wyrażone jako układ automatów skończonych.
- PEK_W08 Zna składnię i semantykę logiki temporalnej CTL oraz jej prawa.
- PEK_W09 Zna składnię i semantykę RTCTL oraz jej prawa.
- PEK_W10 Zna definicję, podstawy budowy i zastosowania temporalnych baz danych.

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 Potrafi zdefiniować tekstowy język dziedzinowy.
- PEK_U02 Umie napisać translator (interpreter/kompilator) języka dziedzinowego.
- PEK_U03 Potrafi zdefiniować i użyć transformację modelu do języka tekstowego.
- PEK_U04 Potrafi posługiwać się sieciami Petriego bez czynnika czasu w modelowaniu i analizie prostych systemów automatyki oraz systemów komputerowych
- PEK_U05 Potrafi posługiwać się sieciami Petriego z czynnikiem czasu do modelowania i analizy systemów
- PEK_U06 Potrafi zamodelować system informatyczny jako układ automatów skończonych.
- PEK_U07 Potrafi zapisać i zweryfikować własności systemu w postaci formuł logiki temporalnej LTL.
- PEK_U08 Potrafi zapisać i zweryfikować własności systemu w postaci formuł logiki temporalnej CTL.
- PEK_U09 Potrafi zastosować program UPPAAL do modelowania i weryfikacji systemu informatycznego.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Metodologia MDA – omówienie i zdefiniowanie zadań	2
Wy2	Języki dziedzinowe przegląd i metody definiowania	2
Wy3	Translacja – analiza leksykalna i składniowa	2
Wy4	Translacja – analiza semantyczna, generacja kodu lub modelu	2
Wy5	Metody translacji języków graficznych	2
Wy6	Wprowadzenie do modelowania systemów współbieżnych za pomocą sieci Petriego	1
Wy 6-8	Własności zachowania sieci Petriego: ograniczoność, bezpieczeństwo, osiągalność, żywotność, odwracalność, istnienie znakowania powrotnego, trwałość	4
Wy8	Odległość synchronizacji, relacja ograniczonej sprawiedliwości	1
Wy9	Drzewo pokrywalności	1
Wy9	Macierze i redukcje sieci w badaniu własności sieci Petriego	1
Wy10-11	Stochastyczne sieci Petriego	4
Wy12	Wprowadzenie do logiki temporalnej	1
Wy12	Logika LTL	1
Wy13	Zastosowania logiki LTL	2

Wy14	Logika CTL	1
Wy14	Zastosowania logiki CTL	1
Wy15	Logika RTCTL i PRTCTL	1
Wy15	Temporalne bazy danych	1
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie.	1
La1	Zapoznanie z narzędziem do generacji translatorów, jego konfiguracja, zdefiniowanie prostego języka dziedzinowego.	1
La2	Rozbudowa języka dziedzinowego, tworzenie i analiza abstrakcyjnych drzew składniowych.	2
La3	Wykorzystanie szablonów do generacji kodu lub modelu	2
La4	Zapoznanie z narzędziem do definiowania transformacji M2T (model to text).	2
La5	Transformacja modelu zdefiniowanego za pomocą wybranych behawioralnych diagramów UML do kodu w wybranym języku obiektowym.	2
La6	Wprowadzenie do sieci Petriego poprzez modelowanie prostych zmian w środowisku oraz systemu automatyki i procesów przetwarzania danych na wybranych przykładach. Zapoznanie z narzędziem.	2
La 7-8	Nabywanie wiedzy i umiejętności poprzez zastosowanie sieci Petriego do modelowania rzeczywistych systemów w wybranych dziedzinach. Ocena wybranych aspektów systemu (na przykład bezpieczeństwa, możliwości wystąpienia blokad, skończoności procesu) poprzez analizę własności sieci Petriego.	4
La9	Wprowadzenie do czasowych sieci Petriego (z wykorzystaniem wiedzy nabytej podczas La7-8). Nabywanie wiedzy i umiejętności poprzez zastosowanie czasowych sieci Petriego do modelowania rzeczywistych systemów w wybranych dziedzinach.	2
La 10	Wprowadzenie do uogólnionych stochastycznych sieci Petriego. Nabywanie wiedzy i umiejętności poprzez zastosowanie tych sieci do modelowania rzeczywistych systemów w wybranych dziedzinach.	2
Lab11	Logika LTL i opis własności systemu.	2
Lab12-13	Modelowanie systemu jako współpracujące automaty i specyfikowanie jego własności w LTL oraz weryfikacja.	4
Lab14-15	Modelowanie systemu jako współpracujące automaty i specyfikowanie jego własności w CTL oraz weryfikacja.	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Ćwiczenia laboratoryjne
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych
N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F11	PEK_W01 ÷ PEK_W03 PEK_U01 ÷ PEK_U03	Obserwacja przygotowania do zajęć laboratoryjnych i ich wykonywania
F21	PEK_W04 ÷ PEK_W05 PEK_U04 ÷ PEK_U05	Obserwacja przygotowania do zajęć laboratoryjnych i ich wykonywania
F31	PEK_W06 ÷ PEK_W08 PEK_U06 ÷ PEK_U09	Obserwacja przygotowania do zajęć laboratoryjnych i ich wykonywania
F12	PEK_W01 ÷ PEK_W03	1/3 egzaminu pisemnego
F22	PEK_W04 ÷ PEK_W05	1/3 egzaminu pisemnego
F32	PEK_W06 ÷ PEK_W10	1/3 egzaminu pisemnego
F1=F11 jeśli ocena z zajęć laboratoryjnych Lab 1-5 jest co najmniej 4.0 F1=F12 w przeciwnym przypadku		
F2=F21 jeśli ocena z zajęć laboratoryjnych Lab 6-10 jest co najmniej 4.0 F2=F22 w przeciwnym przypadku		
F3=F31 jeśli ocena z zajęć laboratoryjnych Lab 11-15 jest co najmniej 4.0 F3=F32 w przeciwnym przypadku		
P=F1/3+F3/3+F3/3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] A. V. Aho, R. Sethi, J. D. Ullman, Monica S. Lam, *Compilers: Principles, Techniques, and Tools, 2/E*, Addison-Wesley, 2007
- [2] C. N. Fischer, R. LeBlanc, R. Cytron, *Crafting A Compiler*, Addison Wesley, 2009
- [3] T. Murata, Petri nets: Properties, analysis and applications, *Proceedings of the IEEE*, 1989, Vol. 77, No. 4, 541-580
- [4] W. Reisig, *Petri Nets – An Introduction*, Springer, 1985.
- [5] W. Reisig, *Sieci Petriego*, WNT, 1988.
- [6] M. Szpyrka, *Sieci Petriego w modelowaniu i analizie systemów współbieżnych*, Inżynieria oprogramowania, WNT, 2008.
- [7] E.A. Emerson „Temporal and modal logic”, 1995
- [8] E.A. Emerson et al. „Quantitative temporal reasoning”, 1992
- [9] E.A. Emerson et al. „Parametric Quantitative Temporal Reasoning”, 1999
- [10] G. Behrmann et al. “A tutorial on UPPAAL”, 2004, at: www.uppaal.com
- [11] R. Alur et al. “Automata for modelling real-time systems”, 1990

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] T. Parr, *The Definitive ANTLR Reference: Building Domain-Specific Languages*, Pragmatic Bookshelf, 2007
- [2] T. Parr, *Language Implementation Patterns: Create Your Own Domain-Specific and General Programming Languages*, Pragmatic Bookshelf, 2010
- [3] B. Berthomieu, M. Menasche, *A State Enumeration Approach for Analyzing Time Petri Nets*, 3. European Workshop on Applications and Theory of Petri Nets, Varenna (Italy), September 1982
- [4] B. Berthomieu, M. Menasche, *Time Petri Nets for Analyzing and Verifying Time Dependent Communication Protocols*, 3. IFIP WG 6.1 Workshop on Protocol Specification Testing and

Verification, Rueschlikon (Schwizerland), May-June 1983

- [5] IEEE 1363: Standard Specification for Public-Key Cryptography
- [6] B. Berthomieu and M. Diaz, *Modeling and Verification of Time Dependent Systems Using Time Petri Nets*, IEEE Transaction of Software Engineering, vol. 17, no. 3, march 1991
- [7] J. Magott, P. Skrobanek, Partially automatic generation of fault trees with time dependencies, in: Proc. Dependability of Computer Systems, DepCoS-RELCOMEX '06, Szklarska Poręba, Poland, IEEE Computer Society Press, 2006, 43-50
- [8] Bonet P., Lladó C. M., Puigjaner R., Knottenbelt W., PIPE v. 2.5: a Petri Net Tool for Performance Modeling, Palma de Mallorca, Universitat de les Illes Balears, Spain, 2007; <http://www.doc.ic.ac.uk/~wjk/publications/bonet-llado-knottenbelt-puigjaner-clei-2007.pdf>
- [9] Marsan M. A., Stochastic Petri Nets: An Elementary Introduction, Università di Milano, Italy; <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.110.2081&rep=rep1&type=pdf>
- [10] A. David et al. "UPPAAL 4.0: Small tutorial", 2009, at: www.uppaal.com
- [11] J.E. Hopcroft, J.D. Ullman "Introduction of Automata Theory, Languages, and Computation", 2001

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jan Magott, Jan.Magott@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Modelowanie i analiza systemów informatycznych
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W08	C1	Wy1	N1, N3, N5
PEK_W02	K2INF_W08	C2	Wy2	N1, N3, N4, N5
PEK_W03	K2INF_W08	C1	Wy3-5	N1, N3, N4, N5
PEK_W04	K2INF_W08	C3	Wy6-9	N1, N3, N4, N5
PEK_W05	K2INF_W08	C4	Wy10-11	N1, N3, N4, N5
PEK_W06	K2INF_W08	C6	Wy12-13	N1, N3, N4, N5
PEK_W07	K2INF_W08	C5, C6	Wy12-15	N1, N3, N4, N5
PEK_W08	K2INF_W08	C6	Wy14	N1, N3, N4, N5
PEK_W09	K2INF_W08	C6, C8	Wy15	N1, N3, N4, N5
PEK_W10	K2INF_W08	C8	Wy15	N1, N3, N4, N5
PEK_U01	K2INF_U04	C2	La2-4	N2, N3, N4
PEK_U02	K2INF_U04	C1	La3-4	N2, N3, N4
PEK_U03	K2INF_U04	C1	La4-5	N2, N3, N4
PEK_U04	K2INF_U04	C3	La6-8	N2, N3, N4
PEK_U05	K2INF_U04	C4	La9-10	N2, N3, N4
PEK_U06	K2INF_U04	C5	La12-15	N2, N3, N4
PEK_U07	K2INF_U04	C6	La11-13	N2, N3, N4
PEK_U08	K2INF_U04	C6	La14-15	N2, N3, N4
PEK_U09	K2INF_U04	C7	La11-15	N2, N3, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Telemedycyna
Nazwa w języku angielskim:	Telemedicine
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU101
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40				80
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1				1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie podstawowej wiedzy na temat możliwości funkcjonalnych i budowy systemów telemedycznych
- C2 Zdobywanie umiejętności konfiguracji systemów telemedycznych dla wybranych zastosowań
- C3 Przedstawienie praktycznych przykładów funkcjonujących systemów telemedycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 - Posiada ogólną wiedzę z zakresu zastosowań informatyki w medycynie,
 PEK_W02 - Zna typy systemów telemedycznych i możliwości ich stosowania w konkretnych rozwiązaniach praktycznych
 PEK_W03- Posiada wiedzę w zakresie możliwości wykorzystywania różnych rozwiązań sieciowych w telemedycynie
 PEK_W04 - Zna wymagania stawiane systemom telemedycznym oraz techniki wspomagające zarządzanie jednostkami służby zdrowia
 PEK_W05 - Posiada wiedzę na temat systemów tele-diagnostycznych, systemów tele-terapeutycznych i monitorujących pacjentów (zdalnie)
 PEK_W06 - Posiada wiedzę dotyczącą systemów do telekonsultacji i telekonferencji medycznych
 PEK_W07 - Ma wiedzę z zakresu funkcjonalności internetu medycznego
 PEK_W08 - Zna protokoły komunikacyjne stosowane w systemach telemedycznych

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01- Umie zdefiniować wymagania funkcjonalne systemów telemedycznych dla wybranych zastosowań praktycznych
 PEK_U02 - Umie zaproponować strukturę systemu telemedycznego dla pozyskanych wymagań użytkownika
 PEK_U03 - Umie przedstawić możliwości modyfikacji istniejących systemów

Z zakresu kompetencji:

- PEK_K01 - Ma świadomość znaczenia informatyki w zastosowaniach medycznych
 PEK_K02 - Wie, że stosowanie informatyki w zdalnej obsłudze pacjenta przynosi korzyści ekonomiczne, społeczne i funkcjonalne

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Cele, zadania i zastosowania telemedycyny, podstawowe pojęcia	2
Wy2	Rodzaje systemów telemedycznych	1
Wy3	Technologie sieci komputerowych w systemach telemedycznych	2
Wy4	Systemy telemedyczne wspomagające diagnozowanie pacjentów	1
Wy5	Systemy telemedyczne wspomagające leczenie pacjentów	1
Wy6	Systemy telemedyczne wspomagające monitorowanie pacjentów	2
Wy7	Systemy telekonsultacyjne w medycynie	1
Wy8	Systemy telekonferencyjne w zastosowaniach medycznych	1
Wy9	Komputerowa analiza danych w systemach telemedycznych	2
Wy10	Internet medyczny	1
Wy11	Protokoły komunikacyjne w systemach telemedycznych	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Przygotowanie i przedstawienie referatu na temat praktycznych aspektów stosowania systemów telemedycznych	30
Suma godzin		30

Zbyt ogólnikowo. Zalecenie ZOP – należy rozwinąć zakres seminarium.

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. wykład informacyjny
 N2. prezentacja multimedialna
 N3. konsultacje
 N4. case study
 N5. prezentacja referatu
 N6. raport z realizacji seminarium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 – PEK_W11	kolokwium
F2	PEK_U01 – PEK_U03	sprawozdanie z realizacji seminarium, ocena sposobu prezentacji i zawartych w niej treści merytorycznych
P = 0.7 F1 + 0.3 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

[1] Coiera Enrico, Guide to Medical Informatics, the Internet and Telemedicine, Arnold Edi., 1997,
 [2] Telemedicine: Theory and Practice, Bashshur R. [ed.], Charles C. Thomas Pub., 1997.
 Nałęcz M.[red], Problemy Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej, tom V: Informatyka Medyczna, WKiŁ, Warszawa 1990,
 [3] Fong B., Fong A., Li C., Telemedicine Technologies, Information Technologies in Medicine and Telehealth, Wiley, 2010

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] Reid J., A Telemedicine Primer: Understanding the Issues, Innovative Medical Communications, 1996

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Edward Puchała, edward.puchala@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Telemedycyna

Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01-W08	S2IMT_W03	C1, C2	Wy1-Wy11	N1, N2
PEK_U01 – U03	S2IMT_U02	C3	Se1	N3, N4, N5, N6
PEK_K01	S2IMT_K01	C1,C2	Wy1	N1, N2

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Podstawy obliczeń neuronowych
Nazwa w języku angielskim:	Basis of the Neural Computing
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU102
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50			70	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			4	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1,5			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. K2INF_W01

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Przedstawienie matematycznych metod modelowania systemów neuronowych
 C2 Zapoznanie słuchaczy z metodami uczenia i doboru optymalnych struktur sieci
 C3 Zdobywanie umiejętności wykorzystywania sieci neuronowych w zastosowaniach praktycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 - zna metody modelowania systemów neuronowych

PEK_W02 - zna struktury sieci neuronowych

PEK_W03 - zna algorytmy uczenia sieci neuronowych (z nauczycielem, bez nauczyciela)

PEK_W04 - posiada wiedzę dotyczącą możliwości wykorzystania sieci neuronowych w praktyce

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 - umie zaprojektować sieć neuronową dla konkretnego zastosowania (w oparciu o wymagania użytkownika)

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 - dostrzega konieczność wykorzystania metod opartych na modelowaniu matematycznym do rozwiązywania problemów decyzyjnych

TRZĘCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe struktury sieci neuronowych - przegląd	4
Wy2	Wielowarstwowe jednokierunkowe sieci neuronowe	2
Wy3	Uczenie wielowarstwowych jednokierunkowych sieci neuronowych	6
Wy4	Optymalny dobór danych uczących	2
Wy5	Dobór optymalnej struktury sieci wielowarstwowych	2
Wy6	Zastosowanie sieci wielowarstwowych jednokierunkowych do rozpoznawania i identyfikacji obiektów, kompresji danych	2
Wy7	Podstawy rekurencyjnych obliczeń neuronowych	4
Wy8	Sieci Hopfielda i ich zastosowania	2
Wy9	Sieci samoorganizujące się - reguła Hebba	4
Wy10	Sieci działające na zasadzie współzawodnictwa - zastosowanie do wykrywania uszkodzeń	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zaprojektowanie i wykonanie aplikacji komputerowej (model neuronowy) dla konkretnego przykładu praktycznego. Przeprowadzenie eksperymentów w celu oceny jakości zaproponowanego algorytmu	15
Suma godzin		15

Zbyt ogólnie. Zalecenie ZOP – należy rozwinąć.

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. wykład informacyjny,
N2. prezentacja multimedialna
N3. konsultacje,
N4. case study,
N5. prezentacja projektu,
N6. opracowanie sprawozdania

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-W04	kolokwium,
F2	PEK_U01	ocena przygotowanej prezentacji i ocena sprawozdania
$P = 0.7F1 + 0.3F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Herz J., Krogh A., Palmer R., Wstęp do teorii obliczeń neuronowych, WNT, Warszawa, 1995,
- [2] Osowski S., Sieci neuronowe, WNT, Warszawa 1996,
- [3] Tadeusiewicz R., Sieci neuronowe, Akademicka Oficyna Wydawnicza, Warszawa 1993

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Bishop, C. (1995). Neural Networks for Pattern Recognition. Oxford: University Press.
- [2] Carling, A. (1992). Introducing Neural Networks. Wilmslow, UK: Sigma Press.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Edward Puchała, edward.puchala@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Podstawy obliczeń neuronowych** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01-W04	S2IMT_W02	C1, C2, C3	Wy1-Wy10	N1, N2, N5, N6
PEK_U01	S2IMT_U03	C3	Pr1	N1, N3, N4, N5, N6
PEK_K01	S2IMT_K02	C3	Wy1 – Wy10	N1, N2

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Uczenie maszyn 1
Nazwa w języku angielskim:	Machine Learning 1
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU103
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu podstawowych metod projektowania systemów uczących się.
- C2. Poznanie metod eksperymentalnej oceny jakości algorytmów uczenia maszynowego.
- C3. Nabycie wiedzy z zakresu metod odkrywania związków w danych.
- C4. Nabycie umiejętności doboru adekwatnej metod z zakresu inteligencji obliczeniowej do rzeczywistych problemów decyzyjnych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Posiada podstawową wiedzę z zakresu zadań klasyfikacji i grupowania.
PEK_W02 Posiada wiedzę z zakresu eksperymentalnej oceny jakości klasyfikatorów.
PEK_W03 Zna podstawowe algorytmy uczenia indukcyjnego.
PEK_W04 Zna metody reprezentacji niepewności.
PEK_W05 Zna podstawowe algorytmy z zakresu obliczeń neuronowych.
PEK_W06 Zna etapy budowy systemów inteligentnych i rozumie ich rolę dla jakości projektowanego systemu.

Z zakresu kompetencji:

- PEK_K01 Dostrzega konieczność stosowania metod inteligentnych do analizy dużych i szybko zmieniających się zbiorów danych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń I organizacji zajęć, rys historyczny, podstawowe pojęcia	1
Wy2	Zadanie rozpoznawania obiektów	2
Wy3	Metody parametryczne i nieparametryczne estymacji funkcji gęstości -	2
Wy4	Klasyfikatory liniowe i metody jądrowe	2
Wy5	Planowanie eksperymentu komputerowego na potrzeby oceny jakości metod inteligentnych	2
Wy6	Zadanie uczenia indukcyjnego	2
Wy7	Pośrednie uczenie reguł – drzewa decyzyjne	2
Wy8	Bezpośrednie uczenie reguł – koncepcja sekwencyjnego pokrywania, reguły asocjacyjne	2
Wy9	Sieci neuronowe	4
Wy10	Wprowadzenie do systemów rozmytych i wnioskowanie rozmyte	4
Wy11	Klasyfikatory kombinowane	2
Wy12	Metody stabilizacji i poprawy jakości słabych klasyfikatorów	2
Wy13	Wybrane problemy klasyfikacji danych strumieniowych	3
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
N2. Wykład problemowy
N3. Konsultacje
N4. Dyskusja
N5. Praca własna – przygotowanie projektu oprogramowania symulacyjnego, przygotowanie do wykładu i do zajęć laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-PEK_W06, PEK_K01	Test, odpowiedź ustna.
P =F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

literatura PODSTAWOWA:

- [1] E. Alpaydin, „Introduction to Machine Learning”, Second Edition, The MIT Press, London, 2010.
- [2] Ch.M. Bishop, „Pattern Recognition and Machine Learning”, Springer, 2006.
- [3] T.M. Mitchell, „Machine learning”, McGraw-Hill, 1997

literatura UZUPEŁNIAJĄCA:

- [4] M. Negnevitsky, „Artificial Intelligence. A guide to Intelligent Systems”, Addison-Wesley, 2002.
- [5] J.R.Quinlan, C4.5 Program for Machine Learning, Morgan-Kaufmann Pub., 1993.
- [6] L.I. Kuncheva, Combining Pattern Classifiers: Methods and Algorithms, Wiley, 2004.
- [7] Artykuły z czasopism m.in. Information Science, Information Fusion, Pattern Recognition, Pattern Recognition Letters, KAIS, IEEE Trans. on NN&LS, PAMI, SMC,

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Michał Woźniak, michal.wozniak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Uczenie maszyn 1** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09, S2IMT_W01, S2IMT_W06, S2IMT_W08	C1, C4	Wy1-Wy4, Wy6-Wy13	N1-N5
PEK_W02	K2INF_W08, K2INF_W09, S2IMT_W01, S2IMT_W06, S2IMT_W08	C2, C4	Wy1, Wy2, Wy5	N1-N5
PEK_W03	K2INF_S2IMT_W01, S2IMT_W08	C1, C3, C4	Wy6-Wy8	N1-N5
PEK_W04	K2INF_W09, S2IMT_W01, S2IMT_W08	C1, C3, C4	Wy2-Wy4, Wy10	N1-N5
PEK_W05	K2INF_W09, S2IMT_W01, S2IMT_W02	C1, C4	Wy9	N1-N5
PEK_W06	K2INF_W07, S2IMT_W01, S2IMT_W05, S2IMT_W08	C1-C4	Wy1, Wy2, Wy5, Wy13	N1-N5
PEK_K01	S2IMT_K02	C4	Wy1-Wy13	N1-N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Zaawansowane metody analizy danych medycznych 1
Nazwa w języku angielskim:	Advanced Methods for Analysis of Medical Data 1
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU110
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy dotyczącej tworzenia systemów wspomaganie decyzji z wykorzystaniem oprogramowania SAS Institute.
- C2 Nabycie wiedzy dotyczącej procesu ekstrakcji transformacji i ładowania danych
- C3 Zdobywanie umiejętności związanych z wykorzystaniem oprogramowania firmy SAS Institute w celu przeprowadzenia procesu ETL w zadaniach analizy danych medycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna etapy procesu odkrywania wiedzy w bazach danych ze szczególnym uwzględnieniem danych medycznych

PEK_W02 – zna środowisko SAS Foundation

PEK_W03 – zna problemy procesu ETL danych medycznych

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi zdefiniować problem ekstrakcji danych medycznych

PEK_U02 – potrafi zdefiniować problem transformacji danych medycznych

PEK_U03 – potrafi wykorzystać środowisko SAS Foundation w procesie ETL danych medycznych

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 – ma świadomość jak rozwój informatyki wpływa na rozwój systemów wspomagających pracę personelu medycznego

PEK_K02 – dostrzega potrzebę stosowania zaawansowanych narzędzi informatycznych w systemach wspomagających pracę w służbie zdrowia

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne	1
Wy1-2	Problematyka gromadzenia danych medycznych	3
Wy3-4	Podstawy środowiska SAS Foundation	4
Wy5-6	Ekstrakcja i transformacja danych medycznych	4
Wy7-8	Przetwarzanie danych w systemie SAS	3
	Suma godzin	15

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne. Omówienie treści projektu.	2
Pr2-3	Zabranie danych medycznych w celu przeprowadzenia dalszych eksperymentów	4
Pr4-5	Sformułowanie problemu ekstrakcji i transformacji danych medycznych	4
Pr6-8	Przeprowadzenie procesu ETL za pomocą oprogramowania SAS Institute	5
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.

N2. Wykład problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej..

N3. Konsultacje.

N4. Praca własna – przygotowanie do projektu.

N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia wykładu.

N6. Prezentacja projektu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	S2IMT_W05	Odpowiedzi ustne, sprawdzian pisemny w formie testu
F2	S2IMT_U06	Ocena przygotowania projektu, obrona projektu, udział w dyskusjach problemowych.
$P = 1/2 * F1 + 1/2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Dmitrienko A. i inni, *Pharmaceutical Statistics Using SAS: A Practical Guide*, SAS Press, 2007
- [2] Dmitrienko A. i inni, *Analysis of Clinical Trials Using SAS: A Practical Guide*, SAS Press, 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Dokumentacja do oprogramowania SAS Institute

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Robert Burduk, robert.burduk@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Zaawansowane metody analizy danych medycznych 1** **Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka** **I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2IMT_W05	C1, C2	Wy1-2, Wy5-6	N1, N2, N3, N5
PEK_W02	S2IMT_W05	C1	Wy3-4, Wy7-8	N1, N2, N3, N5
PEK_W03	S2IMT_W05	C3	Wy5-6, Wy7-8	N1, N2, N3, N5
PEK_U01	S2IMT_U06	C3	Pr4-5	N3, N4, N6
PEK_U02	S2IMT_U06	C3	Pr4-5	N3, N4, N6
PEK_U03	S2IMT_U06	C3	Pr2-3, Pr6-8	N3, N4, N6
PEK_K01	S2IMT_K01, S2IMT_K02, S2IMT_K03	C2, C3	Wy5-6, Pr4-5	N1, N2, N3, N4, N5, N6
PEK_K02	S2IMT_K01, S2IMT_K02, S2IMT_K03	C2, C3	Wy5-6, Pr4-5	N1, N2, N3, N4, N5, N6

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Obrazowanie biomedyczne
Nazwa w języku angielskim:	Biomedical Imaging
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU106
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40		100		40
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		4		1
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. K2INF_W01
2. K2INF_W08, K2INF_U04, S2IMT_K01, S2IMT_K02

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie z metodami obrazowania biomedycznego oraz sposobami wykorzystania metod cyfrowego przetwarzania i analizy obrazów w medycznej diagnostyce obrazowej
- C2 Nabycie umiejętności konstruowania i implementacji schematów przetwarzania i analizy obrazów stosowanych w medycznej diagnostyce obrazowej
- C3 Zapoznanie z najnowszymi osiągnięciami ilustrującymi aktualny stan wiedzy w obszarze obrazowania biomedycznego

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01: zna metody akwizycji obrazów biomedycznych w systemach medycznej diagnostyki obrazowej tj. Tomografia Komputerowa (CT), Jądrowy Rezonans Magnetyczny (NMR) oraz Ultrasonografia (USG)

PEK_W02: zna metody akwizycji obrazów w mikroskopkach : świetlnej, fluorescencyjnej i elektronowej stosowane w diagnostyce medycznej

PEK_W03: zna algorytmy przetwarzania i analizy obrazów stosowane w obrazowaniu biomedycznym

PEK_W04: zna algorytmy rekonstrukcji obrazu w projekcji poprzecznej na podstawie serii obrazów z projekcji bocznej oraz 3D rekonstrukcji za pomocą siatek powierzchniowych i objętościowych

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 : umie skonstruować algorytmy rozwiązujące problemy spotykane w medycznej diagnostyce obrazowej tj. CT, NMR, USG , mikroskopia

PEK_U02 : potrafi wykonać implementację algorytmów przetwarzania wstępnego, filtracji liniowej i nieliniowej oraz segmentacji 2-3D obrazów biomedycznych

PEK_U03: potrafi wykonać rekonstrukcję obrazu w projekcji poprzecznej na podstawie serii obrazów z projekcji bocznej oraz 3D rekonstrukcję za pomocą siatek powierzchniowych i objętościowych

PEK_U04: potrafi przygotować prezentację dotyczącą aktualnego stanu wiedzy w obszarze obrazowania biomedycznego na podstawie najnowszych publikacji pochodzących z czasopism dotyczących tego obszaru

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 – rozumie konieczność zapoznawania się z funkcjonowaniem współczesnych systemów komputerowych stosowanych w medycznej diagnostyce obrazowej dzięki świadomości ciągłego uaktualniania wiedzy w obszarze informatyki medycznej.

PEK_K02 – rozumie konieczność współpracy z zespołem przy realizacji złożonego projektu programistycznego pełniąc powierzoną rolę w zespole

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie podstawowych pojęć: obrazowanie biomedyczne, obrazowanie w skalach mikro- i makro-, obrazowanie statyczne i dynamiczne (funkcjonalne). Klasyfikacja metod obrazowania biomedycznego ze względu na zastosowanie źródeł energii. Omówienie multidyscyplinarnego aspektu obrazowania biomedycznego. Omówienie standardu DICOM.	2
Wy2	Metody obrazowania stosowane w radiologicznej diagnostyce medycznej (klasyczna rentgenodiagnostyka i tomografia komputerowa). Omówienie algorytmu rekonstrukcji obrazu w projekcji poprzecznej na podstawie serii obrazów z projekcji bocznej (zastosowanie transformaty Radona i Fouriera)	3
Wy3	Omówienie metod generowania siatek powierzchniowych i objętościowych dla celów wizualizacji i symulacji biomedycznych	3
Wy4	Metody obrazowania stosowane w nuklearnej (jądrowej) diagnostyce medycznej (jądrowy rezonans magnetyczny). Omówienie metod obrazowania PET, SPECT	3
Wy5	Metody obrazowania biomedycznego przy pomocy ultrasonografii (USG) i mikroskopii: świetlnej, fluorescencyjnej i elektronowej	2

Wy6	Omówienie sposobów zastosowania metod przetwarzania i 2-3D segmentacji obrazów stosowanych w medycznych systemach wspomaganie diagnostyki lekarskiej	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zapoznanie z wybraną biblioteką/aplikacją otwartego oprogramowania do wizualizacji i segmentacji obrazów biomedycznych pochodzących z tomografii lub rezonansu jądrowego (np. VTK, MicroDicom, ISeg, Seg3D)	4
La2	Próba wykonania segmentacji 3D wybranych struktur anatomicznych na przykładzie danych pochodzących z tomografii lub NMR	4
La3	Implementacja algorytmu rekonstrukcji obrazu w projekcji poprzecznej na podstawie serii obrazów z projekcji bocznej. Wykonanie eksperymentów.	4
La4	Implementacja metod cyfrowego przetwarzania obrazów w celu polepszenia wyników segmentacji 2-3D	4
La5	Zapoznanie z wybranym pakietem oprogramowania do generowania siatek powierzchniowych i objętościowych oraz symulacji biomedycznych (np. VTK, ParaView, MeshLab)	2
La6	Zapoznanie z wybranym pakietem przetwarzania i analizy biomedycznych obrazów mikroskopowych (np. CellProfiler, ImageJ) i próba opracowania scenariusza obliczeniowego dla wybranych problemów badawczych spotykanych w biologii i medycynie	4
La7	Zapoznanie z architekturą i funkcjonowaniem systemów wirtualnej mikroskopii	2
La8	Projekt zespołowy	6
	Suma godzin	30

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Wprowadzenie - omówienie sposobu realizacji seminarium, zasad przygotowania prezentacji, przedstawienie wzorcowej prezentacji oraz wymagań.	2
Se2	Prezentacje studentów dotyczące omówienia aktualnego stanu wiedzy opracowane na podstawie najnowszych publikacji pochodzących z czasopism dotyczących obrazowania biomedycznego. Dyskusja w grupie seminaryjnej	13
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład problemowy N2. Stanowisko laboratoryjne wyposażone w komputer z dostępem do Internetu N3. Prezentacja multimedialna N4. Praca własna N5. Praca w zespole

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 - W04	Egzamin
F2	PEK_U01 – U03 PEK_K01	Oceny wykonanych zadań laboratoryjnych
F3	PEK_U04 PEK_K01	Ocena przygotowanych prezentacji
$P = 0.3 * F1 + 0.5 * F2 + 0.2 * F3$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] *Medical Image Analysis* – Atam P. Dhawan, IEEE Press, John Wiley & Sons
- [2] *Obrazowanie Biomedyczne* – seria Biocybernetyka i Inżynieria Biomedyczna pod red.M.Nałęcza, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Strony www o tematyce poświęconej Obrazowaniu Biomedycznemu

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Wojciech Tarnawski , wojciech.tarnawski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Obrazowanie biomedyczne** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2IMT_W04	C1	Wy1, Wy2, Wy4, Wy5	N1
PEK_W02	S2IMT_W04	C1	Wy5	N1
PEK_W03	S2IMT_W04	C1	Wy6	N1
PEK_W04	S2IMT_W04	C1	Wy3	N1
PEK_U01	S2IMT_U04	C2	La1, La2, La3, La4, La5	N2, N4
PEK_U02	S2IMT_U04	C2	La2, La4, La6	N2, N4
PEK_U03	S2IMT_U04	C2	La3	N2, N4
PEK_U04	S2IMT_U05	C3	Se1, Se2	N3, N4
PEK_K01	S2IMT_K01	C1, C3	Wy1	N1
PEK_K02	K2INF_K04	C2, C3	La8, Se2	N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Wybrane zagadnienia projektowania obiektowego 1
Nazwa w języku angielskim:	Selected Topics of Object-Oriented Design 1
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU107
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	3				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poszerzenie i pogłębienie wiedzy z zakresu projektowania systemów informatycznych
- C2 Nabycie wiedzy na temat stosowania wybranych metod i technik projektowania systemów informatycznych
- C3. Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących inteligencję emocjonalną polegającą na umiejętności współpracy w grupie studenckiej mającej na celu efektywne rozwiązywanie problemów. Odpowiedzialność, uczciwość i rzetelność w postępowaniu; przestrzeganie obyczajów obowiązujących w środowisku akademickim i społeczeństwie.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Wie, jak nazwać i scharakteryzować etapy projektowania systemu informatycznego. Zna składnię i znaczenie wybranych symboli i diagramów języka UML używanych do modelowania struktury i zachowania systemu.
- PEK_W02 Posiada wiedzę o podstawowych mechanizmach obiektowych i oferowanych przez nie możliwościach. Jest w stanie nazywać różne typy dziedziczenia i objaśnić ich zalety i ograniczenia.
- PEK_W03 Zna najpopularniejsze języki wspierające obiektowy paradygmat programowania, jest zorientowany w reprezentatywnych sposobach wspierania obiektowości w różnych językach.
- PEK_W04 Posiada wiedzę o czynnikach wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na jakość oprogramowania podczas jego projektowania. Zna najważniejsze metryki obiektowe do ilościowej oceny wybranych aspektów jakości oprogramowania.
- PEK_W05 Zna zasady, które powinny obowiązywać w projekcie obiektowym dużej skali oraz mechanizmy języka C++, które umożliwiają ich wdrożenie.
- PEK_W06 Posiada wiedzę o a) podstawowych relacjach między pojęciami z dziedziny problemu i wspierających je bezpośrednio mechanizmach w językach obiektowych, b) ograniczeniach języków obiektowych i sposobach ich przewyższania, c) genezie i przeznaczeniu wzorców projektowych oraz ich ogólnej klasyfikacji.
- PEK_W07 Zna sposoby modelowania związków strukturalnych między pojęciami za pomocą dziedziczenia klas i składania obiektów poprzez agregację i kompozycję. Ma wiedzę na temat strukturalnych wzorców projektowych wspomagających rozwiązywanie często spotykanych zadań tworzenia złożonych systemów z mniejszych części.
- PEK_W08 Posiada wiedzę o wzorcach czynnościowych, opisujących zachowanie i odpowiedzialność współpracujących ze sobą obiektów. Zna powszechnie przyjęte nazwy tych wzorców i rozumie ich działanie. Posiada szczegółową wiedzę na temat iteratora, jego odmian i sposobów implementacji.
- PEK_W09 Posiada wiedzę o konstrukcyjnych wzorcach projektowych związanych z procesem tworzenia nowych obiektów, inicjowaniem i konfiguracją. Zna powszechnie przyjęte nazwy tych wzorców i oraz zna ich działanie. Wie, jakie związki zachodzą między różnymi rodzajami wzorców projektowych.
- PEK_W10 Zna pojęcia klasy sparametryzowanej i uogólnionego algorytmu. Ma wiedzę na temat konkretnych technik: wywołania zwrotnego, szablonów. Zna koncepcję metaprogramowania i wybrane jego techniki.
- PEK_W11 Wie, na czym polega refaktoryzacja i jaka jest jej rola w zapewnieniu wysokiej jakości organizacji systemu. Zna jej podstawowe reguły i stosowane techniki.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 dostrzega konieczność wykorzystywania metod opartych na niestandardowych paradygmatach do rozwiązywania trudnych problemów decyzyjnych i opisu złożonej rzeczywistości.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do projektowania obiektowego. Omówienie wybranych aspektów zunifikowanego języka modelowania UML. Modelowanie struktury i zachowania systemu.	2
Wy2	Podstawowe mechanizmy językowe wspierające obiektowy paradygmat programowania: hermetyzacja danych, dziedziczenie i polimorfizm.	2
Wy3	Wsparcie technik obiektowych w wybranych językach programowania.	2
Wy4	Jakość systemów oprogramowania i jej mierzenie.	2

Wy5	Podstawowe zasady projektowania obiektowego pod kątem tworzenia systemów wysokiej jakości.	2
Wy6	Związki zaprogramowane, idiomy i wzorce projektowe, ich ogólny podział i zastosowania.	2
Wy7,8	Strukturalne wzorce projektowanie. Porównanie dziedziczenia klas i składania obiektów.	4
Wy9, 10	Czynnościowe wzorce projektowe.	4
Wy11, 12	Kreacyjne wzorce projektowe.	4
Wy13	Programowanie uogólnione i metaprogramowanie	2
Wy14,15	Refaktoryzacja i jej rola w ulepszeniu projektu.	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Materiały dydaktyczne w formie slajdów N2. Programy ilustrujące przykładowe rozwiązania

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-W11	Test sprawdzający wiedzę
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u></p> <p>[1] Wirfs-Brock R., McKean A., Projektowanie obiektowe. Role, odpowiedzialność i współpraca., Helion.</p> <p>[2] Gamma E. i inni., Wzorce projektowe. Elementy oprogramowania obiektowego wielokrotnego użytku., WNT.</p> <p>[3] Shalloway A., Trott J.R., Projektowanie zorientowane obiektowo. Wzorce projektowe, Helion 2005</p> <p>[4] Larman C., UML i wzorce projektowe. Analiza i projektowanie obiektowe oraz iteracyjny model wytwarzania aplikacji., Helion.</p> <p>[5] Fowler M., Beck K., Brant J., Opdyke W., Roberts D., Refaktoryzacja. Ulepszanie struktury istniejącego kodu., Helion.</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] http://wazniak.mimuw.edu.pl/index.php?title=Zaawansowane_projektowanie_obiektowe</p> <p>[2] Cooper J.W., Java. Wzorce projektowe., Helion</p> <p>[3] http://www.oodesign.com/</p> <p>[4] http://www.edlin.org/cs/patterns.php</p> <p>[5] http://www.oodesign.com/</p> <p>[6] Booch G., Rumbaugh G. i Jacobson I., UML przewodnik użytkownika, WNT, 2001.</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dr inż. Jacek Cichosz, jacek.cichosz@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Wybrane zagadnienia projektowania obiektowego 1
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2IMT_W07	C1	Wy1	N1, N2
PEK_W02	S2IMT_W07	C2	Wy2	N1, N2
PEK_W03	S2IMT_W07	C2	Wy3	N1, N2
PEK_W04	S2IMT_W07	C1	Wy4	N1, N2
PEK_W05	S2IMT_W07	C1	Wy5	N1, N2
PEK_W06	S2IMT_W07	C2	Wy6	N1, N2
PEK_W07	S2IMT_W07	C2	Wy7, Wy8	N1, N2
PEK_W08	S2IMT_W07	C2	Wy8, Wy10	N1, N2
PEK_W09	S2IMT_W07	C2	Wy11, Wy12	N1, N2
PEK_W10	S2IMT_W07	C2	Wy13, Wy14	N1, N2
PEK_W11	S2IMT_W07	C1, C2	Wy15	N1, N2
PEK_K01	S2IMT_K02	C3	Wy1÷15	N1, N2

WYDZIAŁ Elektroniki	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium specjalnościowe
Nazwa w języku angielskim:	Applied Computer Science in Medicine Seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU108
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					60
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					2
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Przeprowadzenie literaturowej analizy stanu aktualnego i istniejących rozwiązań w zakresie objętym tematem pracy dyplomowej
- C2 Umożliwienie studentom przedstawienia wstępnego etapu realizacji magisterskiej pracy dyplomowej
- C3 Nabycie doświadczenia w publicznej prezentacji wyników pracy badawczej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki

PEK_W02 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze systemów informatyki w medycynie

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi referować wstępną fazę realizacji pracy dyplomowej, przygotować prezentację zawierającą sformułowanie problemu, tło literaturowe, celi zakres pracy oraz jej harmonogram; zna reguły kreatywnej dyskusji

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Ma świadomość roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Zajęcia wprowadzające. Informacja prowadzącego o zasadach zaliczenia przedmiotu. Ustalenie harmonogramu prezentacji seminaryjnych.	2
Se2 – Se7	Pierwsza prezentacja seminaryjna zawierająca następujące informacje: Konspekt – spis treści prezentacji, Temat pracy – opiekun pracy, Przewidywany cel i zakres pracy, Ogólne wprowadzenie w tematykę pracy, w tym odniesienie do literatury (źródeł), Harmonogram realizacji pracy, w szczególności w semestrze 2	12
Se8 – Se14	Druga prezentacja seminaryjna zawierająca następujące informacje: Konspekt – spis treści prezentacji, Przewidywany cel pracy, z uwypukleniem aspektu badawczego, Ogólny opis problemu badawczego i propozycja jego rozwiązania, Analiza planowanych do zastosowania narzędzi informatycznych i warsztatu badawczego, Zakres pracy - przewidywany własny wkład własny, Informacje o już uzyskanych efektach – krytyczna dyskusja.	14
Se15	Podsumowanie prezentacji seminaryjnych	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Zajęcia seminaryjne

N2. Konsultacje z opiekunem pracy dyplomowej

N3. Praca własna – przygotowanie dwóch prezentacji seminaryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_W02, PEK_U01, PEK_K01	Pierwsza prezentacja seminaryjna Aktywność – udział w dyskusji
F2	PEK_W01, PEK_W02, PEK_U01, PEK_K01	Druga prezentacja seminaryjna Aktywność – udział w dyskusji
P = 0.5 F1 + 0.5 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Literatura zalecana przez promotora pracy
- [2] Hindle T., *Sztuka prezentacji*. Wydawnictwo Wiedza i Życie, Warszawa 2000
- [3] Furmanek W., *Zasady przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich oraz magisterskich)*, Rzeszów 2009
- [4] Kozłowski R., *Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych*, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Literatura specjalistyczna z obszaru objętego tematem inżynierskiej pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU Seminarium specjalnościowe Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09	C1	Se1 ÷ Se15	N1, N2, N3
PEK_W02	S2IMT_W09	C1	Se1 ÷ Se15	N1, N2, N3
PEK_U01	K2INF_U05	C2, C3	Se2 ÷ Se14	N1, N2, N3
PEK_K01	S2IMT_K09	C1	Se1 ÷ Se15	N1, N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Uczenie maszyn 2
Nazwa w języku angielskim:	Machine Learning 2
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU109
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				90	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				3	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)				2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. S2IMT_W01, S2IMT_K02

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie praktycznych umiejętności z zakresu projektowania systemów uczących się.
 C2. Nabycie umiejętności projektowania i przeprowadzania eksperymentu komputerowego w celu oceny jakości algorytmów uczenia maszynowego.
 C3. Nabycie umiejętności doboru adekwatnej metod z zakresu inteligencji obliczeniowej do rzeczywistych problemów decyzyjnych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi zaprojektować elementy systemu informatycznego wykorzystującego metody inteligentne.

PEK_U02 Potrafi zaprojektować i przeprowadzić eksperyment komputerowy w celu oceny jakości algorytmów uczenia maszynowego.

PEK_U03 Potrafi dobrać adekwatną metodę z zakresu inteligencji obliczeniowej do rzeczywistego problemu decyzyjnego

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń i organizacji zajęć, dyskusja na temat przykładowych projektów	2
Pr2	Wybór wstępnego zakres projektu	4
Pr3	Studia literaturowe z zakresu wybranych metod inteligentnych	6
Pr4	Plan eksperymentu	4
Pr5	Wyniki eksperymentu oraz ocena rozwiązania	12
Pr6	Dyskusja wyników	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Konsultacje

N2. Praca własna – przygotowanie projektu oprogramowania symulacyjnego, przygotowanie elementów składowych projektów

N3. Demonstracja oprogramowania komputerowego

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01-PEK_U03	Ocena składowych projektu oraz projektu końcowego, ocena oprogramowania symulacyjnego
P =F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

literatura PODSTAWOWA:

- [1] E. Alpaydin, "Introduction to Machine Learning", Second Edition, The MIT Press, London, 2010.
- [2] Ch.M. Bishop, "Pattern Recognition and Machine Learning", Springer, 2006.
- [3] T.M. Mitchell, „Machine learning”, McGraw-Hill, 1997

literatura UZUPEŁNIAJĄCA:

- [4] M. Negnevitsky, „Artificial Intelligence. A guide to Intelligent Systems”, Addison-Wesley, 2002.
- [5] J.R.Quinlan, C4.5 Program for Machine Learning, Morgan-Kaufmann Pub., 1993.
- [6] L.I. Kuncheva, Combining Pattern Classifiers: Methods and Algorithms, Wiley, 2004.
- [7] Artykuły z czasopism m.in. Information Science, Information Fusion, Pattern Recognition, Pattern Recognition Letters, KAIS, IEEE Trans. on NN&LS, PAMI, SMC,

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Michał Woźniak, michal.wozniak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Uczenie maszyn 2

Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka

I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_U01	S2IMT_U01, S2IMT_U03, S2IMT_U10	C1	Pr1-Pr6	N1-N2
PEK_U02	S2IMT_U01, S2IMT_U10	C2	Pr4-Pr6	N1-N2
PEK_U03	S2IMT_U01	C3	Pr1-Pr3	N1-N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Zaawansowane metody analizy danych medycznych 2
Nazwa w języku angielskim:	Advanced Methods for Analysis of Medical Data 2
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU110
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. S2IMT_W05, S2IMT_U06

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy dotyczącej tworzenia systemów wspomagania decyzji z wykorzystaniem oprogramowania SAS Institute.
- C2 Nabycie wiedzy dotyczącej integracji danych klinicznych
- C3 Zdobywanie umiejętności związanych z wykorzystaniem Enterprise Miner oraz Enterprise Guide w celu wspomagania decyzji medycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna etapy procesu odkrywania wiedzy w bazach danych ze szczególnym uwzględnieniem danych medycznych

PEK_W02 – zna środowisko Enterprise Miner oraz Enterprise Guide firmy SAS Institute

PEK_W03 – zna problemy integracji danych klinicznych

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi zdefiniować problem analizy danych medycznych

PEK_U02 – potrafi zaproponować algorytmy do rozwiązania problemu analizy danych medycznych

PEK_U03 – potrafi przeprowadzić eksperymenty z wykorzystaniem Enterprise Miner firmy SAS Institute

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 – ma świadomość jak rozwój informatyki wpływa na rozwój systemów wspomagających pracę personelu medycznego

PEK_K02 – dostrzega potrzebę stosowania zaawansowanych narzędzi informatycznych w systemach wspomagających pracę w służbie zdrowia

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne	1
Wy1-2	Problematyka odkrywania wiedzy w bazach danych	2
Wy2-3	Integracja danych medycznych z wykorzystaniem narzędzi SAS Institute	2
Wy3-5	Zastosowania Enterprise Guide w analizie danych medycznych	4
Wy5-8	Zastosowania Enterprise Miner w analizie danych medycznych	6
Suma godzin		15

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne. Omówienie treści projektu.	2
Pr2-3	Zabranie danych medycznych w celu przeprowadzenia dalszych eksperymentów	4
Pr4	Sformułowanie problemu analizy danych	2
Pr5-8	Przeprowadzenie eksperymentów w środowisku Enterprise Guide oraz Enterprise Miner	7
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.

N2. Wykład problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej..

N3. Konsultacje.

N4. Praca własna – przygotowanie do projektu.

N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia wykładu.

N6. Prezentacja projektu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	S2IMT_W06	Odpowiedzi ustne, sprawdzian pisemny w formie testu
F2	S2IMT_U07	Ocena przygotowania projektu, obrona projektu, udział w dyskusjach problemowych.
$P = 1/2 * F1 + 1/2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Dmitrienko A. i inni, Pharmaceutical Statistics Using SAS: A Practical Guide, SAS Press, 2007
- [2] Dmitrienko A. i inni, Analysis of Clinical Trials Using SAS: A Practical Guide, SAS Press, 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Dokumentacja do pakietów Enterprise Miner oraz Enterorise Guide SAS Institute

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Robert Burduk, robert.burduk@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Zaawansowane metody analizy danych medycznych 2** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2IMT_W06	C1	Wy1-2	N1, N2, N3, N5
PEK_W02	S2IMT_W06,	C1	Wy3-5, Wy5-8	N1, N2, N3, N5
PEK_W03	S2IMT_W06,	C2	Wy3-5, Wy5-8	N1, N2, N3, N5
PEK_U01	S2IMT_U07	C3	Pr2-3	N3, N4, N6
PEK_U02	S2IMT_U07	C3	Pr4	N3, N4, N6
PEK_U03	S2IMT_U07	C3	Pr5-8	N3, N4, N6
PEK_K01	S2IMT_K01, S2IMT_K02, S2IMT_K03	C1, C2	Wy2-8	N1, N2, N3, N5
PEK_K02	S2IMT_K01, S2IMT_K02, S2IMT_K03	C1, C2	Wy2-8	N1, N2, N3, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Wybrane zagadnienia projektowania obiektowego 2
Nazwa w języku angielskim:	Selected Topics of Object-Oriented Design 2
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU112
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				90	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				3	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)				1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. S2IMT_W07

CELE PRZEDMIOTU

C1 Praktyczne wdrożenie zasad, metod i technik projektowania obiektowego przy realizacji zadań projektowych średniej skali
 C2 Nabycie umiejętności tworzenia dokumentacji projektowej oprogramowania

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi a) stosować nowoczesne metody i techniki obiektowe, takie jak idiomy językowe, wzorce projektowe, szablony, metaprogramowanie do rozwiązywania konkretnych zadań projektowych średniej skali. b) wykorzystywać narzędzia wspomagające projektowanie do tworzenia modeli systemów w języku UML.

PEK_U02 Umie dokumentować w formie pisemnej swoje decyzje projektowe.

PEK_U03 Doskonali znajomość wcześniej poznanych środowisk i języków programowania.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Rozumie konieczność współpracy w grupie studenckiej mającej na celu efektywne rozwiązywanie zadania projektowego

PEK_K02 Ma świadomość, że konieczne są odpowiedzialność, uczciwość i rzetelność w postępowaniu; przestrzeganie obyczajów obowiązujących w środowisku akademickim i społeczeństwie.

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Przedstawienie zakresu tematycznego projektu. Podział na grupy projektowe, wybór tematów. Podanie harmonogramu realizacji poszczególnych etapów. Wskazanie oprogramowania wspierającego projektowanie.	2
Pr2	Opracowanie ogólnej wizji projektu, opis dziedziny problemu, sformułowanie celu i zakresu.	2
Pr3, 4	Analiza wymagań użytkownika. Opracowanie słownika pojęć z dziedziny problemu i opisu ich wzajemnych relacji.	4
Pr 5, 6	Wykonanie modeli systemu właściwych dla etapu analizy. Weryfikacja wymagań funkcjonalnych systemu. Dobór narzędzi i środowisk do rozwijania systemu.	4
Pr 7, 8, 9	Odwzorowanie pojęć z dziedziny problemu na byty programowe. Wybór stosownych technik obiektowych, wzorców projektowych, architektonicznych. Opracowanie modeli struktury systemu z różnych perspektyw.	6
Pr 10, 11	Analiza krytyczna różnych wariantów rozwiązań.	4
Pr 12, 13	Implementacja szkieletu wybranych rozwiązań, testowanie i prezentowanie ich funkcjonalności.	4
Pr 14, 15	Przygotowanie i prezentacja dokumentacji projektowej.	4
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Konsultacje grupy projektowej z prowadzącym

N2. Oprogramowanie wspierające modelowanie systemów informatycznych w języku UML

N3. Środowiska do rozwijania oprogramowania

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 – U03	Odpowiedzi ustne, dyskusje
F2	PEK_U01 – U03 PEK_K01 – K02	Ustne prezentowanie wyników projektu pisemna dokumentacja projektowa
$P = 1/2 * F1 + 1/2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Wirfs-Brock R., McKean A., Projektowanie obiektowe. Role, odpowiedzialność i współpraca., Helion.
- [2] Gamma E. i inni., Wzorce projektowe. Elementy oprogramowania obiektowego wielokrotnego użytku., WNT.
- [3] Shalloway A., Trott J.R., Projektowanie zorientowane obiektowo. Wzorce projektowe, Helion 2005
- [4] Larman C., UML i wzorce projektowe. Analiza i projektowanie obiektowe oraz iteracyjny model wytwarzania aplikacji., Helion.
- [5] Fowler M., Beck K., Brant J., Opdyke W., Roberts D., Refaktoryzacja. Ulepszanie struktury istniejącego kodu., Helion.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] http://wazniak.mimuw.edu.pl/index.php?title=Zaawansowane_projektowanie_obiektowe
- [2] Cooper J.W., Java. Wzorce projektowe., Helion
- [3] <http://www.oodesign.com/>
- [4] <http://www.edlin.org/cs/patterns.php>
- [5] <http://www.oodesign.com/>
- [6] Booch G., Rumbaugh G. i Jacobson I., UML przewodnik użytkownika, WNT, 2001.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Cichosz, jacek.cichosz@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Wybrane zagadnienia projektowania obiektowego 2 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_U01	S2IMT_U08	C1, C2	Pr3÷Pr9	N1, N2, N3
PEK_U02	S2IMT_U08	C2	Pr1, Pr4, Pr14, Pr15	N1, N2, N3
PEK_U03	S2IMT_U08	C1	Pr12, 13	N1, N2, N3
PEK_K01	K2INF_K04	C2	Pr1÷15	N1
PEK_K02	K2INF_K03	C2	Pr1÷15	N1

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium dyplomowe
Nazwa w języku angielskim:	Diploma Seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU113
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Umożliwienie studentom zaprezentowania poszczególnych faz realizacji pracy dyplomowej
 C2 Umożliwienie studentom przedstawienia końcowych wyników pracy dyplomowej
 C3. Nabycie doświadczenia w publicznej prezentacji wyników pracy badawczej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi referować poszczególne fazy realizacji pracy dyplomowej, przygotować prezentację zawierającą wyniki końcowe pracy, uzasadnić wnioski i konkluzje; zna reguły kreatywnej dyskusji; potrafi określić kierunki i sposoby dalszego zdobywania wiedzy.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Zajęcia wprowadzające. Informacja prowadzącego o zasadach zaliczenia przedmiotu. Ustalenie harmonogramu prezentacji seminaryjnych.	2
Se2	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie aktualnej fazy realizacji pracy dyplomowej	2
Se3	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie aktualnej fazy realizacji pracy dyplomowej	2
Se4	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie aktualnej fazy realizacji pracy dyplomowej	2
Se5	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie aktualnej fazy realizacji pracy dyplomowej	2
Se6	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie aktualnej fazy realizacji pracy dyplomowej	2
Se7	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie aktualnej fazy realizacji pracy dyplomowej	2
Se8	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se9	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se10	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se11	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se12	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se13	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se14	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające przedstawienie końcowych wyników pracy dyplomowej wraz z wynikającymi wnioskami	2
Se15	Podsumowanie prezentacji seminaryjnych. Informacja prowadzącego nt. przebiegu egzaminu dyplomowego	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Zajęcia seminaryjne – dwukrotna prezentacja magisterskiej pracy dyplomowej
- N2. Konsultacje z opiekunem pracy dyplomowej
- N3. Praca własna – przygotowanie dwóch prezentacji seminaryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_U01	Pierwsza prezentacja seminaryjna Aktywność – udział w dyskusji
F2	PEK_W01, PEK_U01	Druga prezentacja seminaryjna Aktywność – udział w dyskusji
P=0.5 F1 + 0.5 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Literatura zalecana przez promotora pracy
- [2] Hindle T., *Sztuka prezentacji*. Wydawnictwo Wiedza i Życie, Warszawa 2000
- [3] Furmanek W., *Zasady przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich oraz magisterskich)*, Rzeszów 2009
- [4] Kozłowski R., *Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych*, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Literatura specjalistyczna z obszaru objętego tematem inżynierskiej pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU Seminarium dyplomowe Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09	C1, C2	Se2 ÷ Se14	N1, N2, N3
PEK_U01	K2INF_U05	C1, C2, C3	Se2 ÷ Se14	N1, N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Pracownia specjalnościowa
Nazwa w języku angielskim:	Specialization laboratory
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU115
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				60	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				2	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)				1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Sformułowanie tematu magisterskiej pracy dyplomowej oraz określenie jej celu i zakresu
- C2. Zapoznanie się z literaturą w zakresie metodologii realizacji magisterskich prac dyplomowych
- C3 Określenie narzędzi informatycznych oraz warsztatu metodologicznego potrzebnego do realizacji magisterskiej pracy dyplomowej
- C4 Określenie harmonogramu realizacji pracy dyplomowej oraz kamieni milowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki

PEK_W02 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze systemów informatyki w medycynie

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi określić metodologię warsztatu badawczego wykorzystywanego w ramach pracowni problemowej oraz przedstawić grupie jej składowe i uzasadnić merytorycznie

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Ma świadomość roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zajęcia wprowadzające, informacja nt. przedmiotu, informacja na temat wymagań, określenie zawartości raportu i terminu składania	2
Pr2 – Pr14	Konsultacje związane z przygotowywanymi raportami o następującej zawartości: Strona tytułowa pracy po polsku oraz po angielsku, promotor (zgodnie z wymogami wydziałowymi). Problematyka – umiejscowienie zagadnienia w obszarze problemowym specjalności, omówienie zagadnienia badawczego w kontekście przeglądu literaturowego, w szczególności analiza najważniejszych pozycji literaturowych. Przewidywany cel pracy – syntetyczne sformułowanie z uwypukleniem aspektu badawczego (np. nowe algorytmy, porównanie algorytmów, analiza metod, badania symulacyjne, eksperymenty w warunkach rzeczywistych) Planowana metodologia realizacji projektu, prezentacja warsztatu badawczego, harmonogram realizacji pracy Zakres pracy – przewidywany własny wkład autora pracy. Informacje o już uzyskanych efektach (krytyczna dyskusja) Spis literatury z pełnym opisem bibliograficznym.	26
Pr15	Podsumowanie pracowni specjalistycznej	2
Suma godzin		30

Zalecenie ZOP: Należy rozbić na kilka zajęć.

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem slajdów

N2. Konsultacje

N3. Praca własna – realizacja projektu dyplomowego i opracowanie raportu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_W02, PEK_U01, PEK_K01	Przedstawienie wstępnych wyników realizacji pracy dyplomowej oraz opracowanego raportu
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Literatura zalecana przez promotora pracy
- [2] Furmanek W., Zasady przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich oraz magisterskich), Rzeszów 2009
- [3] Kozłowski R., Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Literatura specjalistyczna z obszaru objętego tematem magisterskiej pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU Pracownia specjalnościowa Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09	C1	Pr1 ÷ Pr15	N1, N2, N3
PEK_W02	S2IMT_W09	C1	Pr1 ÷ Pr15	N1, N2, N3
PEK_U01	S2IMT_U11	C2, C3, C4	Pr1 ÷ Pr15	N1, N2, N3
PEK_K01	S2IMT_K09	C1	Pr1 ÷ Pr15	N1, N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Miękkie metody obliczeniowe 1
Nazwa w języku angielskim:	Methods of Soft Computing 1
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU116
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45		45		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1,5		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poznanie wybranych niestandardowych metod i algorytmów podejmowania decyzji opartych na różnych paradygmatach sztucznej inteligencji i ich praktycznych zastosowań w medycynie
- C2 Nabycie umiejętności posługiwania się interaktywnym środowiskiem do wykonywania obliczeń i tworzenia symulacji (Matlab, Octave, R) w implementowaniu systemów podejmowania decyzji
- C3 Uświadomienie możliwości różnorodnych metod inteligencji obliczeniowej w komputerowo wspomaganym podejmowaniu decyzji, w szczególności w medycynie

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Zna metody podejmowania decyzji bazujące na teorii zbiorów rozmytych

PEK_W02 Ma wiedzę na temat metod i algorytmów dla sekwencyjnego problemu decyzyjnego i znaczenia tego problemu w medycynie

PEK_W03 Zna podstawy teorii Dempstera-Shefera i możliwości jej zastosowania w podejmowaniu decyzji medycznych

PEK_W04 Zna metodę wnioskowania w oparciu o sieci bayesowskie

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi korzystając z interaktywnym środowiska do wykonywania obliczeń (Matlab, Octave, R) zaimplementować wybrane metody i algorytmy podejmowania decyzji oraz przeprowadzić eksperymentalne badanie ich jakości dla danych symulowanych i rzeczywistych

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Ma świadomość roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem

PEK_K02 Dostrzega konieczność wykorzystywania metod opartych na niestandardowych paradygmatach do rozwiązywania trudnych problemów decyzyjnych i opisu złożonej rzeczywistości

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie w tematykę miękkich metod obliczeniowych. Przedstawienie zakresu tematycznego wykładu	1
Wy2	Sieci bayesowskie jako model procesu podejmowania decyzji w warunkach niepewności	2
Wy3	Metody wnioskowania rozmytego Mamdaniego i TSK oraz systemy neuronowo-rozmyte	2
Wy4	Metoda podejmowania decyzji oparta na pojęciu relacji rozmytej – rozwiązanie zadania wyznaczenia macierzy relacji rozmytej przy pomocy algorytmu genetycznego	2
Wy5	Rozpoznawanie sekwencyjne – probabilistyczny model matematyczny z wykorzystaniem łańcuchów Markowa. Przykłady rozpoznawania sekwencyjnego w medycynie	2
Wy6	Algorytmy rozpoznawania sekwencyjnego dla zależności markowskiej I i II rzędu. Modyfikacje algorytmów z uczeniem nadzorowanym dla rozpoznawania sekwencyjnego.	2
Wy7	Podstawy teorii Dempstera-Shafera jako metody opisu rzeczywistości i wnioskowania w warunkach niepewności. Metody wnioskowania oparte na teorii Dempstera-Shafera	2
Wy8	Repetitorium	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie – omówienie ćwiczeń, przedstawienie wymagań	1
La2	Implementacja algorytmu bayesowskiego i jego badanie na danych symulowanych	2
La3	Implementacja sieci bayesowskiej i jej badanie na danych symulowanych	2
La4	Komputerowe generowanie zbioru uczącego dla rozpoznawania	2

	sekwencyjnego z łańcuchem Markowa I rzędu	
La5	Komputerowe generowanie zbioru uczącego dla rozpoznawania sekwencyjnego z łańcuchem Markowa II rzędu	2
La6	Implementacja algorytmu generowania reguł rozmytych z danych uczących	2
La7	Implementacja algorytmów rozpoznawania z systemem wnioskowania Mamdanego	2
La8	Implementacja algorytmu rozpoznawania z wykorzystaniem relacji rozmytej	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem slajdów
N2. Zajęcia laboratoryjne w grupach dwuosobowych
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – przygotowanie do zajęć laboratoryjnych, opracowanie sprawozdań z wykonanych ćwiczeń
N5. Praca własna – przygotowanie do testu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 PEK_K01 – K02	Przedstawienie wyników wykonanych ćwiczeń wraz z ich dyskusją i wnioskami
F2	PEK_W01 – W04	Test
$P = 1/3 F1 + 2/3 F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] M. Kurzyński, Rozpoznawanie obiektów – metody statystyczne, Oficyna Wyd. Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1998
- [2] J. Łęski, Systemy neuronowo-rozmyte, PWN, Warszawa 2004
- [3] J. Koronacki, J. Ćwik, Statystyczne systemy uczące się, WNT, Warszawa 2005
- [4] M. Krzyśko, Systemy uczące się, WNT, Warszawa 2008
- [5] L. Rutkowski, Metody i techniki sztucznej inteligencji, PWN, Warszawa 2005
- [6] J. Ćwik, J. Mielniczuk, Statystyczne systemy uczące się. Ćwiczenia w oparciu o pakiet R, Oficyna Wyd. Pol. Warszawskiej, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] J. Pearl, Probabilistic Reasoning in Intelligent Systems, Morgan-Kaufmann, 1988
- [2] D. Rutkowska, Inteligentne systemy obliczeniowe, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 1997
- [3] E. Czogała, J. Łęski, Fuzzy and Neuro-Fuzzy Intelligent Systems, Physica-Verlag 2000
- [4] A. Zalewski R. Cegiela, Matlab - Obliczenia numeryczne i ich zastosowania, Wyd. Nakom, Poznań 1996
- [5] B. Mrozek, Z. Mrozek, Matlab uniwersalne środowisko do obliczeń naukowo-technicznych, Wyd. PLJ, Warszawa 1996
- [6] E. Straszecka, Measures of uncertainty and imprecision in medical diagnosis support,

Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2010 [7] Computational Intelligence and Applications, P. Szczepaniak [red.], Physica-Verlag, 1999
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Miękkie metody obliczeniowe 1
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy informatyki w medycynie**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2IMT_W08	C1	Wy01, Wy3, Wy4	N1, N3, N5
PEK_W02	S2IMT_W08	C1	Wy01, Wy05, Wy06	N1, N3, N5
PEK_W03	S2IMT_W08	C1	Wy1, Wy7	N1, N3, N5
PEK_W04	S2IMT_W08	C1	Wy1, Wy2	N1, N3, N5
PEK_U01	S2IMT_U09	C2	La1 ÷ La8	N2,N3,N4
PEK_K01	S2IMT_K01	C3	Wy01 ÷ Wy07 La01 ÷ La08	N1 ÷ N5
PEK_K02	S2IMT_K02	C3	Wy01 ÷ Wy07 La01 ÷ La08	N1 ÷ N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Miękkie metody obliczeniowe 2
Nazwa w języku angielskim:	Methods of Soft Computing 2
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU117
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				90	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				3	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)				3	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. S2IMT_W08, S2IMT_U09, S2IMT_K01, S2IMT_K02

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności praktycznego zastosowania metod złożonego rozpoznawania oraz eksperymentalnego przeanalizowania ich własności
- C2 Uświadomienie praktycznych możliwości złożonych metod rozpoznawania w komputerowo wspomaganym podejmowaniu decyzji, w szczególności w medycynie

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Umie zastosować w praktyce metody rozpoznawania złożonego oraz eksperymentalnie przeanalizować ich działanie i własności

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Ma świadomość roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem

PEK_K02 Dostrzega konieczność wykorzystywania metod opartych na niestandardowych paradygmatach do rozwiązywania trudnych problemów decyzyjnych i opisu złożonej rzeczywistości

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, rozdanie i omówienie tematów zadań projektowych	2
Pr2	Omówienie założeń projektowych i etapów pracy	6
Pr3	Realizacja projektu	16
Pr4	Prezentacje uzyskanych rezultatów i dyskusja na temat zdobytych doświadczeń	6
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Praca własna – realizacja projektu i opracowanie sprawozdania

N2. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01, PEK_K01, PEK_K02	Przedstawienie wyników realizacji projektu wraz z ich dyskusją i wnioskami
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] M. Kurzyński, Rozpoznawanie obiektów – metody statystyczne, Oficyna Wyd. Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1998
- [2] J.Łęski, Systemy neuronowo-rozmyte, PWN, Warszawa 2004
- [3] J. Koronacki, J.Ćwik, Statystyczne systemy uczące się, WNT, Warszawa 2005
- [4] M. Krzyśko, Systemy uczące się, WNT, Warszawa 2008
- [5] L. Rutkowski, Metody i techniki sztucznej inteligencji, PWN, Warszawa 2005
- [6] J. Ćwik, J. Mielniczuk, Statystyczne systemy uczące się. Ćwiczenia w oparciu o pakiet R, Oficyna Wyd. Pol. Warszawskiej, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] J. Pearl, Probabilistic Reasoning in Intelligent Systems, Morgan-Kaufmann, 1988
- [2] D. Rutkowska, Inteligentne systemy obliczeniowe, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 1997
- [3] E. Czogała, J.Łeski, Fuzzy and Neuro-Fuzzy Intelligent Systems, Physica-Verlag 2000
- [4] E. Straszecka, Measures of uncertainty and imprecision in medical diagnosis support, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2010
- [5] Computational Intelligence and Applications, P. Szczepaniak [red.], Physica-Verlag, 1999

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Miękkie metody obliczeniowe 2
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Systemy informatyki w medycynie

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_U01	S2IMT_U10	C1	Pr1 ÷ Pr8	N1, N2
PEK_K01	S2IMT_K01	C2	Pr1 ÷ Pr8	N1, N2
PEK_K02	S2IMT_K02	C2	Pr1 ÷ Pr8	N1, N2

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Sztuczna inteligencja w badaniach operacyjnych
Nazwa w języku angielskim:	Artificial Intelligence in the Operational Research
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU201
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		15	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		60	60	
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2	2	
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1,5		1	1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy w zakresie sposobów i technik wykorzystywanych do rozwiązywania problemów pojawiających się w badaniach operacyjnych przy wykorzystaniu metod sztucznej inteligencji.
- C2. Nabycie umiejętności stosowania odpowiednich metod sztucznej inteligencji do rozwiązywania problemów pojawiających się w badaniach operacyjnych.
- C3. Nabycie umiejętności opisywania i oceny modeli optymalizacyjnych wykorzystujących metody sztucznej inteligencji.
- C4. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna problemy występujące w obszarze badań operacyjnych.

PEK_W02 – zna metody sztucznej inteligencji, które mogą zostać wykorzystane do rozwiązania problemów z obszaru badań operacyjnych.

PEK_W03 – zna techniki i metody konstruowania algorytmów rozdziału zadań decyzyjnych i alokacji zasobów.

PEK_W04 – zna metody opisu procesu decyzyjnego i generowania reguł decyzyjnych.

PEK_W05 – zna metody eksploracji danych, które mogą ułatwić zapis wiedzy potrzebnej do formalizacji procesu decyzyjnego.

PEK_W06 – zna techniki i metody jakościowej oceny modeli optymalizacyjnych wykorzystujących metody sztucznej inteligencji.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi sklasyfikować i scharakteryzować problemy związane z wykorzystaniem metod sztucznej inteligencji w obszarze badań operacyjnych.

PEK_U02 – potrafi opracować formalny model złożonego procesu decyzyjnego.

PEK_U03 – potrafi generować reguły decyzyjne za pomocą drzewa decyzyjnego (wieloetapowy proces decyzyjny).

PEK_U04 – potrafi implementować i stosować wybrane techniki i metody sztucznej inteligencji do rozwiązania problemu z obszaru badań operacyjnych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Wprowadzenie do przedmiotu.	2
Wy2	Możliwości zastosowania metod sztucznej inteligencji do badań operacyjnych	2
Wy3,Wy4	Umiejętność formułowania i budowy formalnych modeli złożonych procesów decyzyjnych.	4
Wy5	Zagadnienia rozdziału zadań decyzyjnych i alokacji zasobów.	2
Wy6	Opis procesu decyzyjnego i generowanie reguł decyzyjnych za pomocą drzewa decyzyjnego (wieloetapowy proces decyzyjny).	2
Wy7	Metody eksploracji danych zawartych w bazie wiedzy systemu doradczo-decyzyjnego.	2
Wy8,Wy9	Klasyfikacja, poszczególne fazy procesu klasyfikacji, metody klasyfikacji, kryteria oceny metod klasyfikacji.	4
Wy10,Wy11	Grupowanie, podział metod grupowania, iteracyjno-optymalizacyjne metody grupowania.	4
Wy12	Metody i algorytmy generacji rozwiązań przydatnych do realizacji komputerowej	2
Wy13	Jakościowa ocena modeli optymalizacyjnych wykorzystujących metody sztucznej inteligencji.	2
Wy14	Przykłady zastosowań metod sztucznej inteligencji w badaniach operacyjnych.	2
Wy15	Podsumowanie prezentowanego materiału.	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne, podanie programu, literatury oraz wymagań.	2
La2	Szczegółowe omówienie zadań laboratoryjnych.	1
La3	Sformułowanie i budowa formalnych modeli złożonego procesu decyzyjnego.	2
La4	Generowanie reguł decyzyjnych za pomocą drzewa decyzyjnego.	2
La5, La6	Wykorzystanie metod sztucznej inteligencji do rozwiązania problemu z obszaru badań operacyjnych.	4
La7	Implementacja i analiza efektywności zaproponowanego rozwiązania.	2
La8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, podanie programu, literatury oraz wymagań.	2
Pr2	Szczegółowe omówienie zadań projektowych.	1
Pr3	Sformułowanie problemu z obszaru badań operacyjnych.	2
Pr4, Pr5	Wykorzystanie metod sztucznej inteligencji do rozwiązania postawionego problemu z obszaru badań operacyjnych.	4
Pr6, Pr7	Implementacja i analiza efektywności zaproponowanego rozwiązania. Oddanie sprawozdania w formie pisemnej i zaprezentowanie wyników realizacji projektu.	4
Pr8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem projektora N2. Konsultacje N3. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach laboratorium i projektu N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U04	Odpowiedzi ustne, konsultacje, pisemne sprawozdania z zadań laboratoryjnych i projektowych
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W06	Egzamin pisemny
$P = 0,4 \cdot F1 + 0,6 \cdot F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA</u> [1] Błażewicz J., Cellary W., Słowiński R., Węglarz J., Badania operacyjne dla informatyków, WNT, Warszawa 1983. [2] Błażewicz J., Problemy optymalizacji kombinatorycznej, PWN, Warszawa 1996. [3] Chromiec J., Strzemieczna E., Sztuczna inteligencja. Metody konstrukcji i analizy systemów

eksperckich. Akademicka Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa 1994.

[4] Czech Z., Wprowadzenie do obliczeń równoległych, PWN, Warszawa 2010.

[5] Janiak A., Wybrane problemy i algorytmy szeregowania zadań i rozdziału zasobów, Akademicka Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa 1999.

[6] Nilson N. J., Artificial intelligence - a new synthesis, Morgan Kaumann Publishers, San Francisco 1998.

[7] Rich E., Artificial intelligence, McGraw-Hill Book Co., New Jersey, 1990.

[8] Russal S. J., Norvig P., Artificial intelligence - a modern approach, Prentice Hall Press, New Jersey 2003.

[9] Rutkowski L., Metody i techniki sztucznej inteligencji. Inteligencja obliczeniowa. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

[10] Twardowski Z., Inteligentne systemy wspomaganie decyzji w strategicznym zarządzaniu organizacją gospodarczą. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2007.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] Guida G., Tasco C., Design and development of knowledge based system, John Willey & sons, New York, 1994.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Adam Janiak, adam.janiak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Sztuczna inteligencja w badaniach operacyjnych** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01, PEK_W02	S2INS_W01	C1	Wy2, Wy14	N1,N2,N3,N4
PEK_W03, PEK_W04	S2INS_W01	C1	Wy3÷Wy6	N1,N2,N3,N4
PEK_W05	S2INS_W01	C1	Wy7÷Wy11	N1,N2,N3,N4
PEK_W06	S2INS_W01	C1	Wy12, Wy13	N1,N2,N3,N4
PEK_U01, PEK_U02	S2_INS_U01, S2_INS_U02	C2,C3	La2, La3, La5, La6 Pr2÷Pr5	N1,N2,N3,N4
PEK_U03	S2_INS_U01	C2, C3	La4	N1,N2,N3,N4
PEK_U04	S2_INS_U01, S2_INS_U02	C2, C3	La7 Pr6, Pr7	N1,N2,N3,N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Projektowanie systemów z dostępem w języku naturalnym
Nazwa w języku angielskim:	Design of Systems With Natural Language Interfaces
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU202
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90			90	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2			3	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie podstawowej wiedzy w zakresie metod rozpoznawania mowy, analizy syntaktycznej i semantycznej języka naturalnego, reprezentacji wiedzy i wnioskowania, zaawansowanego przetwarzania tekstów oraz konstrukcji systemów dialogowych.
- C2. Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie wykorzystania metod przetwarzania języka naturalnego do projektowania zaawansowanych systemów informatycznych.
- C3. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z narzędzi programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – zna podstawowe parametry opisu sygnału mowy w dziedzinie czasu i częstotliwości.
PEK_W02 – posiada podstawową wiedzę dotyczącą ukrytych modeli Markowa (HMM) oraz ich wykorzystania w systemach rozpoznawania mowy.
PEK_W03 – zna podstawowe metody analizy syntaktycznej języków naturalnych ze szczególnym uwzględnieniem języków fleksyjnych (np. języka polskiego).
PEK_W04 – zna podstawowe metody analizy semantycznej języków naturalnych.
PEK_W05 – zna wybrane metody zaawansowanego przetwarzania tekstów w języku naturalnym (np. ekstrakcja informacji z tekstu, dokonywanie streszczeń, klasyfikacja dokumentów).
PEK_W06 – zna wybrane metody tworzenia systemów dialogowych człowiek – komputer.
PEK_W07 – zna podstawowe metody stosowane do automatycznego tłumaczenia tekstów.
PEK_W08 – zna elektroniczne zasoby przydatne w automatycznym przetwarzaniu języka naturalnego.

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi zaprojektować i wykonać prosty system rozpoznawania mowy (np. rozpoznawanie izolowanych słów).
PEK_U02 – potrafi zaimplementować i zastosować wybrane algorytmy analizy syntaktycznej i semantycznej języków naturalnych.
PEK_U03 – potrafi opracować uproszczony model opisu gramatyki języka naturalnego w oparciu o dostępne narzędzia.
PEK_U04 – potrafi zaimplementować i zastosować wybrane algorytmy zaawansowanego przetwarzania tekstów w języku naturalnym.
PEK_U05 – potrafi zaprojektować i wykonać system dialogowy człowiek – komputer z wykorzystaniem języka naturalnego.
PEK_U06 – potrafi korzystać z elektronicznych zasobów dotyczących języka naturalnego

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.
PEK_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Podstawowe pojęcia z zakresu przetwarzania języka naturalnego.	2
Wy2	Klasyfikacja i struktura systemów z dostępem w języku naturalnym.	2
Wy3	Metody rozpoznawania mowy – parametry i algorytmy.	2
Wy4	Zastosowanie ukrytych modeli Markowa (HMM) do rozpoznawania mowy.	2
Wy5	Metody analizy syntaktycznej zdań. Klasyfikacja gramatyk.	2
Wy6	Analiza syntaktyczna zdań języka polskiego.	2
Wy7	Analiza semantyczna zdania (gramatyki semantyczne, gramatyka przypadków, teoria CD).	2
Wy8	Opis znaczenia. Słownik Wordnet.	2
Wy9	Analiza poleceń użytkownika – rozpoznanie semantyki.	2
Wy10	Wyszukiwanie informacji w tekstach (klasyfikacja dokumentów, ekstrakcja informacji).	2
Wy11	Strategie prowadzenia dialogu użytkownik-komputer. Język AIML.	2

Wy12	Tłumaczenie maszynowe.	2
Wy13	Elektroniczne zasoby językowe.	2
Wy14	Wybrane zastosowania metod przetwarzania języka naturalnego.	2
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, omówienie programu oraz wymagań.	2
Pr2	Szczegółowe omówienie zadań projektowych.	2
Pr3-Pr6	Implementacja wybranych algorytmów rozpoznawania mowy (np. ekstrakcja parametrów z sygnału mowy, rozpoznawanie izolowanych słów, zastosowanie ukrytych modeli Markowa)	8
Pr7-Pr13	Implementacja wybranych algorytmów przetwarzania języka naturalnego (np. opracowanie uproszczonej gramatyki dla danego języka, implementacja parsera dla danego języka, wykonanie systemu wyszukiwania określonej informacji w tekście, implementacja systemu dialogowego w oparciu o język AIML)	14
Pr14, Pr15	Repetitorium	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora. N2. Konsultacje. N3. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach projektu. N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U06, PEK_K01 ÷ PEK_K02	Konsultacje, pisemne sprawozdania z zadań projektowych
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W08	Kolokwium pisemne
$P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] D. Jurafsky, J. Martin, "Speech and Language Processing", Prentice Hall, 2000
- [2] Z. Vetulani, „Komunikacja człowieka z maszyną. Komputerowe modelowanie kompetencji językowej”, Exit, 2004
- [3] A. Mykowiecka, „Inżynieria lingwistyczna. Komputerowe przetwarzanie tekstów w języku naturalnym”, Wydawnictwo PJWSTK, 2007

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] J. Kazimierzczak – „Przetwarzanie języka naturalnego”, WKŁ, 2005
- [2] S. Russell, P. Norvig – “Artificial Intelligence: A Modern Approach”, Prentice Hall, 2003

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Adam Janiak, adam.janiak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Projektowanie systemów z dostępem w języku naturalnym** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01, PEK_W02	S2INS_W02	C1, C2	Wy3, Wy4	N1, N2, N3, N4
PEK_W03	S2INS_W02	C1, C2	Wy5, Wy6	N1, N2, N3, N4
PEK_W04	S2INS_W02	C1, C2	Wy7 - Wy9	N1, N2, N3, N4
PEK_W05	S2INS_W02	C1, C2	Wy10	N1, N2, N3, N4
PEK_W06	S2INS_W02	C1, C2	Wy11	N1, N2, N4
PEK_W07	S2INS_W02	C1, C2	Wy12	N1, N2, N3, N4
PEK_W08	S2INS_W02	C1, C2	Wy13	N1, N2, N3, N4
PEK_U01	S2INS_U03	C2	Pr3-Pr6	N1, N2, N3, N4
PEK_U02 - PEK_U05	S2INS_U03	C2	Pr7-Pr13	N1, N2, N3, N4
PEK_U06	S2INS_U03	C2	Pr3-Pr13	N1, N2, N3, N4
PEK_K01, PEK_K02	K2INF_K04	C3	Wy1-Wy15 Pr1-Pr15	N1, N2, N3, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Grafika 3-D i systemy multimedialne 1
Nazwa w języku angielskim:	3D Graphics and Multimedia Systems 1
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU203
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45		45		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy dotyczącej budowy i zasady działania nowoczesnych akceleratorów graficznych.
 C2. Nabycie umiejętności programowania układów graficznych
 C3. Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie tworzenia realistycznej grafiki komputerowej czasu rzeczywistego.
 C4. Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie tworzenia systemów multimedialnych.
 C5. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – zna budowę oraz zasadę działania nowoczesnego akceleratora graficznego
 PEK_W02 – zna metody i rozumie ich ograniczenia w zakresie tworzenia realistycznej grafiki czasu rzeczywistego
 PEK_W03 – zna metody tworzenia systemów multimedialnych w zakresie obsługi wideo, dźwięku oraz grafiki 3-D

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi w podstawowym zakresie oprogramować potok graficzny nowoczesnego akceleratora graficznego.

PEK_U02 – potrafi tworzyć aplikacje wykorzystujące grafikę 3D czasu rzeczywistego

PEK_U03 – potrafi tworzyć aplikacje wykorzystujące interaktywne wideo oraz dźwięk

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Wprowadzenie do przedmiotu. Przypomnienie informacji z zakresu metod matematycznych w grafice komputerowej (układy współrzędnych, przekształcenia 3D, modele oświetlenia, itp.)	1
Wy2	Budowa akceleratora graficznego. Elementy potoku przetwarzania strumienia danych graficznych.	2
Wy3	Programowanie elementów potoku graficznego (shaderów) akceleratora graficznego. Język HLSL.	2
Wy4-5	Realizacja wybranych efektów graficznych (modele oświetlenia, cienie, podcienie, przezroczystość, itp.) z wykorzystaniem języka HLSL.	4
Wy6	Obsługa wideo w aplikacjach multimedialnych	2
Wy7	Obsługa dźwięku (w tym przestrzennego) w aplikacjach multimedialnych	2
Wy8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Wprowadzenie – Program, wymagania, zasady. Przydział kont użytkowników.	1
Lab2	Sprawdzenie umiejętności w zakresie programowania ze szczególnym uwzględnieniem metod grafiki komputerowej.	2
Lab3	Parametryczne tworzenie podstawowych obiektów geometrycznych – sfera, prostopadłościan, teren.	2
Lab4	Modele oświetlenia z wykorzystaniem języka HLSL – oświetlenie Gouarda, Phong, Blinna	2
Lab5-6	Płaskie i kubiczne mapy cieni	4
Lab7	Obsługa wideo.	2
Lab8	Obsługa dźwięku przestrzennego.	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
- N2. Konsultacje
- N3. Ćwiczenia laboratoryjne
- N4. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach laboratorium
- N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U03	Odpowiedzi ustne, konsultacje, pisemne sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W03	Ocena z kolokwium
$P = 0,8 * F1 + 0,2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] Microsoft DirectX Software Development Kit, Microsoft.
- [2] Shader X, an Introduction to HLSL, AMD, 2005.
- [3] GPU Gems, Nvidia : <http://developer.nvidia.com/content/gpu-gems-part-i-natural-effects>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Liczne materiały w literaturze naukowej dotyczącej zagadnień kursu (głównie materiały konferencji SIGGRAPH).

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Adam Janiak, adam.janiak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Grafika 3-D i systemy multimedialne 1** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INS_W03	C1, C2	Wy1-3	N1,N2,N5
PEK_W02	S2INS_W03	C2, C3	Wy3-5	N1,N2,N5
PEK_W03	S2INS_W03	C4	Wy6-7	N1,N2,N5
PEK_U01	S2INS_U03	C1, C2	Lab1-3	N2,N3,N4
PEK_U02	S2INS_U03	C2, C3	Lab4-6	N2,N3,N4
PEK_U03	S2INS_U03	C4	Lab 7,8	N2,N3,N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Ochrona danych
Nazwa w języku angielskim:	Data Protection
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU204
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy dotyczącej podstaw matematycznych, działania systemów kryptografii symetrycznej i asymetrycznej, funkcji haszujących, generatorów sekwencji pseudolosowych, podpisów cyfrowych i systemów obsługi certyfikatów kluczy, a także kodów cyklicznych (ciała i grupy skończone, teoria liczb, arytmetyka modułarna, wielomiany nad ciałami).
- C2. Nabycie wiedzy z zakresu podstaw działania metod, algorytmów i protokołów zabezpieczania poufności, integralności danych, uwierzytelniania źródła ich pochodzenia, a także zapewniania ochrony systemów informatycznych przed błędami transmisji i pamięci.
- C3. Nabycie umiejętności praktycznych z zakresu inżynierii specjalistycznych systemów kryptograficznej ochrony danych (np. ochrona poczty elektronicznej, szyfrowanie plików dyskowych i baz danych, generowanie losowych haseł), a także systemów ochrony informacji przed błędami spowodowanymi zakłóceniami występującymi w systemach i sieciach komputerowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna podstawowe zagadnienia kryptograficznej ochrony danych z użyciem systemów kryptografii symetrycznej i asymetrycznej, funkcji haszujących i podpisów cyfrowych, a także zagadnienia dotyczące ochrony danych przed błędami;

PEK_W02 – wie, jak opracować system kryptografii symetrycznej i asymetrycznej do realizacji usług ochrony danych: ochrony poczty elektronicznej, zabezpieczania plików dyskowych i baz danych, wykorzystując różne źródła informacji oraz wybrane narzędzia, a także stosować mechanizmy służące do ochrony danych przed błędami.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Ochrona informacji w systemach i sieciach komputerowych – aspekty ochrony, normy dotyczące bezpieczeństwa danych. Algebra ciał skończonych prostych, arytmetyka modularna.	1
Wy2	Wielomiany nad ciałami skończonymi, wielomiany pierwotne. Generowanie i właściwości sekwencji okresowych nad ciałami skończonymi. Sekwencje pseudolosowe.	2
Wy3	Rodzaje kodów korekcyjnych. Struktura i parametry kodu blokowego. Kody cykliczne binarne. Wielomiany generujące kody cykliczne binarne.	2
Wy4	Algorytm kodowania oparty o wielomiany. Uproszczony algorytm dekodowania. Konstrukcja kodów cyklicznych binarnych (kody cykliczne Hamminga, kody dualne, kody maksymalnej długości).	2
Wy5	System kryptograficzny z kluczem tajnym (symetryczny). System kryptograficzny z kluczem publicznym (asymetryczny). Funkcje haszujące i podpis cyfrowy, certyfikaty cyfrowe, infrastruktura klucza publicznego. Zastosowanie do zapewniania poufności oraz integralności dokumentów (np. elektroniczny notariusz). Zabezpieczanie poczty elektronicznej oraz informacji w bazach danych.	2
Wy6	Algorytmy kryptograficzne, metody łamania szyfrów. Kryptografia klasyczna.	2
Wy7	Algorytm kryptograficzny z kluczem tajnym: Data Encryption Standard (DES). Algorytm kryptograficzny z kluczem publicznym: RSA. Przykłady oprogramowania ilustrującego działanie algorytmów. Analiza bezpieczeństwa krypto systemów opartych o DES (3DES) i RSA.	2
Wy8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
- N2. Prezentacje i dyskusja ze studentami.
- N3. Konsultacje.
- N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_W02	Kolokwium pisemne.
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] Mochnacki W., Kody korekcyjne i kryptografia, Wyd. Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2000.
- [2] Koblitz N., Algebraiczne aspekty kryptografii, WNT, Warszawa, 2000.
- [3] Robling Denning D. E., Kryptografia i ochrona danych, WNT, Warszawa, 1992.
- [4] Schneier B., Ochrona poczty elektronicznej, WNT, Warszawa, 1996.
- [5] Ferguson N., Schneier B., Kryptografia w praktyce, Helion, Gliwice, 2004.
- [6] Karbowski M., Podstawy kryptografii, Helion, Gliwice, 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Welschenbach M., Kryptografia w C i C++, Mikom, Warszawa, 2002.
- [2] Stokłosa J., Kryptograficzna ochrona danych, Nakom, Poznań, 1994.
- [3] Stallings W., Ochrona danych w sieci i intersieci, W teorii i praktyce, WNT, Warszawa, 1997.
- [4] Peterson W. W., Weldon E. J., Error-correcting codes, The MIT Press, 1972.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Robert Wójcik, robert.wojcik@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Ochrona danych

Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Inżynieria systemów informatycznych

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INS_W04, K2INF_W05	C1, C2	Wy1, Wy2, Wy3, Wy4, Wy6	N1, N2, N4
PEK_W02	S2INS_W04	C3	Wy5, Wy7	N1, N2, N3, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Rozproszone i obiektowe systemy baz danych
Nazwa w języku angielskim:	Distributed and Object Database Systems
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU205
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	120		60		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy dotyczącej pojęć, metod, algorytmów, protokołów, a także technologii i narzędzi wykorzystywanych do projektowania rozproszonych, relacyjnych i obiektowych systemów baz danych.
- C2. Nabycie wiedzy dotyczącej projektowania efektywnie działających i bezpiecznych aplikacji rozproszonych w oparciu o wybrane mechanizmy komunikacji sieciowej (klient/serwer, przesyłanie wiadomości), a także dystrybucji i rozproszonego przetwarzania danych (fragmentacja, replikacja, transakcje rozproszone) w relacyjnych i obiektowych bazach danych.
- C3. Nabycie umiejętności praktycznych z zakresu projektowania oraz implementacji rozproszonych systemów baz danych z wykorzystaniem relacyjnych i obiektowych baz danych, a także metod i narzędzi inżynierii oprogramowania.
- C4. Nabycie umiejętności implementacji mechanizmów bezpieczeństwa w rozproszonych systemach baz danych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna podstawowe własności oraz mechanizmy działania rozproszonych, relacyjnych i obiektowych systemów baz danych, umożliwiające zaprojektowanie efektywnie działających i bezpiecznych aplikacji;

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi zaprojektować rozproszony system baz danych z wykorzystaniem odpowiednich mechanizmów przetwarzania danych i protokołów komunikacji sieciowej, stosując wybrane technologie i narzędzia inżynierii oprogramowania.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, zasady zaliczania przedmiotu. Charakterystyka systemów rozproszonych. Podstawowe własności systemów i metody ich realizacji.	2
Wy2	Problem spójności w systemach rozproszonych. Spójność stanu w warunkach współbieżnego dostępu do zasobów. Spójność replikacji, pamięci cache, awarii, interfejsu oraz czasu.	2
Wy3, Wy4	Koordinacja rozproszona. Zegary fizyczne i logiczne. Porządkowanie zdarzeń. Zastosowanie znaczników czasowych: wzajemne wykluczanie procesów w dostępie do wspólnych zasobów, sterowanie operacjami w bazach danych, protokoły bezpiecznego dostępu do baz danych i usług (Needham-Shroeder, Kerberos).	4
Wy5	Własności rozproszonych, relacyjnych oraz obiektowych baz danych. Przezroczystość i jej rodzaje. Problem heterogeniczności i jego konsekwencje. Komunikacja klient/serwer (RPC, RMI), przekazywanie działań. Klasyfikacja modeli przetwarzania danych w zależności od rodzaju zadań realizowanych po stronie serwera i klienta. Klasyfikacja serwerów.	2
Wy6	Wielowarstwowe architektury komunikacji. Serwery aplikacji i usługi sieciowe. Wymagania stawiane komunikacji międzyprocesowej. Komunikacja synchroniczna i asynchroniczna. Komunikacja grupowa: multicasting i broadcasting.	2
Wy7	System zarządzania rozproszoną bazą danych. Architektury rozproszonych baz danych. Metody projektowania rozproszonych baz danych: „od góry do dołu” i „od dołu do góry”. Metody rozpraszania danych. Rodzaje fragmentacji. Podstawowe architektury i rodzaje replikacji.	2
Wy8	Mechanizmy przetwarzania rozproszonego w wybranych środowiskach bazodanowych (Oracle, MS SQL Server). Architektury aplikacji rozproszonych. Budowa warstwowa, moduły i komponenty, frameworki, modele aplikacji (np. MVC).	2
Wy9	Obiektowe, rozproszone bazy danych. Obiektowy model zarządzania dostępem do zasobów. Architektura obiektowej bazy danych. Własności systemu zarządzania bazą obiektów.	2
Wy10	Rozproszone, federacyjne bazy danych. Problemy i metody integracji systemów heterogenicznych: perspektywy, mediatory, osłony. Mechanizm perspektyw w środowisku Oracle.	2

Wy11	Systemy rozproszonych obiektów. Problemy komunikacji między-objektowej: zdalne wywołania, migracja i lokalizacja obiektów. Dostęp do relacyjnych i obiektowych baz danych z poziomu obiektów.	2
Wy12	Transakcje w bazach danych. Transakcje zagnieżdżone. Blokowanie dostępu do danych. Strategie zarządzania współbieżnymi transakcjami. Impas i zagłodzenie. Logi transakcji, zatwierdzanie i wycofywanie transakcji.	2
Wy13	Transakcje rozproszone. Protokoły zarządzania transakcjami w systemach scentralizowanych (2PL) i rozproszonych (2PC). Współbieżność transakcji rozproszonych. Impasy rozproszone.	2
Wy14	Ochrona danych: poufność i integralność. Uwierzytelnianie, uprawnienia użytkowników, grupy użytkowników. Bezpieczeństwo dostępu zdalnego, protokoły bezpieczeństwa, kanały VPN. Metody i protokoły uwierzytelniania, autoryzacji użytkowników w rozproszonych systemach baz danych.	2
Wy15	Charakterystyka wybranych systemów zarządzania relacyjnymi i obiektowymi bazami danych: Oracle, MS SQL Server, PostgreSQL, MySQL, Db4o, ObjectStore. Przykłady aplikacji rozproszonych.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie.	2
La2	Wstępne sformułowanie tematu i celu zadania projektowego realizowanego w ramach laboratorium, ustalenie składu grup projektowych. Uwzględnienie tematów związanych z zastosowaniami przemysłowymi i potrzebami firm.	2
La3, La4	Pismenna specyfikacja wymagań i założeń do realizowanego zadania projektowego: idea działania, funkcjonalności, architektura rozproszonego systemu baz danych, wykorzystywane narzędzia i metody projektowania, technologie oraz narzędzia implementacji, bibliografia i źródła informacji. Dyskusja ze studentami, omówienie i ocena propozycji.	4
La5, La6	Prezentacja planu pracy oraz wstępnego spisu treści dokumentacji projektowej. Dyskusja ze studentami i omówienie propozycji.	4
La7, La8	Projektowanie rozproszonego systemu baz danych z wykorzystaniem wybranych narzędzi i diagramów inżynierii oprogramowania (UML, BPM, DFD, ERD, CDM, PDM) w oparciu o narzędzia oraz systemy dostępne w laboratorium, lub własny sprzęt i oprogramowanie. Dyskusja ze studentami i omówienie propozycji.	4
La9, La10	Realizacja rozproszonej bazy danych, mechanizmów przetwarzania danych oraz warstw aplikacji bazodanowej z wykorzystaniem wybranych narzędzi i technologii programowania. Dyskusja ze studentami i omówienie rozwiązań.	4
La11, La12	Prezentacja i testowanie zrealizowanych elementów rozproszonego systemu baz danych. Analiza poprawności rozwiązań.	4
La13, La14	Prezentacja końcowej wersji aplikacji. Złożenie dokumentacji projektowej w postaci pismnego sprawozdania.	4

La15	Omówienie i ocena zrealizowanych zadań projektowych.	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
 N2. Realizacja projektów laboratoryjnych, prezentacja rozwiązań oraz dyskusja ze studentami.
 N3. Konsultacje.
 N4. Praca własna – przygotowanie do realizacji zadań laboratoryjnych.
 N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01	Ocena realizacji zadań laboratoryjnych na podstawie odpowiedzi ustnych studentów i przedstawionych materiałów. Prezentacja opracowanych elementów aplikacji. Pisemna dokumentacja projektu realizowanego w ramach laboratorium.
F2	PEK_W01	Egzamin pisemny.
$P = 0,6 * F1 + 0,4 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] Beynon-Davies P., Systemy baz danych, WNT, Warszawa, 2000.
 [2] Coulouris G., Dollimore J., Kindberg T., Systemy rozproszone - podstawy i projektowanie, WNT, Warszawa, 1998.
 [3] Wrembel R., Bębel B., Oracle. Projektowanie rozproszonych baz danych, Helion, Gliwice, 2003.
 [4] Garcia-Molina H., Ullman J. D., Widom J., Systemy baz danych. Kompletny podręcznik. Wydanie II, Helion, Gliwice, 2011.
 [5] Date C. J., Wprowadzenie do systemów baz danych, WNT, Warszawa, 2000.
 [6] Stasiecka A., Stemposz E., Subieta K., Rozproszone i obiektowe bazy danych, IPI PAN, Warszawa, 1998.
 [7] Kim W., Wprowadzenie do obiektowych baz danych, WNT, Warszawa, 1996.
 [8] Harrington J.L., Obiektowe bazy danych dla każdego, MIKOM, Warszawa, 2001.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Elmasri R., Navathe S. B., Wprowadzenie do systemów baz danych, Helion, Gliwice, 2005.
 [2] Bell D., Grimson J., Distributed Database Systems, Addison Wesley, 1992.
 [3] Ozsu T. M., Valduriez P., Principles of Distributed Database Systems, Prentice Hall, 1999.
 [4] Strona internetowa: <http://www.oracle.com>
 [5] Strona internetowa: <http://www.db4o.com>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Robert Wójcik, robert.wojcik@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Rozproszone i obiektowe systemy baz danych
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Inżynieria systemów informatycznych

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INS_W05	C1, C2	Wy1÷Wy6, Wy9, Wy11, Wy13, Wy14, La15	N1, N3, N5
PEK_U01	S2INS_U05	C3, C4	Wy7, Wy8, Wy10, Wy12, Wy15, La3÷La14	N2, N3, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Kierowanie projektem programistycznym
Nazwa w języku angielskim:	Software Project Management
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU201
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	75				75
Forma zaliczenia	Egzamin				Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				3
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2				2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Opanowanie podstaw wiedzy z zakresu kierowania projektami programistycznymi
 C2. Opanowanie podstaw wiedzy z zakresu testowania, weryfikacji i walidacji oprogramowania
 C3. Opanowanie umiejętności pozyskiwania informacji z różnych źródeł, przygotowywania i poprowadzenia prezentacji multimedialnej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – ma wiedzę z zakresu modeli życia systemu informatycznego, struktur zarządzania, zasad tworzenia efektywnych zespołów roboczych, modeli pro jakościowych (CMM, ISO)

PEK_W02 – posiada wiedzę z zakresu testowania, weryfikacji i walidacji oprogramowania

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – umie opracować bazowy plan projektu informatycznego i oszacować jego złożoność

PEK_U02 – umie przygotować specyfikację wymagań

PEK_U03 – umie zorganizować zespół roboczy

PEK_U04 – umie pozyskać informacje z różnych źródeł oraz przygotować prezentację multimedialną dotyczącą wybranych problemów kierowania projektem programistycznym

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 – ma świadomość znaczenia prawidłowego i zgodnego ze sztuką przygotowania i poprowadzenia projektu informatycznego

PEK_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, podstawowe pojęcia, projekt a produkt	2
Wy2	Zasadnicze czynności w zarządzaniu projektem, fazy cyklu życia systemu informatycznego	2
Wy3	Modele cyklu życia systemu	2
Wy4	Modele struktur zarządzania	2
Wy5	Komitet realizacyjny projektu , projektowanie struktury organizacyjnej zespołu projektowego	2
Wy6- Wy7	Typy osobowości, zasady budowy efektywnego zespołu, problemy w zespołach (model potrzeb wg Maslowa)	4
Wy8	Etapy inżynierii wymagań, model satysfakcji klienta wg Kano	4
Wy9	Metody przeprowadzania szacunków, kwantyfikacja ryzyka	2
Wy10	Definicja i metody weryfikacji i walidacji	2
Wy11	Testy statystyczne, funkcjonalne, strukturalne, statyczne; testy systemu	2
Wy12	Bezpieczeństwo oprogramowania	2
Wy13	Model CMMI, ISO	2
Wy14	System informacyjny projektu	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Sprawy organizacyjne, prezentacja na temat zasad tworzenia i poprowadzenia profesjonalnej prezentacji, rozdanie i omówienie tematów seminaryjnych, ustalenie harmonogramu prezentacji	2
Se2	Prezentacje seminaryjne nt. adaptacyjnych metod zarządzania projektem programistycznym	2
Se3	Prezentacje seminaryjne nt. narzędzi do wersjonowania produktów informatycznych	2
Se4	Prezentacje seminaryjne nt. metod i narzędzi do testowania produktu informatycznego	2

Se5	Prezentacje seminaryjne nt. zarządzania czasem	2
Se6	Prezentacje seminaryjne nt. metodyk kierowania projektem programistycznym	2
Se7	Prezentacje seminaryjne nt. teorii osobowości w kontekście zarządzania zespołem	2
Se8	Prezentacja seminaryjna nt. wzorców i antywzorców projektowych	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Seminarium
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – samodzielne studia
N5. Praca własna – przygotowanie do wystąpień seminaryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U04	Ocenie poddawana jest zawartość merytoryczna prezentacji seminaryjnej oraz przygotowanie i sposób poprowadzenia prezentacji
F2	PEK_U01 ÷ PEK_U03 PEK_W01 ÷ PEK_W02	Egzamin pisemny
Jeżeli F1 ≤ dobra to P = F2		
Jeżeli F1 = dobra plus lub bardzo dobra to P = F2 + 0.5 (zaokrąglana do najbliższej oceny wg obowiązującej skali ocen)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u>
1. J. Górski, Inżynieria oprogramowania w projekcie informatycznym, Mikom, Warszawa, 1999
2. Jaskiewicz, Inżynieria oprogramowania, Helion, Warszawa, 1997
3. Kerzner H., Project management, Van Nostrand Reinhold Company Inc., New York, 1984
4. E. Yourdon, Współczesna analiza strukturalna, WNT, Warszawa, 1996
5. P. Coad, E. Yourdon, Analiza obiektowa, ReadMe, Warszawa, 1994
6. J. Roszkowski, Analiza i projektowanie strukturalne, Helion, Warszawa, 1998
7. R. Barker, C. Longman, Case Method. Modelowanie funkcji i procesów, WNT, Warszawa, 1996
8. R. Barker, Case Method. Modelowanie związków encji, WNT, Warszawa, 1996
9. LBMS Project Management - Materiały szkoleniowe firmy LBMS
10. S.Wrycza, Projektowanie systemów informatycznych, Wyd. Uniw. Gdańskiego, Gdańsk, 1997
11. J. Davidson, Kierowanie projektem. Praktyczny poradnik dla tych, którzy nie lubią tracić czasu, Wyd. Liber, Warszawa, 2002
12. T. Byzia, Zarządzanie projektami informatycznymi, Computerworld, 1998
13. K. Frączkowski, Zarządzanie projektem programistycznym, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2003
14. M. Flasiński, Zarządzanie projektami informatycznymi, PWN, Warszawa, 2006
15. S.Snedaker, Zarządzanie projektami IT w małym palcu, Helion, Warszawa, 2007
16. C.A. Campbell, The One-Page Project Manager for IT Projects, Wiley, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2008

17. M.B.Bender, A Manager's Guide to Project Management. Learn How to Apply Best Practices, Pearson Education, Inc., Upper Saddle River, New Jersey, 2010

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Olgierd Unold, olgierd.unold@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Kierowanie projektem programistycznym
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INS_W06	C1, C2	Wy1-Wy14	N1, N3, N4
PEK_W02	S2INS_W06	C1, C2	Wy1-Wy14	N1, N3, N4
PEK_U01	S2INS_U06	C1, C2	Se2-Se8	N1, N3, N4
PEK_U02	S2INS_U06	C1, C2	Se2-Se8	N1, N3, N4
PEK_U03	S2INS_U06	C1, C2	Se2-Se8	N1, N3, N4
PEK_U04	S2INS_U06	C3	Se2-Se8	N2, N4, N5
PEK_K01	K2INF_K03	C3	Se2-Se8	N2, N4, N5
PEK_K02	K2INF_K04	C3	Se2-Se8	N2, N4, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium specjalnościowe
Nazwa w języku angielskim:	Nazwa spec. w j. ang. Seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU207
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					60
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					2
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

C1 Zdobycie wiedzy o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Zajęcia organizacyjne	2
Se2-8	Pierwsze prezentacje referatów studenckich	14
Se9-15	Drugie prezentacje referatów studenckich	14
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Praca własna – przygotowanie do prezentacji referatu.
 N2. Prezentacja referatu z wykorzystaniem wideoprojektora.
 N3. Dyskusja na temat treści i formy referatu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01	Obserwacja prezentacji referatów i odpowiedzi na pytania.
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Apanowicz J.: Zarys metodologii prac dyplomowych i magisterskich z organizacji i zarządzania. Gdynia: Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu, 1997.
- [2] Literatura podstawowa do kursów specjalności INS w ramach I i II stopnia
- [3] Literatura związana z problematyką wybranego obszaru badawczego

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jan Magott, jan.magott@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Seminarium specjalnościowe Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09	C1	Se2+15	N1, N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Hurtownie danych
Nazwa w języku angielskim:	Data warehouses
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU208
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		90		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu planowania oraz realizacji przedsięwzięć związanych z budową i wdrażaniem hurtowni
- C2 Nabycie wiedzy i umiejętności związanych z projektowaniem procesów związanych zarówno z pozyskiwaniem danych, jak i ich przetwarzaniem z uwzględnieniem aspektów optymalizacji
- C3 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu rozwiązywania typowych problemów poprzez projektowanie i realizację prostej hurtowni danych oraz rozwiązywanie wybranych, praktycznych problemów (stawianych zadań)

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Zna podstawowe pojęcia związane z dziedziną hurtowni danych.
 PEK_W02 Wie, jak wyjaśnić podstawowe aspekty związane z planowaniem i realizacją hurtowni danych również poprzez wskazanie (odniesienie do) przykładowych rozwiązań wdrożonych w wybranych dziedzinach gospodarki.
 PEK_W03 Zna podstawowe modele prezentacji i przechowywania danych.
 PEK_W04 Zna podstawowe aspekty związane z przetwarzaniem i optymalizacją
 PEK_W05 Wie, jak scharakteryzować typowe metody eksploracji danych oraz wyjaśnić ich rolę i zadania w procesach wspomagania decyzji w przedsiębiorstwach
 PEK_W06 Zna podstawowe metody oceny jakości procesów eksploracji danych

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 Potrafi przeprowadzić analizę oraz wskazać obszar i zakres stosowalności dla hurtowni danych dla zadanej rzeczywistości (przedsiębiorstwa) z uwzględnieniem oszacowania kosztów.
 PEK_U01 Potrafi zaplanować architekturę hurtowni danych w zależności od struktury przedsiębiorstwa, konsorcjum lub organizacji.
 PEK_U02 Umie zbudować procesy ETL przy pomocy wybranego narzędzia.
 PEK_U03 Potrafi zbudować modele danych (zarówno relacyjne jak i wielowymiarowe) dla potrzeb eksploracji danych i prezentacji danych.
 PEK_U04 Potrafi posługiwać się podstawowymi metodami eksploracji danych oraz przeprowadzać ocenę uzyskiwanych wyników z wykorzystaniem wybranego narzędzia.
 PEK_U05 Umie zbudować struktury dla potrzeb prezentacji wyników eksploracji danych z wykorzystaniem wybranych narzędzi.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do hurtowni danych. Analiza wybranych przykładów.	2
Wy2	Architektura. Rola i miejsce hurtowni danych w przedsiębiorstwach.	3
Wy3	Procesy ETL. Formy i metody pozyskiwania wiedzy w przedsiębiorstwie.	3
Wy4	Klasyfikacja źródeł danych. Ładowanie i odświeżanie danych.	2
Wy5	Modele przechowywania i prezentacji danych. Metadane.	4
Wy6	Przetwarzanie i optymalizacja zapytań.	2
Wy7	Podstawowe metody eksploracji danych.	4
Wy8	Metody oceny jakości wyników eksploracji danych.	2
Wy9	Złożone metody eksploracji danych (boosting, bagging, meta-klasyfikatory, selekcja cech z wykorzystaniem metod uczenia maszynowego itp.).	4
Wy10	Przegląd wybranych narzędzi oraz zasad licencjonowania.	2
Wy11	Repetitorium	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie.	1
La2	Zapoznanie z narzędziem poprzez realizację prostego zadania.	1
La3	RHD (Realizacja Hurtowni Danych) – zapoznanie z zadaniem oraz ze źródłami danych, identyfikacja problemów oraz opracowanie metod radzenia sobie z nimi, opracowanie struktur danych w hurtowni.	4
La4	RHD – opracowanie procesów ETL do załadowania danych do hurtowni	4
La5	RHD – opracowanie procesów ETL odświeżających dane oraz ich	2

	umieszczenie na serwerze (automatyzacja procesów)	
La6	RHD – opracowanie kostki danych z uwzględnieniem wymiaru czasu (kalendarza) oraz procesów prezentacji danych	4
La7	Procesy ETL – czyszczenie i obróbka danych po stronie źródeł (m.in. z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego) oraz po stronie hurtowni (np. podczas procesu ETL) na wybranych przykładach	4
La8	Eksploracja danych z sektora handlu i usług.	4
La9	Eksploracja danych populacji biologicznej. Zaplanowanie oraz zastosowanie metod poprawy jakości.	4
La 10	Repetytorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora	
N2. Ćwiczenia laboratoryjne	
N3. Konsultacje	
N4. Warsztaty, dyskusja wybranych zadań/problemów/”zleceń klienta”	
N5. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych	
N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P –podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01, PEK_U02, PEK_U03	Ocenie poddawane będą realizowane zadania w ramach laboratorium La3 – La6 z uwzględnieniem sposobu ich realizacji.
F2	PEK_U02	Ocenie poddawane będą realizowane zadania w ramach laboratorium La8.
F3	PEK_U04, PEK_U05	Ocenie poddawane będą realizowane zadania w ramach laboratorium La9 – La10.
F4	PEK_W01- PEK_W06, PEK_U01 – PEK_U06	Ocena ta zostaje ustalona w procesie ewaluacji końcowej. Ewaluacja końcowa obejmuje sprawdzenie wiedzy i umiejętności (opracowanie rozwiązania typowych, prostych problemów oraz omówienie wskazanych terminów oraz zagadnień) w formie pisemnej.
$F_{\text{sr}} = 1/3 * F1 + 1/3 * F2 + 1/3 * F3$ <ul style="list-style-type: none"> • P = 2,0 jeśli (F_{sr} = niedostateczna lub F4 = niedostateczna), • P = F_{sr} jeśli (F4 > niedostateczna i F_{sr}=F4+0.5), • P = F4+1 jeśli (F4 > niedostateczna i F_{sr}≥F4+1) 		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] R. Kimball, *The Data Warehouse Toolkit*, John Wiley & Sons, 1996
- [2] M. Jarke, M. Lenzerini, Y. Vassiliou, P. Vassiliadis *Hurtownie danych. Podstawy organizacji i funkcjonowania*. WSiP, Warszawa 2003
- [3] Poe V., Klauer P., Brobst S.: *Tworzenie hurtowni danych*. WNT, Warszawa 2000
- [4] G.S. Linoff, M.J.A. Berry, *Data Mining Techniques. For Marketing, Sales, and Customer Relationship Management*, Wiley Pulishig Inc., 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] W. H. Inmon, *Building the data warehouse: Getting started*, 2000
<http://inmoncif.com/inmoncif-old/www/library/whiteprs/ttbuild.pdf>
- [2] *The Data Warehousing Information Center*, <http://www.dwinfocenter.org/>
- [3] S.Kozielski, B.Małysiak, P.Kasprowski, D.Mrozka, *BAZY DANYCH. Modele, technologie, narzędzia*, WKŁ 2005
- [4] <http://www.microsoft.com/casestudies/>
- [5] M. Kearns, *Thoughts on Hypothesis boosting. Machine Learning class project*
Dec. 1988; <http://www.cis.upenn.edu/~mkearns/papers/boostnote.pdf>
- [6] Materiały dydaktyczne: http://pawel.skrobanek.staff.iiar.pwr.wroc.pl/studia_bd.html
- [7] Edited by K. Funatsu, *Knowledge-Oriented Applications in Data Mining*, InTech 2011;
<http://www.intechopen.com/books/knowledge-oriented-applications-in-data-mining>
- [8] Edited by G. Devlin, *Decision Support Systems Advances in*, InTech, 2010;
<http://www.intechopen.com/books/decision-support-systems-advances-in>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Paweł, Skrobanek, pawel.skrobanek@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Hurtownie danych** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01 (wiedza)	S2INS_W07	C1, C2	Wy1 – Wy11	N1, N3, N4, N6
PEK_W02	S2INS_W07	C1, C2	Wy1 – Wy11	N1, N3, N4, N6
PEK_W03	S2INS_W07	C1, C2	Wy5	N1, N3, N4, N6
PEK_W04	S2INS_W07	C1, C2	Wy6	N1, N3, N4, N6
PEK_W05	S2INS_W07	C1, C2	Wy7-Wy10	N1, N3, N4, N6
PEK_W06	S2INS_W07	C1, C2	Wy8 – Wy10	N1, N3, N4, N6
PEK_U01 (umiejętności)	S2INS_U08	C1, C2	Wy2, La3	N2, N3, N5
PEK_U02	S2INS_U08	C1, C2, C3	Wy3, La4 – La7	N2, N3, N5
PEK_U03	S2INS_U08	C1, C2, C3	Wy5, La4 – La8	N2, N3, N5
PEK_U04	S2INS_U08	C1, C2, C3	Wy7 - Wy8, La7 – La9	N2, N3, N5
PEK_U05	S2INS_U08	C1, C2, C3	Wy10, La7 – La9	N2, N3, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Grafika 3-D i systemy multimedialne 2
Nazwa w języku angielskim:	3D graphics and multimedia systems 2
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU209
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. S2INS_W03, S2INS_U04

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy i umiejętności wykorzystania akceleratorów graficznych do wykorzystania zaawansowanych zadań z zakresu grafiki komputerowej
- C2. Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie oprogramowania urządzeń interakcji użytkownika z komputerem
- C3. Nabycie umiejętności wykorzystania bibliotek symulacji fizyki w grafice komputerowej.
- C4. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna metody tworzenia złożonych efektów graficznych w grafice 3D czasu rzeczywistego
 PEK_W02 – zna metody obsługi urządzeń interakcji użytkownika z komputerem
 PEK_W03 – zna metody symulacji wybranych zjawisk fizycznych w grafice komputerowej czasu rzeczywistego.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi w pełnym zakresie oprogramować potok graficzny nowoczesnego akceleratora graficznego.
 PEK_U02 – potrafi tworzyć aplikacje wykorzystujące urządzenia do interakcji człowiek-komputer
 PEK_U03 – potrafi tworzyć aplikacje wykorzystujące biblioteki symulacji fizyki w grafice 3D czasu rzeczywistego

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.
 PEK_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Wprowadzenie do przedmiotu.	1
Wy2-3	Zaawansowane programowanie shaderów kart graficznych – wykorzystanie shadera geometrii, teselacji, itp.	4
Wy4	Budowa systemów cząstek w grafice komputerowej	2
Wy5	Post-processing w grafice komputerowej czasu rzeczywistego	2
Wy6	Obsługa urządzeń interfejsu człowiek – komputer (raw-input, x-input). Obsługa urządzeń śledzących ruch (np. KINECT)	2
Wy7	Obraz stereoskopowy w grafice czasu rzeczywistego	2
Wy8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Wprowadzenie – Program, wymagania, zasady. Przydział kont użytkowników.	1
Lab2-3	Programowanie zaawansowanych efektów graficznych z wykorzystaniem wszystkich elementów potoku graficznego akceleratora.	4
Lab4	Tworzenie efektów cząsteczkowych (dym, eksplozje, płyny).	2
Lab5-6	Wykorzystanie wybranego silnika fizycznego (np. PhysX, Havoc) w grafice komputerowej czasu rzeczywistego.	4
Lab7	Obsługa urządzeń interakcji z użytkownikiem w grafice 3D.	2
Lab8	Tworzenie obrazów stereoskopowych.	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
 N2. Konsultacje
 N3. Ćwiczenia laboratoryjne
 N4. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach laboratorium
 N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U03, PEK_K01 ÷ PEK_K02	Odpowiedzi ustne, konsultacje, pisemne sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W03	Ocena z kolokwium
$P = 0,8 * F1 + 0,2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] GPU Gems I, II, III, Nvidia : <http://developer.nvidia.com/content/gpu-gems-part-i-natural-effects>
 [2] Software development kit dla, Nvidia PhysX
 [3] Software development kit dla XInput, RawInput oraz MS Kinect.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Liczne materiały w literaturze naukowej dotyczącej zagadnień kursu (głównie materiały konferencji SIGGRAPH).

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Adam Janiak, adam.janiak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Zarządzanie w systemach i sieciach komputerowych** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INS_W08	C1	Wy1-5	N1, N2, N5
PEK_W02	S2INS_W08	C2	Wy3-5	N1, N2, N5
PEK_W03	S2INS_W08	C3	Wy6-7	N1, N2, N5
PEK_U01	S2INS_U09	C1	Lab1-4, Lab8	N2, N3, N4
PEK_U02	S2INS_U09	C2	Lab7	N2, N3, N4
PEK_U03	S2INS_U09	C3	Lab 5-6	N2, N3, N4
PEK_K01, PEK_K02	K2INF_K04	C4	Wy1÷Wy8 Lab1-Lab8	N1, N2, N3, N4, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Systemy ekspertowe
Nazwa w języku angielskim:	Expert Systems
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU210
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45			45	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy dotyczącej problemów pojawiających się przy tworzeniu struktury oraz kolejnych etapów budowy systemów ekspertowych.
- C2. Nabycie wiedzy w zakresie metod i technik wykorzystywanych do rozwiązywania problemów pojawiających się w budowie systemów doradczo-decyzyjnych.
- C3. Nabycie umiejętności tworzenia reguł i faktów oraz akwizycji wiedzy do bazy wiedzy systemów ekspertowych.
- C4. Nabycie umiejętności stosowania odpowiednich metod i technik do rozwiązywania problemów pojawiających się przy implementacji komputerowej systemów ekspertowych.
- C5. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – zna możliwości wykorzystania systemów ekspertowych do wspomagania różnych procesów doradczo-decyzyjnych.
- PEK_W02 – zna problemy występujące przy tworzeniu struktury systemów ekspertowych.
- PEK_W03 – zna analityczne i kodowe sposoby reprezentacji i strukturyzacji wiedzy w bazie wiedzy systemów ekspertowych.
- PEK_W04 – zna kolejne etapy budowy systemów ekspertowych.
- PEK_W05 – zna różne metody wnioskowania na wiedzy zawartej w bazie wiedzy systemu ekspertowego.
- PEK_W06 – zna możliwości wykorzystania różnych narzędzi informatycznych do implementacji systemów ekspertowych .
- PEK_W07 – zna istniejące rozwiązania systemów ekspertowych oraz szkieletowe systemy ekspertowe.
- PEK_W08 – zna perspektywy rozwoju systemów ekspertowych w przyszłości.

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi sklasyfikować i scharakteryzować problemy związane z wykorzystaniem systemów ekspertowych do wspomagania różnych procesów doradczo-decyzyjnych.
- PEK_U02 – potrafi stworzyć strukturę i zbudować system ekspertowy.
- PEK_U03 – potrafi wybrać odpowiednią metodę reprezentacji wiedzy w bazie wiedzy systemu ekspertowego.
- PEK_U04 – potrafi dokonać implementacji komputerowej zbudowanego systemu ekspertowego.
- PEK_U05 – potrafi przeprowadzić proces wnioskowania na wiedzy zawartej w bazie wiedzy systemu ekspertowego.
- PEK_U06 – potrafi oszacować efektywność zbudowanego systemu ekspertowego i przydatność jego wykorzystania w zastosowaniach praktycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Ogólna charakterystyka systemów ekspertowych (definicje, analiza, klasyfikacja). Zalety wprowadzenia systemów ekspertowych oraz narzędzia ich realizacji. Metody konstrukcji systemów ekspertowych.	2
Wy2	Problemy nabywania wiedzy od ekspertów, techniki reprezentowania wiedzy. Struktura systemów ekspertowych.	2
Wy3	Regułowe systemy ekspertowe. Reprezentacja reguł wprowadzanych przez eksperta.	2
Wy4	Synteza bazy wiedzy systemu ekspertowego. Realizacja procesu wnioskowania	2
Wy5	Języki programowania do realizacji systemów ekspertowych. Szkieletowe systemy ekspertowe.	2
Wy6	Proces tworzenia systemów ekspertowych (etapy budowy).	2
Wy7	Przegląd istniejących rozwiązań systemów ekspertowych. Perspektywy rozwoju systemów ekspertowych. Kolokwium.	3
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, podanie programu oraz wymagań.	2
Pr2	Szczegółowe omówienie zadań projektowych.	2

Pr3	Realizacja reguł i faktów tworzących bazę wiedzy systemu ekspertowego.	2
Pr4	Tworzenie linii rozumowania przez system ekspertowy i wyciągania wniosków na bazie wiedzy zawartej w bazie wiedzy.	2
Pr5	Implementacja komputerowa zbudowanego systemu ekspertowego.	2
Pr6	Testowanie i analiza efektywności oraz wykorzystania w warunkach rzeczywistych zrealizowanego systemu ekspertowego.	3
Pr7	Repetitorium	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem projektora N2. Konsultacje N3. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach projektu N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U06	Odpowiedzi ustne, konsultacje, pisemne sprawozdania z zadań projektowych
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W08	Kolokwium
$P = 0,4 * F1 + 0,6 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA</u></p> <p>[1] Chromiec J., Strzemieczna E., Sztuczna inteligencja. Metody konstrukcji i analizy systemów eksperckich. Akademska Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa 1994.</p> <p>[2] Niederliński A., Regułowo-modelowe systemy ekspertowe. Pracownia Komputerowa Jacka Skalmierskiego, Gliwice, 2006.</p> <p>[3] Rutkowski L., Metody i techniki sztucznej inteligencji. Inteligencja obliczeniowa. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006.</p> <p>[4] Stefanowicz B., Systemy eksperckie. Przewodnik. PWN, Warszawa, 2003.</p> <p>[5] Twardowski Z., Inteligentne systemy wspomagania decyzji w strategicznym zarządzaniu organizacją gospodarczą. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice, 2007.</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] Owoc M., Elementy systemów ekspertowych, cz.1: Sztuczna inteligencja i systemy ekspertowe. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław, 2006.</p> <p>[2] Zieliński J., Inteligentne systemy w zarządzaniu. Teoria i praktyka. PWN, Warszawa 2000</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Adam Janiak, adam.janiak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Systemy ekspertowe
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01, PEK_W02	S2INS_W09	C1, C2	Wy1, Wy2, Wy6, Wy7	N1,N2,N3,N4
PEK_W03+ PEK_W05	S2INS_W09	C3	Wy2÷Wy4	N1,N2,N3,N4
PEK_W06, PEK_W07	S2INS_W09	C4	Wy5	N1,N2,N3,N4
PEK_U01, PEK_U02	S2INS_U10	C1, C2	Pr2, Pr3	N1,N2,N3,N4
PEK_U03	S2INS_U10	C3	Pr3, Pr4	N1,N2,N3,N4
PEK_U04+ PEK_U06	S2INS_U10	C4	Pr5, Pr6	N1,N2,N3,N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa w języku polskim:	Systemy i sieci kolejkowe
Nazwa w języku angielskim:	Queueing system and networks
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	INEU211
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie z podstawowymi pojęciami i problemami teorii kolejek
- C2 Wytlumaczenie zastosowania teorii kolejek
- C3 Wytlumaczenie potrzeby stosowania symulacji sieci kolejkowych
- C4 Zapoznanie z analitycznymi metodami rozwiązywania marksowskich systemów kolejkowych
- C5 Zapoznanie z rozwiązaniami szczególnych przypadków systemów kolejkowych
- C6 Nauczenie projektowania symulacji sieci kolejkowych
- C7 Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących inteligencję emocjonalną polegającą na umiejętności współpracy w grupie studenckiej mającej na celu efektywne rozwiązywanie problemów. Odpowiedzialność, uczciwość i rzetelność w postępowaniu; przestrzeganie obyczajów obowiązujących w środowisku akademickim i społeczeństwie

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01	Zna podstawowe pojęcia z teorii kolejek
PEK_W02	Wie, jak stosować kolejek w praktycznych problemach probabilistycznych
PEK_W03	Zna potrzebę stosowania metod symulacyjnych w sieciach kolejkowych
PEK_W04	Wie, jak przeprowadzić analityczną analizę dla prostych systemów kolejkowych

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01	Umie zaprojektować i wykonać symulator dowolnego systemu i sieci kolejkowej
PEK_U02	Umie przeprowadzić analizę statystyczną symulacji dowolnych systemów i sieci kolejkowych
PEK_U03	Umie przeprowadzić analizę porównawczą pomiędzy dowolnymi systemami lub sieciami kolejkowymi

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia teorii kolejek, notacja Kendalla	1
Wy2	Przykłady zastosowań modeli systemów obsługi, Symulacyjne metody analizy systemów kolejkowych	2
Wy3	Jednorodny proces Markowa, równania Chapmana-Kołmogorowa	2
Wy4	Proces Poissona - proces urodzin, śmierci	2
Wy5	Cykliczny proces Markowa	2
Wy6	Systemy erlangowskie - metoda pseudo stanów	2
Wy7	Sieci kolejkowe	2
Wy8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne.	1
La2	Symulacja podstawowych elementów systemów kolejkowych	2
La3	Symulacja systemu kolejkowego	2
La4	Rozbudowa systemu kolejkowego o moduł zbierający i przetwarzający dane statystyczne	2
La5	Symulacyjna analiza wpływu rodzaju buforu na pracę systemu kolejkowego (FIFO,LIFO, RR)	2
La6	Symulacja szeregowych systemów kolejkowych, oraz systemów wieloprocesorowych	2
La7	Symulacja sieci kolejkowej	2
La8	Budowa interfejsu dla symulatora sieci kolejkowej	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1	Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2	Praca własna - samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium
N3	Konsultacje
N4	Ćwiczenia laboratoryjne
N5	Praca własna - przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 - PEK_W04	Kolokwium pisemne
F2	PEK_U01 - PEK_U03	Odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń
$P = 0.5 * F1 + 0.5 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] B. Filipowicz. Modele stochastyczne w badaniach operacyjnych - Analiza i synteza systemów obsługi i sieci kolejkowyc, WNT Warszawa 1996.
- [1] J. Błażewicz, W. Cellary, R. Słowiński, J. Węglarz. Badania operacyjne dla informatyków, WNT Warszawa 1983.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Mariusz Makuchowski, mariusz.makuchowski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Systemy i sieci kolejkowe
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Inżynieria systemów informatycznych**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INS_W10	C1	Wy1	N1, N2, N3
PEK_W02	S2INS_W10	C2	Wy2	N1, N2, N3
PEK_W03	S2INS_W10	C3	Wy2	N1, N2, N3
PEK_W04	S2INS_W10	C4,C5	Wy3-Wy7	N1, N2, N3
PEK_U01 PEK_U02 PEK_U03	S2INS_U11	C6	La1-La8	N3,N4,N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
	KARTA PRZEDMIOTU
Nazwa w języku polskim:	Systemy inteligentnego przetwarzania
Nazwa w języku angielskim:	Softcomputing
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU301
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

\CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobycie wiedzy z zakresu sztucznych sieci neuronowych w zastosowaniu do rozpoznawania obrazów i sygnałów cyfrowych obejmująca: topologię sieci oraz znajomość wpływu parametrów pracy sieci na jej zachowanie i funkcjonowanie.
- C2. Zdobycie wiedzy o algorytmach genetycznych i logice rozmytej jako narzędziach pre- i postprocessingu danych.
- C3. Zdobycie wiedzy o systemach ekspertowych - zasadach tworzenia reguł wnioskowania i bazy wiedzy w przypadku określonych zastosowań.
- C4. Zdobycie umiejętności użycia środowisk projektowania, modelowania oraz symulacji systemów inteligentnego przetwarzania informacji dla potrzeb rozwiązania konkretnych problemów badawczych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna zasady i istotę inteligentnego przetwarzania informacji.

PEK_W02 – definiuje zbiory rozmyte, rozumie ideę wnioskowania rozmytego.

PEK_W03 – definiuje bazę wiedzy i reguły wnioskowania, zna budowę systemów ekspertowych.

PEK_W04 – zna klasyczne architektury sieci neuronowych, algorytmy uczenia i generowania odpowiedzi oraz typowe ich zastosowania.

PEK_W05 – zna klasyfikację, zasady opisu i implementacji, przykłady zastosowań algorytmów genetycznych.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz symulacji sztucznych sieci neuronowych i algorytmów genetycznych w zadaniu rozpoznawania obrazów i sygnałów cyfrowych.

PEK_U02 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji systemów ekspertowych w zadanych obszarach wiedzy.

PEK_U03 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji zbiorów rozmytych i wnioskowania rozmytego w zadanych obszarach wiedzy.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Idea inteligentnego przetwarzania informacji, logika rozmyta	2
Wy2	Systemy ekspertowe – organizacja bazy wiedzy, reguły wnioskowania	2
Wy3	Systemy ekspertowe – zasady budowy i zastosowania	2
Wy4	Sztuczne sieci neuronowe: algorytmy uczenia i generowania odpowiedzi	2
Wy5	Perceptron wielowarstwowy, sieć Kohonena, sieć Hopfielda	3
Wy6	Algorytmy genetyczne: klasyfikacja, zasady opisu i realizacji	3
Wy7	Repetytorium	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zapoznanie się z obszarem problemowym projektu. Prezentacja charakterystyka tematów, wybór tematów, ustalenie szczegółów ich realizacji	1
Pr2	Pogłębienie wiedzy teoretycznej w zakresie zarówno używanych mechanizmów systemów inteligentnego przetwarzania informacji, jak i przygotowania - bądź wstępnego przetworzenia - danych wejściowych oraz – jeśli jest taka konieczność – danych wyjściowych	1
Pr3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką realizowanego tematu, formułowanie zagadnień badawczych, definiowanie zmiennych i kryteriów, hipotezy badawcze, wybór środowiska badawczego, planowanie eksperymentów	1
Pr4	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do napisania odpowiedniego oprogramowania implementującego zarówno konieczne mechanizmy systemów inteligentnego przetwarzania informacji, jak i przetwarzania danych wejściowych (wyjściowych)	5
Pr5	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do uruchomienia realizowanego systemu i przeprowadzenie testów badających zachowanie systemu przy zmieniających się ustawieniach początkowych, parametrach pracy systemu oraz badania czułości systemu na zmiany warunków pracy	5

Pr6	Przygotowanie sprawozdania dokumentującego projekt systemu, jego implementację, użyte zbiory danych, wyniki prowadzonych testów oraz wynikające z projektu wnioski	1
Pr7	Prezentacja dokonań na spotkaniu o charakterze seminaryjnym – pod kierunkiem prowadzącego, na forum grupy studenckiej realizującej przedmiot	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem slajdów oraz prezentacji multimedialnych
 N2. Materiały dodatkowe umieszczane na stronie WWW przedmiotu
 N3. Dyskusje problemowe z wykorzystaniem tablicy oraz innych dostępnych środków audiowizualnych
 N4. Ćwiczenia praktyczne – projektowanie, symulacja, analiza funkcjonowania mechanizmów inteligentnego przetwarzania informacji
 N5. Konsultacje
 N6. Praca własna – przygotowanie do realizacji kolejnych etapów wykonywanego projektu
 N7. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01-03	ocena przygotowanego systemu: jego projekt, implementacja, wykonane badania, ocena przygotowanego sprawozdania, ocena prezentacji projektu na spotkaniu seminaryjnym, ocena formalnej poprawności wykonania projektu: frekwencja na zajęciach, przygotowanie do każdego spotkania z prowadzącym, postęp realizacji prac
F2	PEK_W01-05	kolokwium zaliczeniowe
$P = 0.2 * F1 + 0.8 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Hecht-Nielsen R.; Neurocomputing. Addison-Wesley Publishing Company
- [2] Hertz J., Krogh A., Palmer R. G.; Wstęp do obliczeń neuronowych. WNT, Warszawa
- [3] Korbicz J., Obuchowski A., Uciński D.; Sztuczne sieci neuronowe. Podstawy i zastosowania, Akademicka Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa
- [4] Osowski S.; Sieci neuronowe, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa
- [5] Osowski S.; Sieci neuronowe w ujęciu algorytmicznym, WNT, Warszawa
- [6] Mulawka J. J.; Systemy ekspertowe. WNT, Warszawa
- [7] Rutkowska D., Piliński M., Rutkowski L.; Sieci neuronowe, algorytmy genetyczne i systemy rozmyte. PWN, Warszawa – Łódź
- [8] Tadeusiewicz R.; Sieci neuronowe. Akademicka Oficyna Wydawnicza RM, Warszawa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Bouchon Meunier B., *Fuzzy Logic and Soft Computing*
- [2] Castilo O., Bonarini A., *Soft Computing Applications*

[3] Damiani E., <i>Soft Computing in Software Engineering</i>
[4] Kung S. Y.: <i>Digital Neural Networks</i> , PTR Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey
[5] Waterman D. A.; <i>A Guide to Expert Systems</i> . Addison-Wesley Publishing Company
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dr inż. Jacek Mazurkiewicz, Jacek.Mazurkiewicz@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU:

Systemy inteligentnego przetwarzania
EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU: Informatyka
I SPECJALNOŚCI Inżynieria internetowa

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INT_W01	C1, C2, C3	Wy1	N1,N2,N3,N5,N7
PEK_W02	S2INT_W01	C2	Wy1	N1,N2,N3,N5,N7
PEK_W03	S2INT_W01	C3	Wy2,3	N1,N2,N3,N5,N7
PEK_W04	S2INT_W01	C1	Wy4,5	N1,N2,N3,N5,N7
PEK_W05	S2INT_W01	C2	Wy6	N1,N2,N3,N5,N7
PEK_U01	S2INT_U01	C4	Pr1-Pr7	N2,N4,N5,N6
PEK_U02	S2INT_U01	C4	Pr1-Pr7	N2,N4,N5,N6
PEK_U03	S2INT_U01	C4	Pr1-Pr7	N2,N4,N5,N6

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Hurtownie i eksploracja danych
Nazwa w języku angielskim:	Data warehousing and data mining
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU302
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		60		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	3		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu zastosowań oraz zasad projektowania hurtowni danych oraz systemów wielowymiarowej analizy danych (OLAP – Online Analytical Processing).
- C2. Nabycie umiejętności projektowania procesów integracji danych (ETL - Extract-Transform-Load), wielowymiarowych baz analitycznych oraz kostek wielowymiarowych w wybranym środowisku programistycznym (np. MS SQL Server Integration Services (SSIS) oraz Analytical Services (SSAS)).
- C3. Nabycie wiedzy dotyczącej zastosowania najważniejszych metod eksploracji danych w zagadnieniach biznesowych i naukowych (metod modelowania predykcyjnego, grupowania danych, analizy reguł asocjacyjnych, modelowania szeregów czasowych).
- C4. Nabycie wiedzy na temat najważniejszych algorytmów statystycznych oraz algorytmów z obszaru uczenia maszynowego, wykorzystywanych w dziedzinach eksploracji danych.
- C5. Nabycie wiedzy na temat metodyki prowadzenia eksploracji danych w środowisku biznesowym (metodyka CRISP-DM lub SEMMA).
- C6. Nabycie umiejętności zaimplementowania procesu data mining w wybranym środowisku programistycznym (np. SAS, SAS Enterprise Miner).
- C7. Nabycie umiejętności dostrajania modeli predykcyjnych w celu realizacji wymaganych czułości lub specyficzności modeli.
- C8. Nabycie umiejętności samodzielnego poszerzania wiedzy w zakresie rozwijanych metod eksploracji danych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W1 – zna zastosowania oraz metody projektowanie hurtowni danych i systemów wielowymiarowej analizy danych (OLAP, Online Analytical Processing)
- PEK_W2 – zna wymagania na bazy danych dla potrzeb systemów analitycznych oraz podstawowe modele tych systemów (relacyjny – ROLAP, wielowymiarowy – MOLAP, hybrydowy - HOLAP)
- PEK_W3 – zna zasady integracji danych i budowy procesów ETL (Extract, Transform, Load)
- PEK_W4 – zna zastosowania najważniejszych metod eksploracji danych (data mining) w problemach biznesowych lub naukowych, w tym w zadaniach web mining – metod modelowania predykcyjnego, grupowania danych, generacji reguł asocjacyjnych i in.
- PEK_W5 – zna najważniejsze algorytmy obliczeniowe wykorzystywane w ww. dziedzinach eksploracji danych
- PEK_W6 – zna metodykę eksploracji danych przy rozwiązywaniu problemów w środowisku biznesowym (CRISP-DM, SEMMA)

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi zaprojektować środowisko wielowymiarowej analizy danych oparte na hurtowni danych, kosztach wielowymiarowych i narzędziach OLAP
- PEK_U02 – umie zaprojektować procesy ETL integracji danych pobieranych z rozproszonych, niejednorodnych źródeł oraz zaimplementować je w wybranym środowisku programistycznym (MS SQL Server Integration Services – SSIS)
- PEK_U03 – umie zaimplementować wielowymiarową bazę danych oraz kostki wielowymiarowe w środowisku MS SQL Analytical Services (SSAS)
- PEK_U04 – umie przeprowadzić analizę wymagań dot. problemu analitycznego pod kątem doboru odpowiednich metod eksploracji danych / raportowania wielowymiarowego
- PEK_U05 – umie zaimplementować proces data mining w wybranym środowisku (system SAS, narzędzie SAS Enterprise Miner)
- PEK_U06 – umie dostrajać budowane klasyfikatory w celu realizacji wymaganych czułości lub specyficzności modeli

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 – rozumie konieczność samodzielnego poszerzania wiedzy i umiejętności w zakresie rozwijanych metod i narzędzi eksploracji danych

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Cel, zastosowania, podstawowe pojęcia i architektura hurtowni danych i systemów OLAP (Online Analytical Processing)	2
Wy2, Wy3	Projektowanie bazy danych dla OLAP – schematy ROLAP (bazy relacyjne), MOLAP (bazy wielowymiarowe, MDDB), HOLAP (rozwiązania hybrydowe). Agregacja danych w strukturach MDDB.	4
Wy4	Język zapytań wielowymiarowych MDX – podstawowe konstrukcje	2
Wy5	Podstawy metodyk projektowania hurtowni danych, zasady integracji danych	2
Wy6	Cel i zastosowania najważniejszy metod eksploracji danych (data mining) w problemach biznesowych lub naukowych – metod modelowania predykcyjnego, grupowania danych, generacji reguł asocjacyjnych, analizy szeregów czasowych. Metody web mining.	2

Wy7	Algorytmy modelowania predykcyjnego – regresja: podstawy statystycznej teorii decyzji, weryfikacja dopasowania modelu, wybór istotnych parametrów	2
Wy8	Algorytmy modelowania predykcyjnego – klasyfikacja: podstawy teoretyczne, klasyfikator i błąd Bayesa, liniowa i kwadratowa analiza dyskryminacyjna (LDA, QDA). Klasyfikatory nieparametryczne. Regresja logistyczna.	2
Wy9	Metody liniowe w klasyfikacji –algorytm perceptronu. Sieci neuronowe	2
Wy10	Drzewa decyzyjne – algorytmy uczenia	2
Wy11	Klasyfikator SVM	2
Wy12	Jakość klasyfikacji – krzywa ROC. Problem redukcji wymiarowości, algorytm PCA	2
Wy13, Wy14	Metody grupowania danych (clustering) – algorytm kNN, algorytmy hierarchiczne, vector quantization, SOM	4
Wy15	Algorytm wyznaczania reguł asocjacyjnych	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1, La2	Wprowadzenie do narzędzia MS SQL Server Integration Services (SSIS) oraz Analysis Services (SSAS)	4
La3, La4	Projekt i realizacja procesów integracji, czyszczenia i uspólniania danych – procesów ETL w narzędziu SSIS	4
La5, La6	Projekt wielowymiarowego modelu danych w hurtowni danych – tabele faktów i wymiarów, kostki OLAP. Implementacja bazy w narzędziu SSAS, deployment kostek na serwer Analysis Services	4
La7	Opracowanie dokumentacji wykonanego środowiska hurtowni danych i kostek OLAP	2
La8, La9	Wprowadzenie do narzędzia SAS / SAS Enterprise Miner	4
La10, La11	Budowa podstawowego procesu data mining dla zadania klasyfikacji w narzędziu SAS Enterprise Miner, wg metodyki SEMMA. Analiza skuteczności zestawu modeli bazowych (drzewa decyzyjne, sieci neuronowe, regresja logistyczna, metoda najbliższych sąsiadów), wyznaczenie czułości, specyficzności, krzywe ROC	4
La12	Dostrajanie modeli z wykorzystaniem metod redukcji wymiarowości (w tym metody PCA)	2
La13	Analiza empiryczna błędów klasyfikacji w zależności od parametrów regulujących elastyczność modeli, próba dostrojenia modeli	2
La14	Analiza skuteczności metod metauczenia – boosting, bagging, łączenie modeli	2
La15	Analiza innych metod dostrajania modeli predykcyjnych (niesymetryczne koszty błędów, poprawa rozkładu danych uczących i in.)	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji PowerPoint
N2. Ćwiczenia laboratoryjne
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – przygotowanie się do realizacji zadań laboratoryjnych
N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U06 PEK_K01	Ocena wykonanych zadań laboratoryjnych, rozmowa dot. wniosków z przeprowadzonych badań
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W06	Kolokwium pisemne
$P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

[1] J. Han, M. Kamber, *Data Mining: Concepts and Techniques*, Third Edition, Elsevier 2012, (lub Second Edition, 2006)

[2] Z. Markov, D. Larose, *Eksploracja zasobów internetowych : analiza struktury, zawartości i użytkowania sieci WWW*, PWN 2009

[3] D. Larose, *Metody i modele eksploracji danych*, PWN 2008

[4] V. Poe, *Tworzenie hurtowni danych – wspomaganie podejmowania decyzji*, WNT 2000

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] T. Hastie, R. Tibshirani, J. H. Friedman, *The Elements of Statistical Learning: Data Mining, Inference, and Prediction*, Springer 2009

[2] Portal dot. zastosowań i narzędzi data mining <http://www.kdnuggets.com/>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Henryk Maciejewski, henryk.maciejewski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Hurtownie i eksploracja danych** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01 - PEK_W06	S2INT_W02	C1, C3-C5	Wy1-Wy15	N1, N3, N5
PEK_U01 - PEK_U06	S2INT_U02	C2, C6,C7	La1-La15	N2, N4
PEK_K01	S2INF_K04	C8	La12-La15	N2, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Inżynieria obrazów cyfrowych
Nazwa w języku angielskim:	Engineering of digital images
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarne
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU303
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)			30		15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)			90		60
Forma zaliczenia			Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)			X		
Liczba punktów ECTS			5		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			3		2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)			3		2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Poznanie zasad działania współczesnych urządzeń do akwizycji, przetwarzania i prezentacji obrazów cyfrowych.
 C2. Zdobycie umiejętności z zakresu programowego przetwarzania i kompresji obrazu cyfrowego.
 C3. Nauczenie się obsługi pakietu do edycji i przetwarzania obrazu cyfrowego.
 C4. Zdobycie umiejętności tworzenia filmów cyfrowych pokazujących ruch na scenach 3-D.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi samodzielnie napisać programy realizujące podstawowe algorytmy z zakresu przetwarzania i kompresji obrazów cyfrowych.
 PEK_U02 – potrafi używać oprogramowania do edycji i przetwarzania obrazów.
 PEK_U03 – potrafi wykonać prosty film cyfrowy obrazujący ruch na syntetycznej scenie 3-D.
 PEK_U04 – potrafi na podstawie samodzielnie zdobytych informacji przygotować i przedstawić prezentację dotyczącą aktualnych zagadnień technologicznych związanych z dziedziną inżynierii obrazu.

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie, Środowisko MATLAB® + pakiet funkcji Image Processing Toolbox	2
La2	Obraz cyfrowy w komputerze. Formaty obrazów, konwersje pomiędzy formatami.	4
La3	Wybrane modele kolorów i ich zastosowania, Modele RGB, CMY, HSV, modele luminancja – chrominancja.	4
La4	Podstawowe algorytmy przetwarzania obrazów. Zmiana jasności i kontrastu, korekcja gamma, filtracja obrazu.	4
La5	Kompresja JPEG. Symulacja kodera i dekodera. Analiza jakości kompresji.	4
La6	GIMP – wprowadzenie. Podstawy obsługi, zarządzanie kolorem, tekst na obrazie.	4
La7	GIMP – kontynuacja. Montaż, retusz, ścieżki i ich zastosowanie.	4
La8	System POV-ray – wprowadzenie, Budowa modelu sceny 3-D, tworzenie prostego filmu animowanego.	4
Suma godzin		30

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Wprowadzenie, Sprawy organizacyjne, Przydzielenie tematów referatów	1
Se2	Sensory służące do akwizycji obrazów cyfrowych. Cyfrowe aparaty fotograficzne	2
Se3	Skanery cyfrowe. Cyfrowe kamery filmowe. Urządzenia do reprodukcji obrazów. Zapisywanie i odtwarzania filmów cyfrowych. Standardy DVD i Blu-ray.	2
Se4	Monitory CRT, LCD, Monitory plazmowe i projektory.	2
Se5	Telewizja cyfrowa naziemna i satelitarna, HDTV. Wirtualne studia telewizyjne.	2
Se6	Oprogramowanie do przetwarzania obrazów (Adobe Photoshop, GIMP). Oprogramowanie do montażu filmowego (Adobe Premiere i inne)	2
Se7	Przechwytywanie i detekcja ruchu. Rekonstrukcja geometrii sceny 3-D na podstawie kilku obrazów. Tomografia komputerowa	2
Se8	Stereoskopia – zasada, sposoby prezentacji obrazów, zastosowania	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Ćwiczenia laboratoryjne (programowanie)
N2. Konsultacje
N3. Praca własna – przygotowanie do zajęć laboratoryjnych
N4. Praca własna – przygotowanie prezentacji

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01+PEK_U03	odpowiedzi ustne, analiza działania wykonanych programów, pisemne sprawozdania z ćwiczeń,
F2	PEK_W04	przygotowanie, technika i sposób wygłoszenia prezentacji
$P = 0,6 * F1 + 0,4 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Angel E., Interactive Computer Graphics A Top-Down Approach Using OpenGL, Addison Wesley, 2006.
- [2] Domański, Zaawansowane techniki kompresji obrazów i sekwencji wizyjnych, PPPP Poznań 2000.
- [3] Drozdek A. Wprowadzenie do kompresji danych, WNT Warszawa 1999
- [4] Grafika komputerowa metody i narzędzia, pod red. J. Zabrodzkiego, WNT, 1994.
- [5] Gonzales R., Woods R., Digital Image Processing, Prentice-Hall, New Jersey, 2002.
- [6] Matlab R2012a Documentation, Image Processing Toolbox, MathWorks
- [7] Pavlidis T., Grafika i przetwarzanie obrazów, WNT, Warszawa, 1987.
- [8] Skarbek W., Metody reprezentacji obrazów cyfrowych, PLJ, Warszawa, 1993.
- [9] Russ J. C., The Image Processing Handbook, CRC Press, Wydanie V, 2007,
- [10] Yun Q. Shi, Huifang Sun. Image and Video Compression for Multimedia Engineering: Fundamentals, CRC Press, 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Czasopisma dostępne w serwisie IEEE Explore <http://ieeexplore.ieee.org>)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jacek Jarnicki, jacek.jarnicki@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Inżynieria obrazów cyfrowych** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_U01	S2INT_U03	C1, C2	La1+La5	N1, N2, N3
PEK_U02	S2INT_U03	C3	La6, La7	N1, N2, N3
PEK_U03	S2INT_U03	C4	La8	N1, N2, N3
PEK_U04	S2INT_U03	C1	Se1+Se8	N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Kodowanie i szyfrowanie danych
Nazwa w języku angielskim:	Data Encoding and Ciphering
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU304
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	70		80		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Kurs końcowy (X) dla grupy kursów	X				
Liczba punktów ECTS	5				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		3		
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu metod kodowania nadmiarowego
- C2. Nabycie umiejętności konstruowania algorytmów kodowania i dekodowania .
- C3. Nabycie umiejętności projektowania układów koderów i dekodeków
- C4. Nabycie wiedzy z zakresu metod kryptografii symetrycznej i asymetrycznej.
- C5. Nabycie umiejętności zaprojektowania systemu kryptograficznego
- C6. Nabycie umiejętności zaprojektowania systemu bezpiecznej komunikacji cyfrowej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – zna metody nadmiarowego kodowania informacji i rozumie jego cele
- PEK_W02 – zna zasady kryptografii symetrycznej i asymetrycznej

z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi zaprojektować algorytm i układ kodera i dekodera binarnego kodu BCH
- PEK_U02 – potrafi zaprojektować algorytm i układ kodera i dekodera kodu Reeda-Solomona
- PEK_U03 – potrafi zaprojektować system kryptograficzny
- PEK_U04 – potrafi zaprojektować system bezpiecznej komunikacji cyfrowej

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Algebra ciał skończonych, wielomiany pierwotne, konstruowanie rozszerzonych ciał skończonych	2
Wy2	Programowa i sprzętowa realizacja działań w ciałach skończonych	2
Wy3	Kody cykliczne: kody Hamminga, kody BCH	2
Wy4	Kody Reeda-Solomona, algorytmy dekodowania kodu RS	2
Wy5	Kody splotowe i kody turbo, dekodery Viterbiego	2
Wy6	Kryptografia symetryczna i asymetryczna. Klucz prywatny i publiczny	2
Wy7	Problem dystrybucji klucza. Protokoły bezpiecznej komunikacji	2
Wy8	Repetitorium	1
Suma godzin		15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Programowa realizacja działań w ciałach skończonych	4
La2	Kodowanie i dekodowanie binarnego kodu cyklicznego BCH	4
La3	Kodowanie i dekodowanie kodu Reeda-Solomona	4
La4	Generowanie klucza i bezpieczna dystrybucja	4
La5	Podpis cyfrowy i uwierzytelnianie dokumentu	4
La6	Protokół Diffiego-Hellmanna i jego realizacja	4
La7	Protokoły bezpiecznej komunikacji	4
La8	Repetitorium	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Udostępnienie materiałów ilustracyjnych
N3. Ćwiczenia laboratoryjne
N4. Praca własna – samodzielne przygotowanie do laboratorium
N5. Konsultacje
N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 ÷ PEK_U04	obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń,
F2	PEK_W01 ÷ PEK_W02	Kolokwium pisemne
$P = 0,6 \cdot F1 + 0,4 \cdot F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA</u>
[1] Mochnacki W., Kody korekcyjne i kryptografia, Wyd. Politechniki Wrocławskiej, 2000.
[2] Blahut R., Algebraic Codes for Data Transmission, Cambridge Univ. Press, 2003
[3] Kutylowski M., Strothmann W., Kryptografia. Teoria i praktyka zabezpieczania systemów

komputerowych, Oficyna wydawnicza READ ME, Warszawa 1999

[4] Schneier B., Kryptografia dla praktyków, WNT, Warszawa 1995

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] D.R.Hankerson, D.G.Hoffman, D.A.Leonard, C.C.Lindner, K.T.Phelps, C.A.Rodger, J.R.Wall, *Coding Theory and Cryptography. The Essentials*, Marcel Dekker Inc., New York-Basel, 2000 (2nd edition)

[2] S.Y. Yan, *Teoria liczb w informatyce*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006

[3] A. Buchmann, *Wprowadzenie do kryptografii*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 2006

Źródła internetowe:

[1] [http://www.zak.ict.pwr.wroc.pl/materialy/Kodowanie i szyfrowanie](http://www.zak.ict.pwr.wroc.pl/materialy/Kodowanie_i_szyfrowanie)

[2] <http://www.umn.edu/~garret> (P. Garret, *Intro Abstract Algebra*, 1997-8)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Janusz Biernat, janusz.biernat@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Kodowanie i szyfrowanie
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INT_W03	C1	Wy1 – Wy4	N1, N2, N5, N6
PEK_W02	S2INT_W03	C4	Wy6, Wy7	N1, N2, N5, N6
PEK_U01	S2INT_U04	C2	La1 – La3	N2, N3, N4, N5
PEK_U02	S2INT_U04	C3	La1 – La3	N2, N3, N4, N5
PEK_U03	S2INT_U04	C5	La4 – La7	N2, N3, N4, N5
PEK_U04	S2INT_U04	C6	La4 – La7	N2, N3, N4, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Bezpieczeństwo usług sieciowych
Nazwa w języku angielskim:	Secure Systems and Networks
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU305
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU
C1 Poznanie bieżących problemów związanych z ochroną systemów i sieci komputerowych
C2 Nabycie umiejętności analizy rozwiązań dotyczących bezpieczeństwa
C3 Nabycie umiejętności praktycznego stosowania rozwiązań z dziedziny bezpieczeństwa

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – definiuje wymagania bezpieczeństwa w sieci
- PEK_W02 – wie, co to są hasła jednorazowe, tokeny, karty dostępowe
- PEK_W03 – zna metody zapewniania bezpieczeństwa komunikacji w sieciach komputerowych
- PEK_W04 – zna metody programowe i sprzętowe uwierzytelniania i autoryzacji dostępu
- PEK_W05 – zna i rozumie problemy związane z podsłuchiwaniami informacji w sieciach TCP/IP i metodami spoofingu
- PEK_W06 – zna i rozróżnia problemy bezpieczeństwa występujące w warstwach 2-4 modelu OSI w sieciach TCP/IP (ataki typu ping of death, smurf i inne)
- PEK_W07 – zna i rozumie problemy związane z poszczególnymi protokołami sieciowymi takimi jak NFS, FTP, RLOGIN, DNS, SMTP, SSH, FTP, HTTP
- PEK_W08 – wie, co to jest nadpisanie bufora i inne typowe błędy związane z bezpieczeństwem i wie jakimi technikami unikać takich błędów
- PEK_W09 – zna i kojarzy metody fizycznej ochrony danych (backupy, macierze dyskowe)
- PEK_W10 – wie, co to jest SSL i jak z niego korzystać

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi ocenić poziom bezpieczeństwa różnych metod uwierzytelniania
- PEK_U02 – potrafi wskazać alternatywne metody zwiększające bezpieczeństwo dostępu do systemów komputerowych
- PEK_U03 – potrafi wskazać typowe błędy związane z bezpieczeństwem w konfiguracji serwerów sieciowych
- PEK_U04 – potrafi rozpoznać typowe ataki typu smurf, ping of death, land i inne.
- PEK_U05 – potrafi wykonać skanowanie sieci
- PEK_U06 – potrafi wykorzystać techniki podsłuchiwania pakietów
- PEK_U07 – potrafi sprawdzić integralność danych w systemie komputerowym i wykorzystać techniki kryptograficzne do zwiększenia bezpieczeństwa systemu (m.in. SSL)
- PEK_U08 – potrafi skonfigurować system firewall
- PEK_U09 – potrafi znaleźć i wykorzystać informacje o bieżących problemach związanych z bezpieczeństwem systemów komputerowych

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 – jest świadomy znaczenia wagi przykładanej do pisania aplikacji z zachowaniem reguł bezpieczeństwa
- PEK_K02 – jest świadomy odpowiedzialności wynikającej z wiedzy o dziurach w bezpieczeństwie poszczególnych aplikacji lub systemów komputerowych
- PEK_K03 – rozumie konieczność samokształcenia oraz samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy w praktyce

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zagadnienia wstępne, Identyfikator użytkownika/grupy i prawa dostępu. Administrator systemu i jego uprawnienia.	2
Wy2	Ochrona dostępu do pamięci i programów specjalnych, programy systemowe działające z uprawnieniami nadzorcy systemu.	3
Wy3	Ochrona dostępu do urządzeń zewnętrznych oraz mechanizmów systemowych.	2
Wy4	Demony systemowe, ochrona zasobów	1
Wy5	Filtry pakietów. Zagrożenia w warstwie 3 protokołów IP (ICMP, UDP, TCP).	2

Wy6	Zagrożenia poszczególnych usług w protokołach TCP/IP i UDP/IP (SMTP, FTP, itp.)	2
Wy7	Polityka bezpieczeństwa.	2
Wy8	Wirusy, robaki, konie trojańskie i inne zagrożenia.	2
Wy9	Pisanie bezpiecznych programów - pułapki w funkcjach systemowych	2
Wy10	Systemy firewall.	2
Wy11	Skanowanie portów i metody aktywnego badania stanu sieci.	2
Wy12	Sniffing, spoofing, ataki Man-In-the-Middle	2
Wy13	Ochrona integralności danych, wykrywanie rootkitów	2
Wy14	Secure Sockets Layer (SSL) i inne mechanizmy warstw 3-7 (S-HTTP, PGP)	2
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wstęp, podsłuchiwanie pakietów (sniffing)	4
La2	Skanowanie sieci i testy penetracyjne	6
La3	Certyfikaty SSL – konfiguracja serwerów, dostęp do stron WWW z użyciem certyfikatów klienckich	4
La4	Programowanie SSL	6
La5	Testowanie integralności danych i ukrywanie rootkitów	4
La6	Systemy firewall	6
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykłady
N2. Praca własna – Problemy do rozwiązania podawane na wykładach
N3. Praca własna – zajęcia do wykonania w trakcie laboratorium, pisanie programów
N4. Praca własna – przygotowanie do zajęć
N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01-PEK_U09	Ocena wykonania zajęć laboratoryjnych
F2	PEK_U09, PEK_K01-PEK_K03	Ocena zagadnień problemowych podanych w trakcie wykładu
F3	PEK_W01-PEK-W09	Kolokwium zaliczeniowe
$P=0.9 \cdot F3 + 0.2 \cdot F2$, $P2=F1$		

Ocena podsumowująca powinna być jedna i wynikać z ocen formujących. Tutaj brak jest wpływu F1 na P. Czym jest P2? Wzór należy przeformułować. Ponadto w czasie wykładu powinna być sprawdzana wiedza, a nie umiejętności (efekty kształcenia brane pod uwagę podczas formułowania oceny F2).

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u> [1] GARFINKEL & SPAFFORD: Bezpieczeństwo w Uniksie i Internecie [2] SCHNEIER, BRUCE : Kryptografia dla praktyków [3] BACH, MAURICE J., Budowa systemu operacyjnego UNIX [4] KUTYŁOWSKI M., Kryptografia. Teoria i praktyka zabezpieczania systemów komputerowych <u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u> [1] Stevens - Programowanie zastosowań sieciowych w systemie UNIX [2] Silberschatz, Abraham – Podstawy systemów operacyjnych
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Tomasz Surmacz, tomasz.surmacz@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Bezpieczeństwo Usług Sieciowych
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01 (wiedza)	S2INT_W04	C1	Wy1, Wy2	N1, N2, N5
PEK_W02	S2INT_W04	C1	Wy3, Wy4	N1, N2, N5
PEK_W03	S2INT_W04	C1	Wy3	N1, N2, N5
PEK_W04	S2INT_W04	C1	Wy2	N1, N2, N5
PEK_W05	S2INT_W04	C1	Wy12	N1, N2, N5
PEK_W06	S2INT_W04	C1	Wy5	N1, N2, N5
PEK_W07	S2INT_W04	C1	Wy6, Wy8	N1, N2, N5
PEK_W08	S2INT_W04	C1	Wy9	N1, N2, N5
PEK_W09	S2INT_W04	C1	Wy3, Wy7	N1, N2, N5
PEK_W10	S2INT_W04	C1	Wy14	N1, N2, N5
PEK_U01 (umiejętności)	S2INT_U05	C2, C3	Wy1-Wy2, La1-La6	N1, N3, N4, N5
PEK_U02	S2INT_U05	C2, C3	La1-La6	N3, N4, N5
PEK_U03	S2INT_U05	C2, C3	Wy4, La5-La6	N1, N3, N4, N5
PEK_U04	S2INT_U05	C2, C3	Wy5	N1, N5
PEK_U05	S2INT_U05	C2, C3	Wy11, La2	N1, N3, N4, N5
PEK_U06	S2INT_U05	C2, C3	Wy12, La1	N1, N3, N4, N5
PEK_U07	S2INT_U05	C2, C3	Wy13, La4, La5	N1, N3, N4, N5
PEK_U08	S2INT_U05	C2, C3	Wy10, La6	N1, N3, N4, N5
PEK_U09	S2INT_U05	C2, C3	La1-La6	N3, N4, N5
PEK_K01 (kompetencje)	S2INT_W04	C2, C3	La1-La6	N3, N4, N5
PEK_K02	S2INT_W04	C2, C3	La1-La6	N3, N4, N5
PEK_K03	S2INT_W04	C2, C3	La1-La6	N3, N4, N5

Wykład nie generuje umiejętności.

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Systemy Bezpieczne (FTC)
Nazwa w języku angielskim:	Secure and Fault-Tolerant Systems
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU306
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	75			75	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2			2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie się z pojęciami podstawowymi z zakresu modelowania, wykrywania i tolerowania uszkodzeń: defekt, uszkodzenie, błąd, klasy uszkodzeń i błędów, wiarygodność, dostępność, etc.
- C2 Zapoznanie się z architekturami systemów wykrywających i tolerujących uszkodzenia.
- C3 Zapoznanie się z konstrukcjami komponentów w/w systemów.
- C4 Zapoznanie się z metodami wykrywania i tolerowania uszkodzeń przez oprogramowanie.
- C5 Zapoznanie się z metodami przywracania stanu systemu po błędach i samonaprawy systemów.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – znajomość przyczyn stojących za potrzebą konstrukcji systemów komputerowych o podwyższonej wiarygodności i bezpieczeństwie użytkownika.
- PEK_W02 – znajomość źródeł powstawania błędów w systemach komputerowych i skutków jakie mogą być ich następstwami.
- PEK_W03 – znajomość różnic pomiędzy systemem wykrywającym a tolerującym uszkodzenia.
- PEK_W04 – znajomość wybranych metod testowania i procedur diagnostycznych związanych z weryfikacją funkcjonalności sprzętu i oprogramowania.
- PEK_W05 – znajomość podstawowych typów redundancji stosowanych w systemach wykrywających i/lub tolerujących uszkodzenia oraz ich typowych zastosowań.
- PEK_W06 – znajomość wybranych kodów wykrywających błędy, ich własności, oraz metod stosowania w konstrukcji komponentów sprzętowych i oprogramowania.
- PEK_W07 – znajomość wybranych klas układów samosprawdzalnych oraz dostarczanych przez nie własności i powodów ich konstruowania.
- PEK_W08 – znajomość technik i metod podwyższania wiarygodności składowania danych w pamięciach RAM
- PEK_W09 – znajomość typowych architektur systemów zdolnych do wykrywania i/lub tolerowania uszkodzeń i ich wpływu na wiarygodność i bezpieczeństwo systemu.
- PEK_W10 – znajomość wybranych technik wykrywania i tolerowania uszkodzeń specjalizowanych dla poziomu mikroarchitektury procesora ogólnego przeznaczenia, znajomość powodów, dla których rozwija się specjalizowane metody wykrywania i tolerowania uszkodzeń.
- PEK_W11 – znajomość wybranych technik wykrywania/tolerowania uszkodzeń przez oprogramowanie. Znajomość związku pomiędzy własnościami sprzętu a zdolnością oprogramowania do wykrycia uszkodzenia.
- PEK_W12 – znajomość metody punktów przywracania i jej własności.
- PEK_W13 – znajomość technik przywracania sprawności i samonaprawy systemu komputerowego po wystąpieniu błędu.
- PEK_W14 – świadomość istnienia i zrozumienie wyzwań stojących przed konstruktorami systemów komputerowych o podwyższonej niezawodności i bezpieczeństwie w czasach procesorów wielordzeniowych i hybrydowych platform sprzętowych. To jest kompetencja społeczna.

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – umiejętność rozróżnienia błędów powstałych w wyniku uszkodzeń sprzętu komputerowego i oprogramowania.
- PEK_U02 – umiejętność zastosowania metody tolerowania uszkodzeń w praktyce przy konstrukcji opisu sprzętowego w języku opisu sprzętu oraz programu komputerowego.
- PEK_U03 – umiejętność oceny własności wybranego kodu wykrywającego uszkodzenia.
- PEK_U04 – umiejętność skonstruowania środowiska testowego wykrywającego błędy oprogramowania i/lub sprzętu.
- PEK_U05 – umiejętność zastosowania zestawu metod wykrywania i/lub tolerowania uszkodzeń do podwyższenia wiarygodności nietrywialnego systemu komputerowego.
- PEK_U06 – umiejętność oceny kosztów związanych z podwyższeniem wiarygodności związanych ze zwiększoną złożonością systemu, oraz odniesienia tych kosztów do bieżącego stanu wiedzy.
- PEK_U07 – umiejętność przeanalizowania i przedstawienia zwięzłego raportu na temat stanu wiedzy z zakresu dwóch wybranych aktualnych zagadnień wykrywania i tolerowania uszkodzeń.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 – wyszukiwania informacji w przedmiotowych bazach danych oraz jej krytycznej analizy,
- PEK_K02 – zespołowej współpracy dotyczącej doskonalenia metod wyboru strategii mającej na celu optymalne rozwiązywanie powierzonych grupie problemów,
- PEK_K03 – rozumienia konieczności samokształcenia, w tym poprawiania umiejętności koncentracji uwagi i skupienia się na rzeczach istotnych oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności,

PEK_K04 – rozwijania zdolności samooceny i samokontroli oraz odpowiedzialności za rezultaty podejmowanych działań,
 PEK_K05 – przestrzegania obyczajów i zasad obowiązujących w środowisku akademickim,
 PEK_K06 – myślenia niezależnego i twórczego,
 PEK_K07 – istotę metodologii pracy polegającej na eksperymentalnej ocenie zaproponowanego rozwiązania i różnicowej charakteryzacji rozwiązania na tle istniejącego stanu wiedzy,
 PEK_K08 – obiektywnej oceny osiągniętych wyników i przejrzystej ich prezentacji w formie raportu.
 Należy dostosować sposób formułowania kompetencji do stylu formułowania wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, informacje organizacyjne i metodologiczne.	2
Wy2	Taksonomia systemów bezpiecznych i tolerujących uszkodzenia.	2
Wy3	Modele uszkodzeń i błędów, metryki odporności systemów.	2
Wy4	Testowanie i diagnostyka systemów cyfrowych.	2
Wy5	Typy redundancji. Wykrywanie błędów	2
Wy6	Wybrane kody wykrywające błędy i ich własności.	2
Wy7	Wybrane układy samosprawdzalne i ich własności.	2
Wy8	Tolerowanie uszkodzeń w pamięciach RAM.	2
Wy9	Architektury systemów wykrywających/tolerujących uszkodzenia.	2
Wy10	Tolerowanie uszkodzeń w mikroprocesorach w tym wielordzeniowych	2
Wy11	Wykrywanie uszkodzeń przy pomocy oprogramowania.	2
Wy12	Tworzenie i wykorzystywanie punktów kontrolnych.	2
Wy13	Przywracanie stanu systemu po błędzie.	2
Wy14	Samonaprawa systemów komputerowych.	2
Wy15	Repetitorium.	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Przedstawienie propozycji tematów projektów przez prowadzącego	2
Pr2	Wybór tematu projektu. Uzgodnienie planowanego zakresu prac.	2
Pr3	Przedstawienie wyników przeglądu literatury problemu.	2
Pr4	Przedstawienie wyników realizacji prototypowej przedmiotu projektu	2
Pr5	Zaplanowanie i uzgodnienie planowanego środowiska eksperymentu	2
Pr6	Przedstawienie wyników optymalizacji metody rozwiązania zadania	2
Pr7	Dostarczenie sprawozdania z realizacji projektu, prezentacja danych eksperymentalnych, wyników końcowych i wniosków z realizacji.	2
Suma godzin		14

Powinno być w sumie 15 godzin.

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
 N2. Praca własna: opracowanie wyników studiów literaturowych wybranego zagadnienia.

- N3. Praca własna: przygotowanie do kolokwium podsumowującego przedmiot.
 N4. Konsultacje ogólnodostępne.
 N5. Zajęcia projektowe konsultowane – praca własna w grupach dwuosobowych.
 N6. Praca własna: przygotowanie rozwiązania wybranego problemu badawczego w oparciu o studia literaturowe, środowiska eksperymentalnego służącego ocenie jakości rozwiązania względem wybranych kryteriów, przeprowadzenie eksperymentów, opracowanie wyników, przygotowanie raportu, opracowanie recenzji wzajemnej innych raportów grup.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U07 PEK_K01; PEK_K03- PEK_K08	Samodzielne przeprowadzenie studiów literaturowych i sporządzenie przeglądu stanu wiedzy na wybrany wąski temat z zakresu dziedziny przedmiotu w formie referatu.
F2	PEK_U07 PEK_K01; PEK_K03- PEK_K08	Samodzielne przeprowadzenie studiów literaturowych i sporządzenie przeglądu stanu wiedzy na wybrany wąski temat z zakresu dziedziny przedmiotu w formie referatu.
F3	PEK_W01-PEK_W14	Samodzielne przeprowadzenie studiów literaturowych z całości problematyki przedmiotu i przygotowanie do kolokwium.
F4	PEK_U01-PEK_U07 PEK_K01-PEK_K-8	Samodzielna realizacja projektu badawczego nad wybranym aktualnym zagadnieniem z dziedziny przedmiotu, stworzenie prototypu systemu i metodologicznie poprawnego środowiska eksperymentu; przeprowadzenie pomiarów i badań; synteza wyników eksperymentów; opracowanie wniosków i stworzenie raportu końcowego.
P1 = 0.25F1 + 0.25F2 + 0.5F3; P2 = F4		

Ocena podsumowująca powinna być jedna. Tu są dwie niezależne od siebie.

OPINIA ZOP: Wygląda, jakby całe zajęcia student miał przerobić samodzielnie. Wykład jest po to, aby przekazać studentowi wiedzę, której stopień opanowania sprawdzany jest na kolokwium, zatem samodzielne studia literaturowe nie powinny być przedmiotem kolokwium. Ponadto F1 i F2 wskazują na seminarium, a nie na projekt.

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Stanisław J. Piestrak, „Metody tolerowania uszkodzeń w układach i systemach cyfrowych”, Instytut Informatyki, Automatyki i Robotyki Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2005
- [2] Israel Korin i C. Mani Krishna, „Fault-tolerant systems”, Morgan Kaufmann, 2007

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Daniel J. Sorin, „Fault-tolerant Computer Architecture, Morgan & Claypool, 2009
- [2] Ikhwan Lee, Mehmet Basoglu, Michael Sullivan, „Survey of Error and Fault Detection Mechanisms”, University of Texas at Austin, 2011
- [3] Goutam Kumar Saha, „Software-based fault tolerance – A survey”, Ubiquity, 2006
- [4] Mushtaq, H.; Al-Ars, Z.; Bertels, K.; , "Survey of fault tolerance techniques for shared memory multicore/multiprocessor systems," *Design and Test Workshop (IDT), 2011*

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Krzysztof, Berezowski, krzysztof.berezowski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

.....
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU .....
 I SPECJALNOŚCI .....

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)**	Cele przedmiotu***	Treści programowe***	Numer narzędzia dydaktycznego***
PEK_W01 (wiedza)				
PEK_W02				
...				
...				
PEK_U01 (umiejętności)				
PEK_U02				
...				
PEK_K01 (kompetencje)				
PEK_K02				
...				

Proszę uzupełnić macierz powiązań.

** - wpisać symbole kierunkowych/specjalnościowych efektów kształcenia

*** - z tabeli powyżej

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium specjalnościowe
Nazwa w języku angielskim:	Internet Engineering Seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU307
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					60
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					2
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do tworzenia własnych oryginalnych rozwiązań.
- C2 Zdobycie umiejętności przygotowania prezentacji pozwalającej w sposób komunikatywny przekazać słuchaczom swoje oryginalne pomysły, koncepcje i rozwiązania.
- C3 Nabycie umiejętności kreatywnej dyskusji, w której w sposób rzeczowy i merytoryczny można uzasadnić i obronić swoje stanowisko.
- C4 Nabycie umiejętności pisania dzieła prezentującego własne osiągnięcia, w tym prezentacji własnych osiągnięć na tle rozwoju myśli światowej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 nabycie wiedzy o aktualnym stanie rozwoju oraz o trendach rozwojowych w obszarze informatyki

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 potrafi krytycznie ocenić rozwiązania naukowo-techniczne innych osób

PEK_U02 potrafi w dyskusji rzeczowo uzasadnić swoje oryginalne pomysły i rozwiązania

PEK_U03 potrafi przygotować prezentację zawierającą własny schemat badań w oparciu o analizę literaturową

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Omówienie tematyki seminarium oraz zalecanych pozycji literaturowych	2
Se2	Prezentacje indywidualne dotyczące omówienia aktualnego stanu wiedzy związanego z problematyką specjalności, klasyfikacja problemów – analiza metod i stosowanych środków informatycznych, dyskusja problemowa	6
Se3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką badań naukowych, formułowania zagadnień badawczych, definiowania zmiennych i kryteriów, hipotezy badawcze	6
Se4	Dyskusja w grupie seminaryjnej nt. stanu wiedzy literaturowej i założonej koncepcji rozwiązania problemów indywidualnych, które będą przedmiotem badań: 1 cykl prezentacji	6
Se5	Prezentacje podsumowujące stan realizacji wybranych tematów oraz założeń do pracy dyplomowej z wypukleniem własnego oryginalnego podejścia autora wraz z dyskusją w grupie seminaryjnej, przedstawienie opracowań pisemnych	10
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. prezentacja multimedialna
N2. dyskusja problemowa
N3. studia literaturowe
N4. opracowanie pisemne
N5. praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_U01 PEK_U02	Ocena prezentacji, aktywność w dyskusji przestrzegania harmonogramu,
F2	PEK_W01, PEK_U03	Ocena prezentacji podsumowujących oraz opracowania pisemnego
$P = 0.4 * F1 + 0.6 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] J. Apanowicz: „Zarys metodologii prac dyplomowych...”, 1997
- [2] M. Korzyński, „Metodyka eksperymentu”, WNT, 2006
- [3] D.C. Montgomery, „Design and Analysis of Experiments”, 2012
- [4] K. Liderman „Analiza ryzyka i ochrona informacji w systemach komputerowych”, 2008
- [5] R. Tadeusiewicz, „Drogi i bezdroża statystyki w badaniach naukowych”, 2002
- [6] Dennis A., Wixam B.H., “System Analysis, Design, John Wiley & Sons”, 2003
- [7] G.J. Cobb “Introduction to Design and Analysis of Experiments”, 1998
- [8] Literatura związana z problematyką wybranego obszaru badawczego

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Janusz Biernat, Janusz.biernat@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU Seminarium specjalnościowe Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Inżynieria internetowa

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W04 S2INT_W08	C1	Se1, Se2, Se3	N1, N2, N3, N5
PEK_U01	S2INT_U09	C2	Se2, Se4	N1, N2
PEK_U02	S2INT_U09	C3	Se4, Se5	N2, N3
PEK_U03	S2INT_U09	C4	Se5	N1, N2, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Sieciowe systemy multimedialne
Nazwa w języku angielskim:	Internet Multimedia Systems
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU308
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie podstawowej wiedzy, uwzględniającej jej aspekty aplikacyjne, z zakresu zdalnego nauczania
- C2. Poznanie technik tworzenia aplikacji webowych z elementami grafiki 3D
- C3. Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu technik tworzenia bogatych wizualnie aplikacji internetowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna zasady tworzenia materiałów edukacyjnych dostępnych w Internecie

PEK_W02 – zna techniki tworzenia aplikacji webowych z grafiką 3D

PEK_W03 – zna techniki tworzenia bogatych wizualnie aplikacji internetowych

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi tworzyć multimedialne lekcje internetowe

PEK_U02 – potrafi wykonać bogatą wizualnie aplikację internetową

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Bogate wizualnie aplikacje internetowe (RIA)	1
Wy2	Zdalne nauczanie przez Internet	2
Wy3	AJAX	2
Wy4	Flash i AIR	2
Wy5	Microsoft Silverlight i Java FX	2
Wy6	HTML5 i WebGL	2
Wy7	GWT	2
Wy8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, wprowadzenie, określenie problematyki, przedstawienie tematów projektów	2
Pr2	Omówienie szczegółowe zadań projektowych, podział projektu na podzadania, podział na zespoły, opracowanie harmonogramów	2
Pr3	Scenariusz lekcji multimedialnej	2
Pr4	Przygotowanie materiałów i implementacja lekcji multimedialnej	20
Pr5	Redakcja dokumentacji, podsumowanie efektów	2
Pr6	Ocena dokumentacji projektowej, prezentacja wyników	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykłady z wykorzystaniem slajdów

N2. Zajęcia projektowa – wykonywanie lekcji multimedialnej

N3. Konsultacje

N4. Praca własna – analiza dokumentacji technicznej, przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01-PEK_U02	Odpowiedzi ustne, obserwacja postępów prac prezentacja działania lekcji multimedialnej
F2	PEK_W01- PEK_W03	Kolokwium pisemne
P=0,66*F1+0,34*F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Zbigniew Zieliński *E-learning w edukacji. Jak stworzyć multimedialną i w pełni interaktywną treść dydaktyczną*
- [2] Adobe Creative Team *Adobe Flash CS5/CS5 PL Professional*
- [3] Zachary Kessin *HTML5. Programowanie aplikacji*
- [4] Paweł Maciejewski, Paweł Redmerski *Silverlight. Od podstaw*

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Andreas Anyuru *Professional WebGL Programming: Developing 3D Graphics for the Web*
- [2] James Weaver, Weiqi Gao, Stephen Chin and Dean Iverson *Pro JavaFX 2: A Definitive Guide to Rich Clients with Java Technology*

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Tomasz Walkowiak, Tomasz.walkowiak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Sieciowe systemy multimedialne** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INT_W06	C1	Wy1,Wy2	N1, N3, N4
PEK_W02	S2INT_W06	C2	Wy6	N1, N3, N4
PEK_W03	S2INT_W06	C3	Wy3,Wy4,Wy5, Wy7	N1, N3, N4
PEK_U01	S2INT_U08	C1	Pr1-Pr6	N2, N3, N4
PEK_U02	S2INT_U08	C1,C3	Pr1-Pr6	N2, N3, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Projekt z inżynierii internetowej
Nazwa w języku angielskim:	Internet Engineering Project
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU309
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				90	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				3	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)				1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Pogłębienie umiejętności niezbędnych dla realizacji informatycznego zadania projektowego z wykorzystaniem technologii internetowych.
- C2 Poznanie specyfiki realizacji projektów informatycznych, wyzwań i zagrożeń.
- C3 Nabycie umiejętności pracy w grupie projektowej, w tym organizacji pracy grupy, podziału ról, współpracy jej członków.
- C4 Nabycie umiejętności wykorzystywania narzędzi ułatwiających pracę w grupie.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 - potrafi rozwiązać zaawansowane zadanie inżynierskie z elementami badawczymi.
- PEK_U02 - potrafi opracować projekt dla wybranego problemu/zadania, oraz opracować jej szczegółową dokumentację.
- PEK_U03 - potrafi utrzymywać harmonogram realizacji poszczególnych faz projektu, określać role poszczególnych osób w zespole
- PEK_U04 - potrafi koncentrować uwagę zespołu i skupiać ją na rzeczach istotnych oraz stymulować indywidualne zdolności do grupowego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności,
- PEK_U05 - potrafi stworzyć aplikację wykorzystującą internet i realizującą postawione zadanie.
- PEK_U06 - potrafi przygotować prezentację i wystąpienie na wybrany temat.
- PEK_U07 - potrafi prowadzić dyskusję, argumentując merytorycznie swoje opinie.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 - rozumie konieczność zespołowej współpracy dotyczącej doskonalenia metod wyboru strategii mającej na celu optymalne rozwiązywanie powierzonych grupie problemów,
- PEK_K02 - rozumie konieczności współpracy w grupie, z zachowaniem metodologii projektowej z wyodrębnionymi fazami zbierania wymagań i formułowania założeń, wykonania projektu koncepcyjnego i technicznego, implementacji oraz testowania.
- PEK_K03 – ma świadomość konieczności rozwijania zdolności samooceny i samokontroli oraz odpowiedzialności za rezultaty działań podejmowanych grupowo.
- PEK_K04 – ma świadomość konieczności przestrzegania obyczajów i zasad obowiązujących w środowisku grup projektowych,
- PEK_K05 – rozumie konieczność myślenia niezależnego i twórczego, jednak podporządkowanego celom wspólnym zespołu projektowego.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Organizacja pracy grupy - funkcje. Sformułowanie zadania projektowego. Plan realizacji projektu.	1
Pr2	Określenie wymagań. Analiza pracochłonności i kosztorys. Zestawienie funkcji systemu, scenariuszy działania, schematów GUI itp.	4
Pr3	Prezentacja ofertowa projektu przyszłemu użytkownikowi.	2
Pr4	Sformułowanie założeń projektowych. Podział zadań pomiędzy członków grupy. Określenie punktów kontrolnych, kryterium oceny podejmowania decyzji zrealizowania zadań, zasady korelacji z innymi zadaniami itd.	4
Pr5	Realizacja projektu, punkty kontrolne,	10
Pr6	Uruchomienie systemu, początek wdrażania	2
Pr7	Odbiór wewnętrzny	1
Pr8	Integracja systemu	4
Pr9	Testy zewnętrzne, dokumentacja powykonawcza, odbiór końcowy	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Praca własna – indywidualna realizacja elementów obszernego zadania projektowego realizowanego w grupie kilkuosobowej.
- N2. Praca grupowa - realizacja obszernego zadania projektowego realizowanego w grupie kilkuosobowej.
- N3. Kilkudziesięciminutowe prezentacje grupowe na wybrany temat.
- N4. Konsultacje.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01 - PEK_U07, PEK_K01 - PEK_K05.	obserwacja pracy w grupie projektowej i realizacji projektu (utrzymanie harmonogramu), pisemne sprawozdania z realizacji etapów projektu, zrealizowanie projektu, uruchomienie i wdrożenie
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] CADLE J. , YEATES D., Zarządzanie procesem tworzenia systemów informacyjnych, WNT 2004.
- [2] PHILLIPS J., Zarządzanie projektami IT, Helion 2005.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] LEFFINGWELL D., WIDRID D., Zarządzanie wymaganiami, WNT 2003.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jan Nikodem, jan.nikodem@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Projekt z inżynierii internetowej** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_U01- PEK_U07	S2INT_U09, S2INT_U05	C1, C2, C3, C4	Pr1-Pr9	N1, N2, N3, N4
PEK_K01 - PEK_K05	K2INF_K01, K2INF_K03	C2, C3, C4	Pr1-Pr9	N1, N2, N3, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Ochrona i poufność danych
Nazwa w języku angielskim:	Cryptography and data security
Kierunek studiów:	Informatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU310
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	75			105	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			3	
Liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu matematycznych podstaw algorytmów kryptograficznych.
- C2. Pozyskanie wiedzy z zakresu metod ataków na algorytmy i protokoły kryptograficzne.
- C3. Zrozumienie istotnego znaczenia poprawnej implementacji algorytmów kryptograficznych oraz właściwego ich połączenia w kompleksowy system ochrony informacji.
- C4. Nabycie wiedzy z zakresu schematów identyfikacji i uwierzytelniania.
- C5. Nabycie wiedzy z zakresu zaawansowanych zastosowań schematów podpisów cyfrowych.
- C6. Nabycie praktycznej i teoretycznej wiedzy z zakresu procedur dystrybucji i uzgadniania kluczy szyfrujących w systemach wieloużytkownikowych.
- C7. Nabycie umiejętności wykorzystania różnych algorytmów kryptograficznych do stworzenia kompleksowego systemu ochrony informacji.
- C8. Nabycie umiejętności krytycznej oceny systemów ochrony informacji pod kątem potencjalnych zagrożeń i oferowanego bezpieczeństwa.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 – zna podstawy matematyczne zapewniające bezpieczeństwo symetrycznych oraz asymetrycznych algorytmów szyfrujących i podpisów cyfrowych.
- PEK_W02 – zna cechy podstawowych architektur symetrycznych algorytmów kryptograficznych, w szczególności sieci Feistla, sieci permutacyjno-podstawieniowe, bloki rozszerzania klucza.
- PEK_W03 – zna podstawy matematyczne protokołów uwierzytelniania w tym protokołów wyzwanie-odpowiedź i z wiedzą zerową.
- PEK_W04 – zna schematy niezaprzeczalnych, jednorazowych, pierścieniowych, ślepych i grupowych podpisów cyfrowych.
- PEK_W05 – zna zagadnienia dystrybucji i wyznaczania kluczy kryptograficznych w systemach wieloużytkownikowych.
- PEK_W06 – zna tradycyjne metody ataków na wybrane algorytmy szyfrujące i schematy podpisów cyfrowych.
- PEK_W07 – zna współczesne metody ataków na urządzenia realizujące algorytmy i protokoły kryptograficzne.

z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 – potrafi ocenić bezpieczeństwo systemu kryptograficznego łączącego w sobie różne algorytmy i protokoły kryptograficzne.
- PEK_U02 – potrafi przeprowadzić analizę działania algorytmów i protokołów kryptograficznych, oraz ocenić zapewniane przez nie bezpieczeństwo.
- PEK_U03 – potrafi uzasadnić znaczenie właściwej implementacji algorytmów i protokołów kryptograficznych oraz pokazać jakie konsekwencje dla bezpieczeństwa mają błędy implementacyjne.
- PEK_U04 – potrafi zaprojektować system informatyczny zapewniający kompleksową ochronę informacji i przeprowadzić jego krytyczną analizę.
- PEK_U05 – potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu metod ataków do przeprowadzenia analizy i oceny różnych algorytmów i protokołów kryptograficznych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do kryptografii, elementarne procedury szyfrowania danych, możliwości kryptografii, przypomnienie arytmetyki modularnej, chińskie twierdzenie o resztach, reszty kwadratowe, arytmetyka rozszerzonych ciał Galois	2
Wy2-3	Poufność doskonała, one-time pad, generatory pseudolosowe, szyfry strumieniowe, ataki z szyfrogramem	4
Wy4-5	Symetryczne algorytmy szyfrujące – sieci permutacyjno-podstawieniowe, sieci Feistla, współczesne algorytmy szyfrujące	4
Wy6	Problemy złożone obliczeniowo wykorzystywane w kryptografii asymetrycznej, algorytmy faktoryzacji i logarytmowania dyskretnego	2
Wy7-8	Kryptografia asymetryczna – szyfrowanie i schematy podpisów cyfrowych (RSA, ElGamal, Rabin), wymagania, zagrożenia i metody ataków	4
Wy9	Schematy identyfikacji i uwierzytelniania – hasła jednorazowe, protokoły wyzwanie-odpowiedź, protokoły z wiedzą zerową	2
Wy10	Protokoły wymiany i uzgadniania kluczy szyfrujących	2
Wy11	Zaawansowane schematy podpisów cyfrowych – podpisy pierścieniowe, niezaprzeczone, ślepe, jednorazowe, grupowe.	2

Wy12	Schematy dzielenia tajemnic, rozgłoszeniowe protokoły uzgadniania kluczy kryptograficznych	2
Wy13-14	Ataki na urządzenia realizujące operacje kryptograficzne i metody ochrony	4
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć – projekt		liczba godzin
Pr1	Prezentacja i omówienie tematów projektów	2
Pr2	Wybór i omówienie wstępnych założeń dotyczących wybranych tematów projektów	2
Pr3-4	Badania literaturowe i opracowanie struktury systemu ochrony informacji.	4
Pr5	Prezentacja rozwiązania, ocena spełnienia wymagań projektowych	2
Pr6-10	Implementacja wybranego rozwiązania	10
Pr11-12	Testy i weryfikacja poprawności działania	4
Pr13-14	Dokumentacja rozwiązania, przygotowanie prezentacji podsumowującej	4
Pr15	Prezentacje podsumowujące realizację projektu	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
<p>N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem projektora.</p> <p>N2. Praca własna – realizacja obszernego zadania projektowego realizowanego w grupach 2-3 osobowych.</p> <p>N3. Praca własna – rozwiązanie rozbudowanych zadań teoretyczno-praktycznych podsumowujących treści prezentowane na wykładzie i realizowane w grupach 2-3 osobowych.</p> <p>N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego</p> <p>N5. Konsultacje.</p>

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01, PEK_U03, PEK_U04, PEK_U05	Ocena realizacji i dokumentacji projektu
F2	PEK_U01, PEK_U02, PEK_U03, PEK_U05	Ocena zadań domowych związanych z treścią wykładu i realizowanych w trakcie semestru
F3	PEK_W01 ÷ PEK_W07	Ocena z kolokwium zaliczeniowego
$P = 0,4 * F1 + 0,4 * F2 + 0,2 * F3$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p>LITERATURA PODSTAWOWA</p> <p>[1] A.Menezes, P.van Oorschot, S.Vanstone "Kryptografia stosowana", WNT, 2005</p> <p>[2] Douglas R. Stinson „Kryptografia w teorii i praktyce”, WNT, 2005</p> <p>[3] BruceSchneier, „Kryptografia dla praktyków”, WNT, 2004</p>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] N. Koblitz, „Wykład z teorii liczb i kryptografii”, WNT, 2009
[2] M.Kutyłowski, Willy-B. Strothmann, "Kryptografia: teoria i praktyka zabezpieczania systemów komputerowych", Oficyna Wydawnicza ReadMe 1999

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)**Maciej Nikodem, maciej.nikodem@pwr.wroc.pl**

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Ochrona i poufność danych
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
I SPECJALNOŚCI **Inżynieria internetowa**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2INT_W07	C1	Wy1	N1,N2
PEK_W02	S2INT_W07	C3	Wy6-Wy8	N1,N2
PEK_W03	S2INT_W07	C4	Wy9	N1,N3
PEK_W04	S2INT_W07	C5	Wy11	N1,N3
PEK_W05	S2INT_W07	C6	Wy12	N1,N2,N3
PEK_W06	S2INT_W07	C2	Wy1-Wy3, Wy5	N1,N2,N3
PEK_W07	S2INT_W07	C8	Wy5, Wy13-Wy15	N1,N2,N3
PEK_U01	S2INT_U10	C3, C6-8	Pr1-Pr14	N2,N3
PEK_U02	S2INT_U10	C3, C6-8	Pr1-Pr14	N2,N3
PEK_U03	S2INT_U10	C3, C6-8	Pr1-Pr14	N2,N3
PEK_U04	S2INT_U05	C3, C6-8	Pr1-Pr14	N2,N3
PEK_U05	S2INT_U10	C3, C6-8	Pr1-Pr14	N2,N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium dyplomowe
Nazwa w języku angielskim:	Graduate Seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria internetowa
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU311
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do tworzenia własnych oryginalnych rozwiązań.
- C2 Zdobycie umiejętności przygotowania prezentacji pozwalającej w sposób komunikatywny przekazać słuchaczom swoje oryginalne pomysły, koncepcje i rozwiązania.
- C3 Nabycie umiejętności kreatywnej dyskusji, w której w sposób rzeczowy i merytoryczny można uzasadnić i obronić swoje stanowisko.
- C4 Nabycie umiejętności pisania dzieła prezentującego własne osiągnięcia, w tym prezentacji własnych osiągnięć na tle rozwoju myśli światowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 posiada wiedzę umożliwiającą przygotowanie i napisanie dzieła prezentującego własne rozwiązania naukowo-techniczne

PEK_W02 posiada wiedzę o aktualnym stanie rozwoju sieci informatycznych z uwzględnieniem rozwiązań katalogowych i metod projektowania

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 potrafi przygotować prezentację zawierającą wyniki własnych oryginalnych badań

PEK_U02 potrafi w dyskusji rzeczowo uzasadnić swoje oryginalne pomysły i rozwiązania

PEK_U03 potrafi krytycznie ocenić rozwiązania naukowo-techniczne innych osób

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Omówienie zasad przygotowania i pisanie pracy dyplomowej, a w szczególności przedstawienie zasad edytorskich	2
Se2	Prezentacje indywidualne dotyczące omówienia aktualnego stanu wiedzy związanego z problematyką realizowanej pracy dyplomowej oraz odniesienia przewidywanego, oryginalnego własnego wkładu do osiągnięć literaturowych	8
Se3	Dyskusja w grupie seminaryjnej nt. stanu wiedzy literaturowej i założonej koncepcji rozwiązania stawianych sobie problemów, składających się na pracę dyplomową	6
Se4	Prezentacje indywidualne dotyczące zrealizowanej pracy dyplomowej z uwypukleniem własnego oryginalnego dorobku autora wraz z dyskusją w grupie seminaryjnej	14
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. prezentacja multimedialna
- N2. dyskusja problemowa
- N3. praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W02, PEK_U01	prezentacja
F2	PEK_W01, PEK_U02, PEK_U03	dyskusja
P= 0.5 F1+0.5 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

Literatura związana z problematyką pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)**Dr hab. inż. Janusz Biernat, Janusz.biernat@pwr.wroc.pl**

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Seminarium dyplomowe
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Inżynieria internetowa

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09	C4	Se1	N2
PEK_W02	K2INF_W10	C1	Se2, Se3	N3
PEK_U01	K2INF_U05	C2	Se2, Se4	N1
PEK_U02	K2INF_U05	C3	Se3, Se4	N2, N3
PEK_U03	K2INF_U05	C1 ,C2, C3, C4	Se3, Se4	N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim	Internetowe bazy danych i hurtownie danych
Nazwa w języku angielskim	Internet Databases and Data Warehouses
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	INEU403
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		15	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		60	60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2	2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2		2	2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy dotyczącej tworzenia analitycznych baz danych.
 C2 Nabycie wiedzy dotyczącej tworzenia internetowych baz danych
 C3 Zdobywanie umiejętności związanych z projektowaniem i tworzeniem analitycznych baz danych.
 C4 Zdobywanie umiejętności związanych z projektowaniem i tworzeniem internetowych baz danych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna etapy procesu odkrywania wiedzy w bazach danych oraz potrzeby raportowania analitycznego

PEK_W02 – zna modele i warstwy logiczne hurtowni danych

PEK_W03 – zna etapy procesu ekstrakcji, transformacji i ładowania danych

PEK_W04 – zna model warstwowy internetowej bazy danych

PEK_W05 – zna mechanizmy dostępu do baz danych wykorzystywane przez technologie do tworzenia stron WWW

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi stworzyć i zaimplementować model logiczny hurtowni danych w wybranym środowisku

PEK_U02 – potrafi modelować i zaimplementować proces ETL w wybranym środowisku

PEK_U03 – potrafi stworzyć raporty analityczne w wybranym środowisku

PEK_U04 – potrafi zaprojektować internetową bazę danych

PEK_U05 – potrafi zaimplementować stronę WWW korzystając z dostępu do bazy danych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne	1
Wy1	Etapy odkrywania wiedzy w bazach danych	1
Wy2-3	Rozwój systemów baz danych i potrzeby istnienia hurtowni danych	4
Wy4-5	Modele logiczne hurtowni danych	4
Wy6-7	Proces ekstrakcji, transformacji i ładowania danych	4
Wy8-9	Raportowanie analityczne w wybranym środowisku	4
Wy10	Rozwój internetowych baz danych	2
Wy11	Model warstwowy internetowej bazy danych	2
Wy12	Mechanizmy dostępu do baz danych	2
Wy13	Logika biznesowa internetowych baz danych	2
Wy14-15	Wybrane aspekty tworzenia stron WWW korzystających z dostępu do baz danych	4
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Sprawy organizacyjne.	1
La1-2	Tworzenie modelu logicznego i implementacyjnego bazy danych	3
La3-6	Tworzenie logiki prezentacji strony WWW – np. ASP.NET, PHP, JSP	6
La6	Dostęp do baz danych za pomocą ASP.NET, PHP	2
La7-8	Tworzenie logiki biznesowej internetowej bazy danych – JSP	3
Suma godzin		15

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne. Omówienie treści projektu.	2
Pr2-3	Opracowanie wymagań użytkownika dotyczących odkrywania wiedzy w bazach danych dla wybranego przykładu.	4
Pr4	Sformułowanie wymagań dotyczących usługi raportowania	2
Pr5-6	Zbudowanie modelu logicznego hurtowni danych	3

Pr6-7	Zaprojektowanie procesu ETL	2
Pr7-8	Propozycja środowiska do implementacji projektu	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej. N2. Wykład problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej. N3. Przygotowanie przebiegu laboratorium w formie sprawozdania. N4. Konsultacje. N5. Praca własna – przygotowanie do laboratorium. N6. Praca własna – przygotowanie do projektu. N7. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia wykładu. N8. Prezentacja projektu.	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-W05	Odpowiedzi ustne, sprawdzian pisemny w formie testu
F2	PEK_U01-U03	Sprawozdanie z ćwiczeń laboratoryjnych
F3	PEK_U04-U05	Ocena przygotowania projektu, obrona projektu, udział w dyskusjach problemowych.
$P = 1/3 * F1 + 1/3 * F2 + 1/3 * F3$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u></p> <p>[1] Pelikant A., Hurtownie danych. Od przetwarzania analitycznego do raportowania, Helion, Gliwice, 2011</p> <p>[2] Todman C., Projektowanie hurtowni danych. Wspomaganie zarządzania relacjami z klientami, Helion, Gliwice 2011</p> <p>[3] Balanescu E. i inni, PHP5 i MySQL Zastosowania e-commerce, Helion, Gliwice 2005</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] Gorawski M., Zaawansowane hurtownie danych. Silesian University of Technology Press, Gliwice, 2009</p> <p>[2] Walther S., ASP.NET 2.0. Księga eksperta, Helion, Gliwice 2008</p> <p>[3] Gajda W., PHP, MySQL i MVC. Tworzenie witryn WWW opartych na bazie danych, Helion, Gliwice 2010</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Robert Burduk, robert.burduk@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Internetowe bazy danych i hurtownie danych
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2ISK_W02	C1	Wy1, Wy2-3, Wy8-9	N1, N2, N4, N7
PEK_W02	S2ISK_W02	C1	Wy4-5	N1, N2, N4, N7
PEK_W03	S2ISK_W02	C1	Wy6-7	N1, N2, N4, N7
PEK_W04	S2ISK_W02	C2	Wy10, Wy11	N1, N2, N4, N7
PEK_W05	S2ISK_W02	C2	Wy12, Wy13, Wy14-15	N1, N2, N4, N7
PEK_U01	S2ISK_U03	C3	Pr2-3, Pr5-6	N4, N6, N7
PEK_U02	S2ISK_U03	C3	Pr6-7, Pr7-8	N4, N6, N7
PEK_U03	S2ISK_U03	C3	Pr4	N4, N6, N7
PEK_U04	S2ISK_U04	C4	La1-2	N3, N4, N5
PEK_U05	S2ISK_U04	C4	La3-6, La6, La7-8	N3, N4, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Projektowanie sieci komputerowych
Nazwa w języku angielskim:	Computer Networks Design
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU404
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40			80	60
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	1
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			1	1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu zastosowań sieci komputerowych oraz z zakresu modelowania, projektowania i optymalizacji sieci komputerowych
- C2 Zdobycie umiejętności formułowania, rozwiązywania i prezentacji problemów projektowania i optymalizacji sieci komputerowych
- C3. Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących kreatywne myślenie i działanie w celu rozwiązywania problemów z obszaru sieci komputerowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Posiada wiedzę z zakresu zastosowań sieci komputerowych.

PEK_W02 Posiada wiedzę z zakresu standardów sieci komputerowych obejmujących media transmisyjne, protokoły i technologie sieciowe.

PEK_W03 Posiada wiedzę z zakresu modelowania, projektowania i optymalizacji sieci komputerowych.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Umie wyszukiwać informacje dotyczące zagadnień związanych z działaniem, modelowaniem, projektowaniem i optymalizacją sieci komputerowych.

PEK_U02 Umie formułować problemy optymalizacji sieci komputerowych.

PEK_U03 Umie dobierać metody rozwiązywania problemów optymalizacji sieci komputerowych.

PEK_U04 Potrafi przygotować prezentację zawierającą wyniki własnych oryginalnych badań.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Potrafi kreatywnie działać i rozwiązywać problemy z obszaru sieci komputerowych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie do zagadnień metod projektowania sieci komputerowych.	1
Wy2	Podstawy metod optymalizacji.	2
Wy3	Przykłady modelowania rzeczywistych problemów optymalizacji sieci komputerowych.	2
Wy4	Przepływy wieloskładnikowe.	2
Wy5	Optymalizacja przepustowości kanałów i przepływów.	2
Wy6	Sieci z przepływami anycast.	2
Wy7	Sieci z przepływami multicast.	2
Wy8	Sieci przeżywalne	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Analiza literatury w wybranej tematyce związanej z sieciami komputerowymi	2
Pr2	Sformułowanie problemu badawczego dotyczącego projektowania sieci komputerowych	2
Pr3	Opracowanie metody rozwiązania problemu	2
Pr4	Analiza środowisk implementacyjnych	1
Pr5	Implementacja metody rozwiązania problemu	3
Pr6	Opracowanie scenariuszy badań i przeprowadzenie badań	2
Pr7	Analiza otrzymanych wyników	1
Pr8	Przygotowanie raportu końcowego	1
Pr9	Przedstawienie i obrona raportu końcowego	1
Suma godzin		15

Forma zajęć – seminarium		Liczba godzin
Se1	Prezentacje dotyczące omówienia wybranego problemu badawczego z zakresu modelowania i optymalizacji sieci komputerowych z uwzględnieniem studiów literaturowych wraz z dyskusją	4
Se2	Prezentacje dotyczące omówienia wybranej metody rozwiązania problemu badawczego z zakresu modelowania i optymalizacji sieci komputerowych wraz z dyskusją	4
Se3	Prezentacje dotyczące omówienia zrealizowanych prac badawczych przeprowadzonych dla rozwiązania wybranego problemu badawczego z zakresu modelowania i optymalizacji sieci komputerowych z uwzględnieniem studiów literaturowych wraz z dyskusją	7
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych N2. Wykład problemowy N3. Dyskusja problemowa N4. Konsultacje N5. Prezentacja - seminarium N6. Praca własna – przygotowanie do wykładu i projektu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 ÷ W03	Kolokwium, odpowiedź ustna, kartkówka
F2	PEK_U01 ÷ U03, PEK_K01	Ocena przygotowania projektu, obrona projektu, udział w dyskusjach problemowych
F3	PEK_U04	Ocena przygotowania prezentacji, udział w dyskusjach problemowych
$P = 0,34 F1 + 0,33 F2 + 0,33 F3$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u>
[1] K. Walkowiak, <i>Modeling and Optimization of Computer Networks</i> , Textbook, Wrocław University of Technology, 2011
[2] M. Pióro, D. Medhi, „Routing, Flow, and Capacity Design in Communication and Computer Networks”, Morgan Kaufman Publishers 2004
[3] A. Kasprzak, „Rozległe sieci komputerowe z komutacją pakietów”, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1997
[4] Buford J., Yu H. and Lua E., <i>P2P Networking and Applications</i> , Morgan Kaufmann, 2009
[5] W. Grover, „Mesh-based Survivable Networks: Options and Strategies for Optical, MPLS, SONET and ATM Networking”, Prentice Hall PTR, Upper Saddle River, New Jersey, 2004
<u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u>
[1] Standardy RFC (ang. Request for Comments) dostępne na stronie organizacji IETF (ang. Internet Engineering Task Force) www.ietf.org
[2] Standardy organizacji IEEE (ang. Institute of Electrical and Electronics Engineers) dostępne na stronie organizacji www.ieee.org
[3] R. K. Ahuja, T. L. Magnanti, and J. B. Orlin. <i>Network Flows: Theory, Algorithms, and Applications</i> , Prentice Hall, 1993
[4] Web site J. B. Orlin http://web.mit.edu/jorlin/www/

[5]	J. Vasseur, M. Pickavet, P. Demeester, <i>Network Recovery, Protection and Restoration of Optical, SONET-SDH, IP, and MPLS</i> , Elsevier, 2004
[6]	L. Ford, D Fulkerson, <i>Przepływy w sieciach</i> , PWN, Warszawa 1969
[7]	Hofmann M. and Beaumont L., <i>Content networking: architecture, protocols, and practice</i> , Morgan Kaufmann, San Francisco, 2005
[8]	Minoli D. , <i>IP Multicast with Applications to IPTV and Mobile DVB-H</i> , John Wiley & Sons, 2008
[9]	Aktualne artykuły naukowe

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
--

Dr hab. inż. Krzysztof Walkowiak, Krzysztof.walkowiak@pwr.wroc.pl
--

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Projektowanie sieci komputerowych
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2ISK_W03	C1	Wy1, Wy5÷Wy8	N1÷N4, N6
PEK_W02	S2ISK_W03	C1	Wy1, Wy5-Wy8	N1÷N4, N6
PEK_W03	S2ISK_W03	C1	Wy2÷Wy8	N1÷N4, N6
PEK_U01	S2ISK_U05	C2	Pr1÷Pr4, Pr8, Pr9	N4, N6
PEK_U02	S2ISK_U05	C2	Pr1, Pr2, Pr8, Pr9	N3, N4, N6
PEK_U03	S2ISK_U05, S2ISK_U06	C2	Pr3÷Pr9	N3, N4, N6
PEK_U04	S2ISK_U05, S2ISK_U06	C2	Se1÷Se3	N3, N3÷N6
PEK_K01	K2INF_K01	C3	Pr1÷Pr9	N3÷N6

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Zaawansowane metody programowania
Nazwa w języku angielskim:	Advanced programming methods
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU405
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	80			40	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2			1	

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Pogłębienie i uzupełnienie wiedzy o nowoczesnych metodach programowania obiektowego.
- C2 Poznanie zagadnień związanych z jakością systemów informatycznych oraz jej powiązaniach z metodyką projektowania oprogramowania.
- C3 Poszerzenie wiedzy o paradygmacie programowania uogólnionego.
- C4 Poznanie wybranych idiomów, wzorców projektowych i architektonicznych oraz ich zastosowań .
- C5 Praktyczne wykorzystanie języka UML oraz poznanych wzorców projektowych do realizacji projektów średniej skali z różnych dziedzin.
- C6 Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących inteligencję emocjonalną polegającą na umiejętności współpracy w grupie studenckiej mającej na celu efektywne rozwiązywanie problemów.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Posiada wiedzę o podstawowych mechanizmach obiektowych i oferowanych przez nie możliwościach: abstrakcji danych, hermetyzacji danych, dziedziczeniu i polimorfizmie. Zna pojęcia: klasy, obiektu, metody.
- PEK_W02 Zna składnię i znaczenie wybranych symboli i diagramów języka UML używanych do modelowania struktury i zachowania systemu. Posiada wiedzę o podstawowych związkach między klasami: uogólnieniu, powiązaniu, znajomości, agregacji, kompozycji i zależności.
- PEK_W03 Posiada wiedzę o czynnikach wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na jakość oprogramowania podczas jego projektowania. Zna najważniejsze metryki obiektowe do ilościowej oceny wybranych aspektów jakości oprogramowania.
- PEK_W04 Wie jak, nazywać różne typy dziedziczenia i objaśnić ich zalety i ograniczenia. Wie, jak objaśnić i scharakteryzować a) dziedziczenie interfejsu i implementacji, b) dziedziczenie jedno i wielobazowe. Wie jak zaimplementować i wykorzystać własności dziedziczenia do odwzorowania związków hierarchicznych. Rozumie ograniczenia dziedziczenia i zna środki zaradcze ich przewycięzania.
- PEK_W05 Wie, jak opisać szczegółowo działanie funkcji wirtualnej i zna konstrukcje programowe alternatywne wobec mechanizmu funkcji wirtualnych i dziedziczenia: nie-wirtualny interfejs, wzorzec „metoda szablonowa”, wzorzec „strategia” i delegowanie.
- PEK_W06, PEK_W07 Zna i rozumie pojęcia klasy sparametryzowanej i uogólnionego algorytmu. Ma wiedzę na temat konkretnych technik: wywołania zwrotnego, szablonów. Zna najważniejsze klasy kolekcje i algorytmy w standardowej bibliotece języka C++.
- PEK_W07 Posiada wiedzę na temat koncepcji metaprogramowania i wybranych jego techniki stosowane w kolekcji bibliotek boost.
- PEK_W08 Posiada wiedzę o a) podstawowych relacjach między pojęciami z dziedziny problemu i wspierających je bezpośrednio mechanizmach w językach obiektowych, b) ograniczeniach języków obiektowych i sposobach ich przewycięzania, c) genezie i przeznaczeniu wzorców projektowych oraz ich ogólnej klasyfikacji.
- PEK_W09 Zna sposoby modelowania związków strukturalnych między pojęciami za pomocą dziedziczenia klas i składania obiektów poprzez agregację i kompozycję. Ma wiedzę na temat strukturalnych wzorców projektowych wspomagających rozwiązywanie często spotykanych zadań tworzenia złożonych systemów z mniejszych części.
- PEK_W10 Posiada wiedzę o konstrukcyjnych wzorcach projektowych związanych z procesem tworzenia nowych obiektów, inicjowaniem i konfiguracją. Zna powszechnie przyjęte nazwy tych wzorców i rozumie ich działanie. Wie jakie związki zachodzą między różnymi rodzajami wzorców projektowych.
- PEK_W11 Posiada wiedzę o wzorcach czynnościowych, opisujących zachowanie i odpowiedzialność współpracujących ze sobą obiektów. Zna powszechnie przyjęte nazwy tych wzorców i rozumie ich działanie. Posiada szczegółową wiedzę na temat iteratora, jego odmian i sposobów implementacji.

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 Potrafi stosować w praktyce elementy obiektowości, konstruować spójne składniki oprogramowania.
- PEK_U02 Potrafi a) dokumentować oprogramowanie w języku UML i stosować diagram klas do modelowania struktury systemu obiektowego oraz diagram sekwencji do modelowania zachowania, b) implementować podstawowe związki między klasami w obiektowym języku programowania: uogólnienie, powiązanie, znajomość, agregacja, kompozycja i zależność.
- PEK_U03 Umie określić a) czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wpływające na jakość projektu systemu, b) wybrane metryki obiektowe używane do ilościowej oceny różnych aspektów jakościowych projektowanego systemu obiektowego.
- PEK_U04 Potrafi: a) modelować związki hierarchiczne i wyrażać je w języku UML, b) właściwie posługiwać się dziedziczeniem publicznym i prywatnym c) poprawnie stosować

mechanizm funkcji wirtualnych, polimorfizmu, wiązania dynamicznego d) zastosować mechanizmy alternatywne wobec funkcji wirtualnych: niewirtualny interfejs, metodę szablonową, strategię i delegowanie.

PEK_U05 Potrafi a) w prawidłowy sposób korzystać z mechanizmu funkcji wirtualnych i polimorfizmu dynamicznego, b) implementować w obiektowym języku programowania mechanizmy alternatywne wobec funkcji wirtualnych: nie-wirtualny interfejs, wzorzec „metoda szablonowa”, wzorzec „strategia” i delegowanie.

PEK_U06 Potrafi stosować a) technikę wywołania zwrotnego do tworzenia ogólniejszego kodu, b) klasy i algorytmy uogólnione w języku C++ do projektowania efektywnych struktur danych i algorytmów, c) Korzystać z uogólnionych klas i algorytmów standardowej biblioteki języka C++.

PEK_U07 Potrafi a) wykorzystywać zasady metaprogramowania do dynamicznej modyfikacji programu podczas jego kompilacji, b) zidentyfikować techniki metaprogramowania w standardowej bibliotece języka C++ oraz kolekcji bibliotek boost.

PEK_U08 Potrafi a) konstruować programy w oparciu o zasady ponownego użycia kodu, b) określić pojęcie wzorca projektowego c) wymienić podstawowe rodzaje wzorców i przeanalizować ich możliwości i ograniczenia.

PEK_U09 Potrafi a) analizować związki między klasami i obiektami w złożonych strukturach, b) analizować standardowe wzorce strukturalne: dekorator, kompozyt, fasadę, adapter, most, pełnomocnik c) zrealizować współdzielenie obiektów za pomocą wzorca projektowego „pyłek”, d) ocenić konsekwencje stosowania strukturalnych wzorców projektowych.

PEK_U10 Potrafi a) wykorzystać w projektowaniu i zaimplementować mechanizmy usprawniające tworzenie, inicjowanie i konfigurowanie obiektów, b) analizować standardowe rozwiązania wykorzystujące wzorce projektowe: budowniczego, fabrykę abstrakcyjną, metodę wytwórczą i prototyp, c) ocenić konsekwencje stosowania konstrukcyjnych wzorców pod kątem efektywności czasowej i pamięciowej d) wykorzystać do projektowania wzorzec architektoniczny „model widok kontroler”.

PEK_U11 Potrafi a) wykorzystać w projektowaniu i zaimplementować mechanizmy opisujące zachowanie i odpowiedzialność współpracujących ze sobą obiektów, b) analizować rozwiązania standardowych wzorców czynnościowych: iteratora, obserwatora, łańcucha zobowiązań, odwiedzającego, metody szablonowej, strategii, polecenia, stanu i innych. c) zaprojektować różne techniki iteracji i przeglądania złożonych struktur obiektowych, d) zarządzać zasobami za pomocą techniki „zdobywanie zasobu jest inicjalizacją”, e) ocenić konsekwencje stosowania czynnościowych wzorców projektowych pod kątem efektywności czasowej i pamięciowej.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Dostrzega konieczność wykorzystywania metod opartych na niestandardowych paradygmatach do rozwiązywania trudnych problemów decyzyjnych i opisu złożonej rzeczywistości.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe założenia obiektowego paradygmatu programowania. Przegląd podstawowych pojęć. Rys historyczny i elementarna charakterystyka cech obiektowych w wybranych językach programowania. Obiektowy paradygmat na tle innych.	2
Wy2	Omówienie znaczenia wybranych symboli notacji UML (Unified Modelling Language) używanej na zajęciach do modelowania systemów obiektowych z różnych perspektyw.	2
Wy3	Charakterystyka czynników jakości oprogramowania. Ogólny zarys metod obiektowych i wpływ ich stosowania na jakość oprogramowania.	2

Wy4	Dziedziczenie i jego zastosowania.	2
Wy5	Wybrane wzorce i idiomy alternatywne wobec dziedziczenia.	2
Wy6-7	Programowanie uogólnione i jego mechanizmy na przykładzie standardowej biblioteki języka C++.	4
Wy8	Metaprogramowanie z przykładami biblioteki Boost.	2
Wy9	Mechanizmy ponownego użycia kodu. Wzorce projektowe, ich klasyfikacja i zastosowania. Wzorce architektoniczne na przykładzie MVC (Model View Controller).	2
Wy10-11	Wzorce strukturalne	4
Wy12-13	Wzorce kreacyjne	4
Wy14-15	Czynnościowe wzorce projektowe	4
	Suma godzin	30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Przedstawienie zakresu tematycznego projektu. Podział na grupy projektowe, wybór tematów. Podanie harmonogramu realizacji poszczególnych etapów. Wskazanie oprogramowania wspierającego projektowanie.	1
Pr2	Opracowanie ogólnej wizji projektu, opis dziedziny problemu, sformułowanie celu i zakresu.	1
Pr3-4	Analiza wymagań użytkownika. Opracowanie słownika pojęć z dziedziny problemu i opisu ich wzajemnych relacji.	2
Pr5-6	Wykonanie modeli systemu właściwych dla etapu analizy. Weryfikacja wymagań funkcjonalnych systemu. Dobór narzędzi i środowisk do rozwijania systemu.	2
Pr7-9	Odwzorowanie pojęć z dziedziny problemu na byty programowe. Wybór stosownych technik obiektowych, wzorców projektowych, architektonicznych. Opracowanie modeli struktury systemu z różnych perspektyw.	3
Pr10-11	Analiza krytyczna różnych wariantów rozwiązań.	2
Pr12-13	Implementacja szkieletu wybranych rozwiązań, testowanie i prezentowanie ich funkcjonalności.	2
Pr14-15	Przygotowanie i prezentacja dokumentacji projektowej.	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład w formie slajdów
N2. Oprogramowanie wspierające tworzenie schematów UML
N3. Środowisko programistyczne do rozwijania oprogramowania

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-W12	Test sprawdzający wiedzę
F2	PEK_U01-U14	Pisemna dokumentacja projektowa
P = F1 + F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Meyers S., C++. 50 efektywnych sposobów na udoskonalenie Twoich programów. Helion,
- [2] Eckel B., Thinking in C++. Edycja polska. Helion
- [3] Stroustrup B., Język C++, wyd. 5. zmienione i rozszerzone, WNT
- [4] Gamma E. i inni., Wzorce projektowe. Elementy oprogramowania obiektowego wielokrotnego użytku., WNT

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Meyers. S., Effectife C++. 55 Specific Ways to Improve Your Programs and Design, 3rd ed., Addison-Wesley
- [2] Meyers. S., Effectife STL, 50 Specific Ways to Improve Your Use of the Standard Template Library, Addison-Wesley
- [3] Sutter H., Alexandrescu A., C++ Coding Standards, Addison-Wesley

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Cichosz, Jacek.cichosz@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU Zaawansowane metody programowania Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka I SPECJALNOŚCI Systemy i sieci komputerowe

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2ISK_W04	C1	Wy1	N1
PEK_W02	S2ISK_W04	C1	Wy2	N1
PEK_W03	S2ISK_W04	C2	Wy3	N1
PEK_W04	S2ISK_W04	C2	Wy4	N1
PEK_W05	S2ISK_W04	C2, C4	Wy5	N1
PEK_W06	S2ISK_W04	C3	Wy6	N1
PEK_W07	S2ISK_W04	C3	Wy7	N1
PEK_W08	S2ISK_W04	C3	Wy8	N1
PEK_W09	S2ISK_W04	C4	Wy10, 11	N1
PEK_W10	S2ISK_W04	C4	Wy12, 13	N1
PEK_W11	S2ISK_W04	C4	Wy14, 15	N1
PEK_U01	S2ISK_U07	C1	Pr1	N1
PEK_U02	S2ISK_U07	C1, 5	Wy2, Pr3÷9	N1÷N3
PEK_U03	S2ISK_U07	C2	Wy3, Pr2÷15	N1, N2
PEK_U04	S2ISK_U07	C1, 2	Wy4,5, Pr5÷9	N1, N2
PEK_U05	S2ISK_U07	C1, 2	Wy4,5, Pr12, 13	N1÷N3
PEK_U06	S2ISK_U07	C3	Wy6, 7, Pr7÷11	N1, N3
PEK_U07	S2ISK_U07	C3	Wy8, Pr5÷11	N1, N3
PEK_U08	S2ISK_U07	C2, 4	Wy2, 9, Pr2÷9	N1, N3
PEK_U09	S2ISK_U07	C1, 4	Wy9, Pr7÷9	N1, N3
PEK_U10	S2ISK_U07	C1, 4	Wy12,13, Pr7÷9	N1, N3
PEK_U11	S2ISK_U07	C1, 4	Wy14,15, Pr7÷9	N1, N3
PEK_K01	S2ISK_K01	C6	Pr1÷15	N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Systemy wspomaganie decyzji i symulacja komputerowa
Nazwa w języku angielskim:	Decision Systems and Computer Simulation
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	INEU406
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15	15	15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30	90	30
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1	3	1
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1	1	1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy w zakresie zastosowania metod sztucznej inteligencji w projektowaniu efektywnych algorytmów na potrzeby zagadnień decyzyjnych.
- C2 Nabycie wiedzy dotyczącej architektury komputerowych systemów eksperymentowania.
- C3 Nabycie wiedzy dotyczącej wieloaspektowych eksperymentów symulacyjnych.
- C4 Zdobywanie umiejętności projektowania i implementacji elementów komputerowego systemu eksperymentowania, w tym algorytmów opartych na metodach sztucznej inteligencji.
- C5 Zdobywanie umiejętności prowadzenia badań symulacyjnych zgodnie z wielostopniowym planem eksperymentu
- C6 Zdobywanie umiejętności przeprowadzenia analizy statystycznej i prezentacji wyników symulacyjnych badań porównawczych, w szczególności badań efektywności algorytmów decyzyjnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 posiada wiedzę o metodach i zasadach projektowania efektywnych algorytmów na potrzeby problemów decyzyjnych w obszarze informatyki

PEK_W02 posiada wiedzę w zakresie architektury komputerowych systemów eksperymentowania na potrzeby badań symulacyjnych

PEK_W03 posiada wiedzę z zakresu planowania wieloaspektowych eksperymentów i analizy ich wyników

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 potrafi dokonać programowej implementacji modułów systemu eksperymentowania, w tym algorytmów na potrzeby decyzyjnego zagadnienia optymalizacyjnego

PEK_U02 potrafi przeprowadzić badania symulacyjne według opracowanego wielostopniowego planu eksperymentu

PEK_U03 potrafi opracować i przedstawić analizę wyników badań symulacyjnych w formie multimedialnej prezentacji komputerowej i publikacji

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 potrafi pracować w grupie przy wykonaniu złożonego zadania projektowego wykonując przydzielone zadania zgodnie z harmonogramem pracy

PEK_K02 dostrzega potrzebę stosowania metod statystycznych do opisu rezultatów eksperymentów

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Kwestie organizacyjne: kompozycja czterech form zajęć. Teoria decyzji a badania operacyjne. Systemy decyzyjne. Przegląd zagadnień decyzyjnych z obszaru informatyki. Algorytmy deterministyczne, heurystyczne i meta-heurystyczne oparte na sztucznej inteligencji – metody i zasady konstrukcji algorytmów.	3
Wy2	Zasady prowadzenia badań symulacyjnych. Symulacja komputerowa. Przykłady praktycznych zastosowań. Porównawcze badania efektywności algorytmów – wskaźniki jakości, system eksperymentowania jako obiekt we/wy.	3
Wy3	Architektura komputerowych systemów eksperymentowania. Funkcje modułów: planowanie eksperymentów, algorytmy, symulator, wizualizacja działania algorytmów, prezentacja wyników, baza danych. Narzędzia programistyczne.	4
Wy4	Badania symulacyjne wieloaspektowe. Formułowanie tez badawczych. Planowanie eksperymentów wielostopniowych. Zasady i przykłady.	2
Wy5	Analiza wyników eksperymentów symulacyjnych – zastosowanie testów statystycznych. Prezentacja wyników badań – zasady tworzenia raportów oraz opracowywania wyników w formie artykułów naukowych.	3
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Sprawy organizacyjne. Zapoznanie z komputerowymi systemami eksperymentowania desygnowanymi przez prowadzącego – przykładowe uruchomienie.	2
Lab2	Opracowanie własnych tez badawczych i planów eksperymentów na potrzeby badań porównawczych algorytmów rozwiązujących desygnowane zagadnienie.	2

Lab3	Przeprowadzenie zaplanowanych badań symulacyjnych przy użyciu desygnowanego symulatora. Wykonanie raportu z uzyskanych wyników badań.	2
Lab4	Wykonywanie przez grupy projektowe programistycznych elementów własnego komputerowego systemu eksperymentowania. Testowanie aplikacji.	6
Lab5	Wykonywanie wieloaspektowych badań symulacyjnych przy użyciu wykonanego systemu eksperymentowania.	3
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, w tym ustanowienie 2 - 3 osobowych grup projektowych. Omówienie i uzgodnienie tematyki zagadnień optymalizacyjnych (z prowadzącym) dla poszczególnych grup projektowych.	2
Pr2	Opracowanie propozycji elementów systemu eksperymentowania do wykonania przez grupy projektowe – np. implementacji nowego algorytmu rozwiązującego zagadnienie oraz architektury systemu eksperymentowania. Uzgodnienie zadań projektowych z prowadzącym. Sporządzenie wykresu Gantt'a na potrzeby harmonogramowania realizacji projektu - z użyciem narzędzia MS Project.	2
Pr3	Realizacja zadań projektowych zgodnie z przyjętym harmonogramem – przedstawianie prowadzącemu stanu realizacji projektu.	6
Pr4	Prezentacja działania wykonanych przez grupy projektowe komputerowych systemów eksperymentowania.	4
Pr5	Omówienie przedstawionych raportów pisemnych z badań (w formie publikacji)..	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Sprawy organizacyjne - zasady opracowywania i przedstawienia prezentacji seminaryjnych, stosowane narzędzia informatyczne, zawartość merytoryczna, harmonogram wystąpień dla grup projektowych. Przegląd tematyki.	2
Se2	Pierwsza tura prezentacji – analiza wyników badań symulacyjnych wykonanych przez 3-osobowe grupy projektowe przy użyciu komputerowych systemów eksperymentowania desygnowanych przez prowadzącego. Dyskusja problemowa - analiza krytyczna odnośnie problemu (jakości zaprojektowanych algorytmów) oraz produktu (wykonanego symulatora). Prezentacja propozycji własnego symulatora i harmonogramu prac danej grupy nad projektem (wykres Gantt'a).	6
Se3	Druga tura prezentacji – przedstawienie komputerowego systemu eksperymentowania wykonanego przez każdą grupę realizującą wybrane zagadnienie, w tym wyników badań symulacyjnych uzyskanych przy użyciu własnego systemu. Dyskusja problemowa - analiza krytyczna zagadnienia (tez badawczych) oraz produktu (wykonanego symulatora). Prezentacja wynikowego wykresu Gantt'a.	6
Se4	Ocena wszystkich prezentacji przez słuchaczy. Dyskusja nad zaletami i wadami poszczególnych wystąpień. Uzasadnienie ocen przez prowadzącego. Sformułowanie sugestii przyszłościowych – udoskonalających formę i treść prezentacji.	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład problemowy
- N2. Prezentacja multimedialna
- N3. Dyskusja problemowa
- N4. Badania symulacyjne
- N5. Raport pisemny z analizą wyników badań
- N6. Zadania projektowe programistyczne
- N7. Sprawdzian pisemny
- N8. Konsultacje
- N9. Praca własna - samodzielne studia

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_W02, PEK_W03	aktywność na wykładach, ocena z końcowego pisemnego sprawdzianu egzaminacyjnego
F2	PEK_U01, PEK_U02, PEK_U03	aktywność na zajęciach laboratoryjnych, ocena jakości raportu pisemnego z laboratorium
F3	PEK_U01, PEK_U02, PEK_U03	ocena wykonanych zadań projektowych, ocena raportu pisemnego z projektu
F4	PEK_U03, PEK_K01	aktywność na zajęciach seminaryjnych, ocena jakości prezentacji multimedialnych
$P = 0.25 * F1 + 0.1 * F2 + 0.5 * F3 + 0.15 * F4$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Koszałka L., Kurzyński M., *Zbiór zadań i problemów z teorii identyfikacji, eksperymentu i rozpoznawania*, Oficyna Wydawnicza PWr, 1991.
- [2] Jędrzejczyk Z., *Badania operacyjne w przykładach i zadaniach*, PWN, 2007..
- [3] Matyka M., *Symulacje komputerowe w fizyce*, Helion, 2011.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

Pozycje desygnowane przez wykładowcę na zakończenie każdego wykładu.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Leszek Koszałka, leszek.koszalka@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Systemy wspomagania decyzji i symulacja komputerowa
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Systemy i sieci komputerowe

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2ISK_W05	C1	Wy1, Wy2	N1, N2, N6-N9
PEK_W02	S2ISK_W05	C2, C4	Wy3	N1, N2, N6-N9
PEK_W03	S2ISK_W05	C3, C5	Wy2, Wy4	N1, N2, N4, N7-N9
PEK_U01	S2ISK_U09	C2, C4	Lab1, Lab4, Pr2, Pr3, Pr4	N6, N8, N9
PEK_U02	S2ISK_U08	C3, C5	Lab2, Lab3, Lab5, Pr3,	N4, N8, N9
PEK_U03	S2ISK_U10	C1, C3, C5, C6	Lab3, Pr4, Pr5, Se1-Se4	N2, N3, N5, N8, N9
PEK_K01	S2ISK_K02	C4, C6	Lab2-Lab5, Pr2-Pr4, Se2, Se3	N4, N5, N6, N8, N9
PEK_K02	S2ISK_K01	C6	Wy5, Lab3, Pr3, Se2, Se3	N1, N3, N5, N9

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium specjalnościowe
Nazwa w języku angielskim:	Computer Systems and Networks Seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU407
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					60
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					2
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do tworzenia własnych oryginalnych rozwiązań.
- C2 Zdobycie umiejętności przygotowania prezentacji pozwalającej w sposób komunikatywny przekazać słuchaczom swoje oryginalne pomysły, koncepcje i rozwiązania.
- C3 Nabycie umiejętności kreatywnej dyskusji, w której w sposób rzeczowy i merytoryczny można uzasadnić i obronić swoje stanowisko.
- C4 Nabycie umiejętności pisania dzieła prezentującego własne osiągnięcia, w tym prezentacji własnych osiągnięć na tle rozwoju myśli światowej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 nabycie wiedzy o aktualnym stanie rozwoju oraz o trendach rozwojowych w obszarze informatyki

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 potrafi krytycznie ocenić rozwiązania naukowo-techniczne innych osób

PEK_U02 potrafi w dyskusji rzeczowo uzasadnić swoje oryginalne pomysły i rozwiązania

PEK_U03 potrafi przygotować prezentację zawierającą własny schemat badań w oparciu o analizę literaturową

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Omówienie tematyki seminarium oraz zalecanych pozycji literaturowych	2
Se2	Prezentacje indywidualne dotyczące omówienia aktualnego stanu wiedzy związanego z problematyką specjalności, klasyfikacja problemów – analiza metod i stosowanych środków informatycznych, dyskusja problemowa	6
Se3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką badań naukowych, formułowania zagadnień badawczych, definiowania zmiennych i kryteriów, hipotezy badawcze	6
Se4	Dyskusja w grupie seminaryjnej nt. stanu wiedzy literaturowej i założonej koncepcji rozwiązania problemów indywidualnych, które będą przedmiotem badań: 1 cykl prezentacji	6
Se5	Prezentacje podsumowujące stan realizacji wybranych tematów oraz założeń do pracy dyplomowej z wypukleniem własnego oryginalnego podejścia autora wraz z dyskusją w grupie seminaryjnej, przedstawienie opracowań pisemnych	10
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. prezentacja multimedialna

N2. dyskusja problemowa

N3. studia literaturowe

N4. opracowanie pisemne

N5. praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_U01 PEK_U02	Ocena prezentacji, aktywność w dyskusji przestrzegania harmonogramu,
F2	PEK_W01, PEK_U03	Ocena prezentacji podsumowujących oraz opracowania pisemnego
$P = 0.4 * F1 + 0.6 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] J. Apanowicz: „Zarys metodologii prac dyplomowych...”, 1997
- [2] M. Korzyński, „Metodyka eksperymentu”, WNT, 2006
- [3] D.C. Montgomery, „Design and Analysis of Experiments”, 2012
- [4] K. Liderman „Analiza ryzyka i ochrona informacji w systemach komputerowych”, 2008
- [5] R. Tadeusiewicz, „Drogi i bezdroża statystyki w badaniach naukowych”, 2002
- [6] Dennis A., Wixam B.H., “System Analysis, Design, John Wiley & Sons”, 2003
- [7] G.J. Cobb “Introduction to Design and Analysis of Experiments”, 1998
- [8] Literatura związana z problematyką wybranego obszaru badawczego

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Iwona Poźniak-Koszalka, iwona.pozniak-koszalka@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Seminarium specjalnościowe
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Systemy i sieci komputerowe

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W04	C1	Se1, Se2, Se3	N1, N2, N3, N5
PEK_U01	S2ISK_U16	C2	Se2, Se4	N1, N2
PEK_U02	S2ISK_U16	C3	Se4, Se5	N2, N3
PEK_U03	S2ISK_U16	C4	Se5	N1, N2, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Seminarium dyplomowe
Nazwa w języku angielskim:	Diploma seminar
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Inżynieria systemów informatycznych
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU410
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)					2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zdobycie wiedzy o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki
- C2 Nabycie umiejętności czytelnego i interesującego sposobu prezentacji treści z zakresu przygotowywanej pracy magisterskiej.
- C3 Zna reguły kreatywnej dyskusji.
- C4 Potrafi określić kierunki i sposoby dalszego zdobywania wiedzy.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w obszarze informatyki w zakresie tematyki podejmowanej przez kolegów z grupy seminaryjnej w ramach ich prac magisterskich.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi referować poszczególne fazy realizacji dyplomowej pracy magisterskiej.
PEK_U02 Umie przygotować prezentację zawierającą wyniki końcowe pracy, uzasadnić wnioski i konkluzje.
PEK_U03 Potrafi określić kierunki i sposoby dalszego zdobywania wiedzy.
PEK_U04 Zna reguły kreatywnej dyskusji

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Zajęcia organizacyjne	2
Se2-8	Prezentacje referatów z zakresu wiedzy wymaganej do realizacji przygotowywanej pracy magisterskiej z podaniem harmonogramu realizacji pracy	14
Se9-15	Prezentacje referatów zawierających wyniki pracy i wnioski.	14
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Praca własna – przygotowanie do prezentacji referatu.
N2. Prezentacja referatu z wykorzystaniem wideoprojektora
N3. Dyskusja na temat treści i formy referatu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 PEK_U01	Obserwacja prezentacji referatów, odpowiedzi na pytania, udziału w dyskusji w części pierwszej – podstaw pracy.
F2	PEK_U02 ÷ PEK_U04	Obserwacja prezentacji referatów, odpowiedzi na pytania, udziału w dyskusji w części drugiej – uzyskanych rezultatów.
$P=1/2*F1 + 1/2* F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Literatura z obszaru inżynierskiego pracy magisterskiej
- [2] Literatura związana z problematyką obszaru badawczego pracy magisterskiej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jan Magott, jan.magott@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Seminarium dyplomowe
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Inżynieria systemów informatycznych

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09	C1	Se2-15	N1, N3
PEK_U01	K2INF_U05	C2	Se2-15	N1, N2
PEK_U02	K2INF_U05	C2	Se2-15	N1, N2
PEK_U03	K2INF_U05	C4	Se2-15	N1, N3
PEK_U04	K2INF_U05	C3	Se2-15	N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Pracownia problemowa
Nazwa w języku angielskim:	Case Study
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU419
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				60	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				2	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)				1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności wyboru i ustalenia metodyki tworzenia dzieła w postaci pracy magisterskiej
 C2 Nabycie umiejętności formułowania zagadnień badawczych, definiowania zmiennych i kryteriów oraz hipotez badawczych, nabycie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do tworzenia własnych oryginalnych rozwiązań.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 potrafi wykonać zadania w ramach realizacji złożonego zadania badawczego

PEK_U02 potrafi sformułować indywidualny problem – temat pracy dyplomowej

PEK_U03 nabywa umiejętności wyboru i ustalenia metodyki tworzenia dzieła w postaci pracy magisterskiej

PEK_U04 potrafi dokonać wyboru środowiska badawczego, zaplanować eksperymenty

PEK_U05 umie opracować dokumentację zawierającą efekty osiągnięte w ramach pracowni problemowej

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zapoznanie się z aktualnymi obszarami naukowymi i kierunkami rozwoju dyscyplin naukowych związanych ze specjalnością, omówienie źródeł literaturowych	2
Pr2	Zapoznanie się z obszarem problemowym projektu. Przegląd rozwiązań w obszarze problemu – analiza metod i stosowanych środków informatycznych, dyskusja problemowa	4
Pr3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką badań naukowych, formułowanie zagadnień badawczych, definiowanie zmiennych i kryteriów, hipotezy badawcze, <ul style="list-style-type: none"> • Przegląd metod badań naukowych i technik prowadzenia badań, • Wybór środowiska badawczego, planowanie eksperymentów. • Analiza wyników badań, rola analizy statystycznej, wnioskowanie.	4
Pr4	Realizacja indywidualnych zadań projektowych wg harmonogramu realizacji I etapu pracy	4
Pr5	Realizacja spotkań zespołu z prowadzącym , prezentacja efektów etapu I, dyskusja problemowa	4
Pr6	Realizacja indywidualnych zadań projektowych wg harmonogramu realizacji II etapu pracy	4
Pr7	Realizacja spotkań zespołu z prowadzącym , prezentacja efektów etapu II, dyskusja problemowa	4
Pr8	Prezentacja ustalonego na podstawie wcześniejszych aktywności tematu przyszłej pracy dyplomowej oraz wstępnej koncepcji jej realizacji, weryfikacja opracowań pisemnych	4
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Prezentacja multimedialna

N2. Dyskusja problemowa

N3. Konsultacje

N4. Praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01- PEK_U04, PEK_K01	Ocena prezentacji kolejnych etapów realizacji projektu, przestrzegania harmonogramu, aktywność w zespole, kreatywna postawa
F2	PEK_U05	Ocena jakości wykonanej dokumentacji
$P=0.5 * F1 + 0.5 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] J. Apanowicz: „Zarys metodologii prac dyplomowych...”, 1997
- [2] M. Korzyński, „Metodyka eksperymentu”, WNT, 2006
- [3] D.C. Montgomery, „Design and Analysis of Experiments”, 2012
- [4] K. Liderman „Analiza ryzyka i ochrona informacji w systemach komputerowych”, 2008
- [5] R. Tadeusiewicz, „Drogi i bezdroża statystyki w badaniach naukowych”, 2002
- [6] Dennis A., Wixam B.H., “System Analysis, Design, John Wiley & Sons”, 2003
- [7] G.J. Cobb “Introduction to Design and Analysis of Experiments”, 1998

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [8] Pozycje literaturowe dotyczące wybranych metodyk oraz obszarów tematycznych

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Iwona Poźniak-Koszalka, iwona.pozniak-koszalka@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU **Pracownia problemowa** Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka** I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_U01	S2ISK_U01	C1	Pr1-Pr7	N1, N2, N3, N4
PEK_U02	S2ISK_U01	C1	Pr1-Pr7	N1, N2, N3, N4
PEK_U03	S2ISK_U01	C1	Pr1-Pr7	N1, N2, N3, N4
PEK_U04	S2ISK_U01	C1	Pr1-Pr7	N1, N2, N3, N4
PEK_U05	S2ISK_U16	C2	Pr8	N3, N4
PEK_K01	S2ISK_K02	C1, C2	Pr4-Pr8	N2, N4

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Administrowanie systemami sieciowymi
Nazwa w języku angielskim:	Network Operating Systems Administration
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU420
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		60		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	2		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie podstawowej wiedzy dotyczącej administrowania operacyjnymi systemami sieciowymi z rodziny Windows oraz Linux/Unix
- C2 Zdobycie umiejętności związanych z administrowaniem systemem z rodziny Windows Serwer 200x w instalacji jednodomenowej oraz systemem Linux/Unix

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 – zna mechanizmy zarządzania zasobami i użytkownikami w sieciowych systemach operacyjnych

PEK_W02 – zna języki skryptowe do zarządzania zasobami systemów sieciowych

PEK_W03 – zna cechy systemów plików wykorzystywanych w sieciowych systemach operacyjnych

PEK_W04 – zna usługi sieciowe, ich sposób działania i konfiguracji

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 – potrafi administrować i zarządzać usługami sieciowymi

PEK_U02 – potrafi konfigurować uprawnienia systemów plików i zasobów udostępnionych

PEK_U03 – potrafi zarządzać środowiskiem pracy użytkownika

PEK_U04 – umie wykonywać zadania administracyjne za pomocą skryptów

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do sieciowych systemów operacyjnych	3
Wy2	Instalacja i konfiguracja systemów sieciowych	3
Wy3	Wprowadzenie do usług katalogowych	2
Wy4	Podstawowe usługi systemu Linux	2
Wy5	Zarządzanie kontami użytkowników i grup	4
Wy6	Zarządzanie systemami plików	4
Wy7	Zarządzanie środowiskiem pracy użytkowników w systemie Windows	2
Wy8	Automatyzacja zadań administracyjnych – języki skryptowe	2
Wy9	Monitorowanie pracy systemu	2
Wy10	Backup i archiwizowanie danych	2
Wy11	Instalacja i konfiguracja usług sieciowych	4
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do zajęć laboratoryjnych. Zapoznanie ze środowiskiem laboratoryjnym.	1
La2	Instalacja i konfiguracja systemu Windows Serwer 200x w środowisku wirtualnym.	2
La3	Instalacja i konfiguracja systemu z rodziny Unix w środowisku wirtualnym.	2
La4	Tworzenie użytkowników oraz ich grup. Zarządzanie grupami i użytkownikami w systemach z rodziny Windows.	2
La5	Zarządzanie domeną, zarządzanie jednostkami organizacyjnymi.	1
La6	Konfigurowanie uprawnień systemu NTFS, oraz udostępnionych zasobów.	2
La7	Zarządzanie dyskami.	2
La8	Zarządzanie lokalnym obiektem zasad grupowych.	1
La9	Zarządzanie środowiskiem pracy użytkownika w systemie Windows	2
La10	Automatyzacja zadań administracyjnych w systemie Windows	2
La11	Zarządzanie programami i usługami systemu Linux	2
La12	Konfiguracja i zarządzanie systemem plików systemu Linux. Archiwizacja i Backup	4
La13	Tworzenie użytkowników oraz ich grup. Zarządzanie grupami i użytkownikami w systemie Linux. Delegowanie uprawnień	4
La14	Instalowanie i konfiguracja serwerów usług sieciowych	3
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
- N2. Wykład problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
- N3. Przygotowanie przebiegu laboratorium w formie sprawozdania.
- N4. Konsultacje.
- N5. Praca własna – przygotowanie do laboratorium.
- N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia wykładu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 ÷ W04	Odpowiedzi ustne, sprawdzian pisemny w formie testu
F2	PEK_U01 ÷ U04	Sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych
$P = 1/2 * F1 + 1/2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Windows Server 2008 Resource Kit PL, Microsoft Press, Warszawa, 2010
- [2] Shapiro J.R., Windows Server 2008 PL. Biblia, Helion, Gliwice, 2009
- [3] AEleen Frisch - Unix - administracja systemu (wyd III). Read Me, Warszawa 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Morimoto R., Windows Server 2008 PL. Księga eksperta, Helion, Gliwice, 2009

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Przemysław Ryba, przemyslaw.ryba@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Administrowanie systemami sieciowymi
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01 (wiedza)	S2ISK_W01	C1	Wy1-11	N1, N2, N4, N6
PEK_W02	S2ISK_W01	C1	Wy5, Wy6, Wy8, Wy10	N1, N2, N4, N6
PEK_W03	S2ISK_W01	C1	Wy6, Wy9, Wy10	N1, N2, N4, N6
PEK_W04	S2ISK_W01	C1	Wy3, Wy4, Wy9-11	N1, N2, N4, N6
PEK_U01 (umiejętności)	S2ISK_U02	C2	La1-5, La8-11, La14	N3, N4, N5
PEK_U02	S2ISK_U02	C2	La6, La7, La12	N3, N4, N5
PEK_U03	S2ISK_U02	C2	La4, La5, La8, La9, La13	N3, N4, N5
PEK_U04	S2ISK_U02	C2	La10-14	N3, N4, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Zarządzanie informacją i pamięciami masowymi
Nazwa w języku angielskim:	Information Storage and Management
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU421
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45		45		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1,5		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	0,5		0,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zdobyć podbudowaną teoretycznie wiedzę o metodach, technikach, protokołach i narzędziach wykorzystywanych w sieciowych pamięci masowych i zarządzaniu informacją
- C2 Zdobyć umiejętności związanych z projektowaniem rozwiązań sieciowych pamięci masowych i zarządzaniem informacją

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Zna architektury pamięci masowych i kluczowe elementy centrum danych w klasycznym, zwirtualizowanym i chmurowym środowisku
- PEK_W02 Wie, jak objaśnić fizyczne i logiczne składowe infrastruktury pamięci masowych, włączając podsystemy pamięci, RAID i inteligentne systemy pamięci masowych
- PEK_W03 Zna technologie sieciowych pamięci masowych
- PEK_W04 Wie, jak objaśnić rozwiązania zapewnienia ciągłości biznesowej, włączając backup, replikację oraz archiwizację
- PEK_W05 Zna wymagania i rozwiązania bezpieczeństwa informacji oraz zidentyfikować parametry zarządzania i monitorowania infrastruktury pamięci masowych w klasycznym, zwirtualizowanym i chmurowym środowisku

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 Potrafi zaprojektować i skonfigurować proste rozwiązania sieciowych pamięci masowych
- PEK_U02 Potrafi zarządzać wybranymi usługami sieciowej pamięci masowej
- PEK_U03 Umie wykorzystywać mechanizmy zapewnienia ciągłości biznesowej

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do składowania informacji	1
Wy2	Środowisko centrum danych	1
Wy3	Ochrona danych – RAID	1
Wy4	Inteligentne systemy składowania danych	1
Wy5	Sieci Fibre Channel SAN (FC SAN)	1
Wy6	Sieci IP SAN i FCoE	1
Wy7	Network-Attached Storage (NAS)	1
Wy8	Obiektowe i jednolite pamięci masowe	1
Wy9	Wprowadzenie do ciągłości biznesowej	1
Wy10	Backup i archiwizacja	1
Wy11	Replikacja lokalna	1
Wy12	Replikacja zdalna	1
Wy13	Przetwarzanie w chmurze	1
Wy14	Zabezpieczanie infrastruktury pamięci masowych	1
Wy15	Zarządzanie infrastrukturą pamięci masowych	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do zajęć laboratoryjnych. Zapoznanie ze środowiskiem laboratoryjnym.	2
La2	Pamięci masowe – instalacja, konfiguracja uwierzytelnienia	2
La3	Pamięci masowe – konfiguracja udziałów NAS	2
La4	Konfiguracja sieci SAN	4
La5	Konfiguracja infrastruktury pamięci masowych	2
La6	Konfiguracja wybranych mechanizmów zapewnienia ciągłości biznesowej	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
- N2. Wykład problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
- N3. Przygotowanie przebiegu laboratorium w formie sprawozdania.
- N4. Konsultacje.
- N5. Praca własna – przygotowanie do laboratorium.
- N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia wykładu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 ÷ W05	sprawdzian pisemny w formie testu
F2	PEK_U01 ÷ U03	sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych
$P = 1/2 * F1 + 1/2 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Information Storage and Management – Storing, Managing, and Protecting Digital Information in Classic, Virtualized, and Cloud Environments 2nd Edition, John Wiley & Sons, Inc.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] <http://education.emc.com/academicalliance>
- [2] Dwutygodnik Computerworld

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Przemysław Ryba, przemyslaw.ryba@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Zarządzanie informacją i pamięciami masowymi
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01 (wiedza)	S2ISK_W06	C1	Wy1-8,Wy13	N1, N2, N4, N6
PEK_W02	S2ISK_W06	C1	Wy1-8	N1, N2, N4, N6
PEK_W03	S2ISK_W06	C1	Wy5-8	N1, N2, N4, N6
PEK_W04	S2ISK_W06	C1	Wy9-12	N1, N2, N4, N6
PEK_W05	S2ISK_W06	C1	Wy13-15	N1, N2, N4, N6
PEK_U01 (umiejętności)	S2ISK_U11	C2	La1-6	N3, N4, N5
PEK_U02	S2ISK_U11	C2	La1-6	N3, N4, N5
PEK_U03	S2ISK_U11	C2	La5-6	N3, N4, N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Platformy programowo-sprzętowe do zastosowań biznesowych
Nazwa w języku angielskim:	Hardware & software business-critical solutions
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU422
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40		50		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie z filozofią i architekturą systemów zorientowanych biznesowo
- C2 Zapoznanie z systemem OS/400
- C3 Zapoznanie z platformą iSeries
- C4 Zaznajomienie z filozofią systemu OS/400
- C5 Nabycie umiejętności podstawowej interakcji z IBM i.
- C6 Nabycie podstawowych umiejętności obsługi IBM i.
- C7 Poznanie podstaw programowania w środowisku i5/OS

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Zna założenia, filozofię i budowę IBM iSeries

PEK_W02 Wie, jak wyjaśnić mechanizmy specyficzne dla IBM i, iSeries

PEK_W03 Wie, jak wskazać ścieżki uzyskania założonych efektów procesu tworzenia oprogramowania

PEK_W04 Wie, jak wskazać metody uzyskania efektów prostych zadań administracyjnych.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi posługiwać się systemem IBM i w założonym zakresie przy wykorzystaniu różnych interfejsów.

PEK_U02 Umie w podstawowym stopniu wdrażać oprogramowanie w systemie OS/400

PEK_U03 Umie stworzyć bazę danych i manipulować jej zawartością.

PEK_U04 Potrafi rozwiązywać proste problemy w wykonywaniu zadań.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie. Historia. Cele i założenia architektury systemu.	1
Wy2	Architektura systemu, zagadnienia skalowalności i dostępności.	4
Wy3	Podstawy użytkownika i interakcji z systemem.	1
Wy4	Środowisko użytkownika, kontrola sesji i zadań.	1
Wy5	Wprowadzenie do zagadnień administracji systemem.	1,5
Wy6	Elementy programowania (CL, RPG, C ..)	1,5
Wy7	DB2 UDB	1
Wy8	Java w środowisku OS/400. Aplikacje samodzielne i serwer aplikacji.	1
Wy9	Rozwiązania High Availability.	1
Wy10	Wirtualizacja: teoria i implementacja w iSeries.	1
Wy11	Hardware Management Console	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do interakcji z systemem – interfejs konsolowy	1,5
La2	Podstawowe elementy administracji środowiskiem sesji	1,5
La3	Edycja, kompilacja, rejestracja i uruchamianie programów CL	4,5
La4	Edycja, kompilacja i uruchamianie aplikacji Java	1,5
La5	Zapoznanie z klientem w środowisku Windows	1
La6	Baza danych. Budowa, edycja zawartości.	2
La7	Zapoznanie z klientem w środowisku WEB	1
La8	Śledzenie pracy serwerów usług	1
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. wykład informacyjny

N2. prezentacja multimedialna

N3. nadzorowane wykonywanie ćwiczeń laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F2	PEK_U02	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F3	PEK_U03	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F4	PEK_U04	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F5	PEK_W01	test
F6	PEK_W02	test
F7	PEK_W03	test
F8	PEK_W04	test
$P=2,0+((1/8)*(F1+...+F8)-2,0)*INT(0,25*(F1+F2+F3+F4)/3)$ gdzie: Fx= 2,0..5,5; INT-część całkowita		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

Dokumentacja techniczna

- [1] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v7r1/index.jsp>
- [2] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v6r1/index.jsp>
- [3] <http://www.redbooks.ibm.com/portals/power>
- [4] Frank G. Soltis, *Fortress Rochester. The Inside Story of the IBM iSeries*, 29th Street Press., 2001

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

Dokumentacja techniczna

- [1] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v5r3/index.jsp>
- [2] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v5r4/index.jsp>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Mariusz Koziół, Mariusz.Koziol@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Platformy programowo-sprzętowe do zastosowań biznesowych
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU Informatyka
I SPECJALNOŚCI Systemy i sieci komputerowe

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2IKS_W07	C1	Wy1, Wy2	N1
PEK_W02	S2IKS_W07	C2, C3, C4	Wy1, Wy2, Wy3	N1, N2
PEK_W03	S2IKS_W07	C1, C2, C3	Wy3-Wy11	N1, N2
PEK_W04	S2IKS_W07	C2, C3, C4	Wy3, Wy11	N1,N2
PEK_U01	S2IKS_U12	C5, C6	La1, La2, La5, La7	N2, N3
PEK_U02	S2IKS_U12	C6, C7	La3, La4	N2, N3
PEK_U03	S2IKS_U12	C6	La6	N2, N3
PEK_U04	S2IKS_U12	C5, C6	La1-La4, L4	N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Lokalne sieci komputerowe
Nazwa w języku angielskim:	Local Area Networks
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU423
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	20		40		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	0,5		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu technologii i protokołów lokalnych sieci komputerowych.
 C2. Zdobycie umiejętności budowy i konfiguracji lokalnych sieci komputerowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Posiada wiedzę z zakresu budowy i funkcjonowania urządzeń sieci lokalnych.

PEK_W02 Posiada wiedzę z zakresu protokołów i technologii sieci lokalnych.

PEK_W03 Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu projektowania i konfiguracji lokalnych sieci komputerowych.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi zbudować i skonfigurować złożoną sieć lokalną z wykorzystaniem urządzeń sieciowych.

PEK_U02 Potrafi konfigurować protokoły sieci lokalnych

PEK_U03 Potrafi rozwiązywać problemy z funkcjonowaniem sieci lokalnych.

TRZĘCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Hierarchiczny model sieci – projektowanie sieci LAN.	2
Wy2	Przegląd technologii z rodziny Ethernet.	1
Wy3	Protokoły sieci Ethernet kolizyjne i bezkolizyjne.	2
Wy4	Zasada działania VLAN.	2
Wy5	Zarządzanie bazą danych VLAN.	2
Wy6	Nadmiarowość na poziomie warstwy drugiej.	2
Wy7	Routing między sieciami VLAN.	2
Wy8	Łączenie sieci lokalnych.	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Budowa, konfiguracja i diagnostyka małej sieci routowanej.	2
La2	Podstawowa konfiguracja, system operacyjny oraz pliki konfiguracyjne przełącznika.	1
La3	Konfigurowanie zabezpieczeń dostępu do sieci.	1
La4	Zarządzanie i konfiguracja sieciami VLAN – protokół VTP	2
La5	Konfiguracja protokołu STP	2
La6	Routing między sieciami VLAN.	2
La7	Konfiguracja sieci WLAN.	2
La8	Samodzielne zadanie praktyczne – budowa i konfiguracja złożonej sieci.	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Wykład problemowy
- N3. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
- N4. Testy na platformach e-learningowych
- N5. Konsultacje
- N6. Praca własna – przygotowanie do wykładu i laboratorium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01 ÷ W03	Kolokwium.
F2	PEK_U01 ÷ _U03	Ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych, testy na platformie e-learningowej, odpowiedź ustna.
P = 0,5F1 + 0,5F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Tannenbaum A., S., Sieci komputerowe, Helion, Gliwice, 2004
- [2] R. Breyer, S. Riley, *Switched, Fast i Gigabit Ethernet*, wyd. Helion 1999
- [3] Cisco Systems, *Akademia Sieci Cisco Pierwszy Rok Nauki*, Mikom
- [4] Cisco Systems, *Akademia Sieci Cisco Drugi Rok Nauki*, Mikom
- [5] Materiały firmy Cisco dostępne w formie prezentacji multimedialnych

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Standardy RFC (ang. Request for Comments) dostępne na stronie organizacji IETF (ang. Internet Engineering Task Force) www.ietf.org
- [2] Standardy organizacji IEEE (ang. Institute of Electrical and Electronics Engineers) dostępne na stronie organizacji www.ieee.org
- [3] Czasopismo Networkd.
- [4] Materiały producentów sprzętu i oprogramowania sieciowego.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Arkadiusz Grzybowski, Arkadiusz.Grzybowski@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Lokalne sieci komputerowe
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2ISK_W10	C1	Wy1, Wy4, Wy7	N1, N2, N5, N6
PEK_W02	S2ISK_W10	C1	Wy2, Wy3, Wy5-Wy7	N1, N2, N5, N6
PEK_W03	S2ISK_W10	C1	Wy1, Wy8	N1, N2, N5, N6
PEK_U01	S2ISK_U15	C2	La1- La8	N3-N6
PEK_U02	S2ISK_U15	C2	La4 - La6, La8	N3-N6
PEK_U03	S2ISK_U15	C2	La1, La4 - La8	N3-N6

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Uczenie maszyn
Nazwa w języku angielskim:	Machine learning
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU424
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			30	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy i praktycznych umiejętności z zakresu podstawowych metod projektowania systemów uczących się.
- C2 Poznanie metod eksperymentalnej oceny jakości algorytmów uczenia maszynowego oraz nabycie praktycznych umiejętności projektowania i przeprowadzania eksperymentu komputerowego w wybranym środowisku programowym.
- C3 Nabycie wiedzy z zakresu metod odkrywania związków w danych.
- C4. Nabycie umiejętności doboru adekwatnej metod z zakresu inteligencji obliczeniowej do rzeczywistych problemów decyzyjnych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Posiada podstawową wiedzę z zakresu zadań klasyfikacji i grupowania.

PEK_W02 Posiada wiedzę z zakresu eksperymentalnej oceny jakości klasyfikatorów.

PEK_W03 Zna podstawowe algorytmy uczenia indukcyjnego.

PEK_W04 Zna etapy budowy systemów inteligentnych i rozumie ich rolę dla jakości projektowanego systemu.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi zaprojektować elementy systemu informatycznego wykorzystującego metody inteligentne.

PEK_U02 Potrafi zaprojektować i przeprowadzić eksperyment komputerowy w celu oceny jakości algorytmów uczenia maszynowego.

PEK_U03 Potrafi dobrać adekwatną metodę z zakresu inteligencji obliczeniowej do rzeczywistego problemu decyzyjnego

Z zakresu kompetencji:

PEK_K01 Dostrzega konieczność stosowania metod inteligentnych i statystycznych do analizy dużych i szybko zmieniających się zbiorów danych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń i organizacji zajęć, rys historyczny, podstawowe pojęcia	1
Wy2	Zadanie rozpoznawania obiektów	1
Wy3	Klasyfikatory liniowe i metody jądrowe	1
Wy4	Planowanie eksperymentu komputerowego na potrzeby oceny jakości metod inteligentnych	2
Wy5	Zadanie uczenia indukcyjnego	1
Wy6	Pośrednie uczenie reguł – drzewa decyzyjne	2
Wy7	Bezpośrednie uczenie reguł – koncepcja sekwencyjnego pokrywania, reguły asocjacyjne	2
Wy8	Klasyfikatory kombinowane	2
Wy9	Metody stabilizacji i poprawy jakości słabych klasyfikatorów	1
Wy10	Wybrane problemy klasyfikacji danych strumieniowych	2
Suma godzin		15

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń i organizacji zajęć, dyskusja na temat przykładowych projektów	1
Pr2	Wybór wstępnego zakres projektu	2
Pr3	Studia literaturowe z zakresu wybranych metod inteligentnych oraz przedstawienie planu eksperymentu	6
Pr4	Wyniki eksperymentu oraz ocena rozwiązania	6
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Wykład problemowy
- N3. Konsultacje
- N4. Dyskusja
- N5. Praca własna – przygotowanie projektu oraz przygotowanie do wykładu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01-PEK_W04, PEK_U01-PEK_U02,	Test, odpowiedź ustna.
F2	PEK_U01-PEK_U03, PEK_K01	Ocena elementów składowych projektu oraz jego formy końcowej, odpowiedź ustna.
P =0,5 F1 +0,5 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

literatura PODSTAWOWA:

- [1] E. Alpaydin, "Introduction to Machine Learning", Second Edition, The MIT Press, London, 2010.
- [2] Ch.M. Bishop, "Pattern Recognition and Machine Learning", Springer, 2006.
- [3] T.M. Mitchell, „Machine learning”, McGraw-Hill, 1997

literatura UZUPEŁNIAJĄCA:

- [4] M. Negnevitsky, „Artificial Intelligence. A guide to Intelligent Systems”, Addison-Wesley, 2002.
- [5] J.R.Quinlan, C4.5 Program for Machine Learning, Morgan-Kaufmann Pub., 1993.
- [6] L.I. Kuncheva, Combining Pattern Classifiers: Methods and Algorithms, Wiley, 2004.
- [7] Artykuły z czasopism m.in. Information Science, Information Fusion, Pattern Recognition, Pattern Recognition Letters, KAIS, IEEE Trans. on NN&LS, PAMI, SMC,

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Michał Woźniak, michal.wozniak@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Uczenie maszyn
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2INF_W09, S2ISK_W09	C1, C4	Wy1-Wy10	N1- N5
PEK_W02	K2INF_W08, K2INF_W09, S2ISK_W09	C2, C4	Wy1, Wy2	N1- N5
PEK_W03	K2INF_W09, S2ISK_W09	C1, C3, C4	Wy4-Wy7	N1- N5
PEK_W04	K2INF_W07, S2ISK_W09	C1-C4	Wy1, Wy2, Wy10	N1- N5
PEK_U01	S2ISK_U14	C1	Pr1-Pr4	N3-N5
PEK_U02	S2ISK_U14	C2	Pr1-Pr4	N3-N5
PEK_U03	S2ISK_U14	C4	Pr1-Pr3	N3-N5
PEK_K01	S2ISK_K01	C4	Wy1-Wy10, Pr1-Pr4,	N1-N5

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Administracja systemem Power IBM
Nazwa w języku angielskim:	Administration of IBM's POWER system
Kierunek studiów:	Informatyka
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEU426
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU
C1 Zapoznanie z filozofią i architekturą systemów zorientowanych biznesowo
C2 Zapoznanie z systemem OS/400
C3 Zapoznanie z platformą iSeries
C4 Zaznajomienie z filozofią systemu OS/400
C5 Nabycie umiejętności interakcji z IBM i.
C6 Nabycie umiejętności obsługi IBM i.
C7 Nabycie umiejętności administracji systemem w wyznaczonym zakresie

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Zna założenia, filozofię i budowę IBM iSeries

PEK_W02 Wie, jak wyjaśnić mechanizmy specyficzne dla IBM i, iSeries

PEK_W03 Wie, jak wskazać metody uzyskania efektów zadań administracyjnych.

PEK_W04 Wie, jak objaśnić mechanizmy współdziałania obiektów systemu

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Potrafi posługiwać się systemem IBM i w założonym zakresie przy wykorzystaniu różnych interfejsów.

PEK_U02 Potrafi rozwiązywać problemy w wykonywaniu zadań systemu.

PEK_U03 Potrafi wykonywać zadania administracyjne w systemie, w założonym zakresie.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie. Historia. Cele i założenia architektury systemu.	1
Wy2	Architektura systemu, zagadnienia skalowalności i dostępności.	2
Wy3	Podstawy użytkowania i interakcji z systemem.	1
Wy4	Środowisko użytkownika, kontrola sesji i zadań.	1
Wy5	Wprowadzenie do zagadnień administracji systemem.	2,5
Wy6	Obiekty i uprawnienia, interakcje. Wybrane zagadnienia oprogramowania.	2
Wy7	Podsystemy i zadania. Administracja. Wybrane zagadnienia	3
Wy8	Bezpieczeństwo. Wybrane zagadnienia	1
Wy9	Rozwiązania High Availability.	0,5
Wy10	Wirtualizacja: teoria i implementacja w iSeries.	0,5
Wy11	Hardware Management Console	0,5
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do interakcji z systemem – interfejs konsolowy	1,5
La2	Podstawowe elementy administracji środowiskiem sesji	1
La3	Zapoznanie z klientem w środowisku Windows	1
La4	Zapoznanie z klientem w środowisku WEB	1
La5	Śledzenie pracy serwerów usług	1,5
La6	Elementy administracji uprawnieniami	2
La7	Elementy zarządzania podsystemami.	3
La8	Wybrane zagadnienia administracji systemem.	4
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. wykład informacyjny

N2. prezentacja multimedialna

N3. nadzorowane wykonywanie ćwiczeń laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F2	PEK_U02	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F3	PEK_U03	Ocena aktywności i sprawności wykonania ćwiczenia bazująca na obserwacji jego przebiegu.
F4	PEK_W01	Test
F5	PEK_W02	Test
F6	PEK_W03	Test
F7	PEK_W04	Test
$P=2,0+((1/7)*(F1+...+F7)-2,0)*INT((1/3)*(F1+F2+F3)/3)$ gdzie: Fx= 2,0..5,5; INT-część całkowita		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

Dokumentacja techniczna

- [1] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v7r1/index.jsp>
- [2] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v6r1/index.jsp>
- [3] <http://www.redbooks.ibm.com/portals/power>
- [4] Frank G. Soltis, *Fortress Rochester. The Inside Story of the IBM iSeries*, 29th Street Press., 2001

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

Dokumentacja techniczna

- [1] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v5r3/index.jsp>
- [2] <http://publib.boulder.ibm.com/infocenter/iseriess/v5r4/index.jsp>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Mariusz Koziół, Mariusz.Koziol@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Administracja systemem Power IBM
 Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Informatyka**
 I SPECJALNOŚCI **Systemy i sieci komputerowe**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	S2ISK_W08	C1-C4	Wy1, Wy2	N1,N2
PEK_W02	S2ISK_W08	C1-C4	Wy2, Wy3, Wy9, Wy10	N1, N2
PEK_W03	S2ISK_W08	C1-C4	Wy2-Wy8, Wy11	N1, N2
PEK_W04	S2ISK_W08	C1-C4	Wy6-Wy8	N1,N2
PEK_U01	S2ISK_U13	C3-C7	La1-La4	N2, N3
PEK_U02	S2ISK_U13	C3-C7	La5-La8	N2, N3
PEK_U03	S2ISK_U13	C3-C7	La1-La8	N2, N3

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim:	Matematyka
Nazwa w języku angielskim:	Mathematics
Kierunek studiów:	Informatyka, Teleinformatyka
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	MAEW204
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	0,5				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

C1
C2
C3
C4
C5

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01
PEK_W02
PEK_W03

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01
PEK_U02
PEK_U03
PEK_U04

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01
PEK_K02

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykłady		Liczba godzin
Wy1		
Wy2		
Wy3		
Wy4		
Wy5		
Wy6		
Wy7		
Wy8		
Wy9		
Wy10		
Wy11		
Wy12		
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1.
N2.
N3.
N4.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1		
F2		
P =		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1]
- [2]
- [3]
- [4]

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1]
- [2]

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Matematyka
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU
Informatyka, Teleinformatyka

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01				
PEK_W02				
PEK_W03				
PEK_U01				
PEK_U02				
PEK_U03				
PEK_U04				
PEK_K01				
PEK_K02				